

Revue Piešťany, ročník XLIV.
Kultúrno-spoločenský štvrťročník.
Vydáva Mesto Piešťany.

Poverený šéfredaktor:
Kornel Duffek

Redakčný fotograf:
Martin Palkovič

Redakčná rada:
Ing. Margita Galová (predsedníčka),
Ing. Jana Beňačková,
Kornel Duffek,
PhDr. Vladimír Krupa,
Mgr. Drahomíra Moretová,
Mgr. Jana Obertová

Spolupracovali:
Ing. František Bača,
PhDr. Robert Bača,
Ing. Jana Beňačková,
Štefan Gregorička,
Ing. Tomáš Hudcovič,
Marian Klčo,
PhDr. Vladimír Krupa,
RNDr. Pavlína Mišíková,
Mgr. Drahomíra Moretová,
Jana Obertová,
Ing. Eva Wernerová

Preklad anglický jazyk:
Ing. Imrich Gál

Preklad nemecký jazyk:
Olga Sulzberger

Foto:
Archív Kúpele Piešťany, archív BM,
Ing. František Bača,
PhDr. Robert Bača,
Monika Drahovská, Eva Drobná,
Ing. Tomáš Hudcovič,
Erika Jauschová, Marián Klčo,
Peter Kríštofovič, Branislav Lenoch,
Tony Páldy, Ing. Peter Sabo,
Tomáš Sedlák, Dušan Slávik,
Ing. Eva Wernerová

Jazyková úprava:
Kornel Duffek

Grafická úprava:
Re Public group s.r.o., Piešťany

Tlač:
PN print s.r.o., Piešťany

Adresa redakcie:
Revue Piešťany, Námestie SNP č. 3
921 45 Piešťany
tel.: +421 33 7765301
fax: +421 33 7765333
mob.: +421 903 712545
e-mail: sekretariat@piestany.sk

Reg. č.: MK SR 05408/93 RP

Revue Piešťany - Jar 2008 - Spring 2008 - Frühjahr 2008

2-3

Generálny tajomník OSN v Thermii (Drahomíra Moretová)

- UN Secretary-General in Thermia
- UN-Generalsekretär im Thermia

4-5

Výstavy, workshopy, prezentácie (Jana Beňačková, Drahomíra Moretová)

- Exhibitions, workshops, presentations
- Ausstellungen, Workshops, Präsentationen

6

Kúpeľné info - Spa info - Heilbad Info (Jana Beňačková)

Velvyslankyňa Singapuru v Piešťanoch | **Kúpele prenajali práčovňu**

- Singaporean Ambassador in Piešťany
- Health Spa Piešťany leases out the launderette
- Botschafterin von Singapur in Piešťany
- Heilbad Piešťany verpachtet Wäscherei

7

Zamestnanci sa vzdelávajú | **Beauty salón v Irme**

- Educating employees
- Beauty Salon in Irma
- Mitarbeiter bilden sich fort
- Beautysalon in Irma

8-10

Adriana Bartošová o speve a kúpeľných procedúrach (Jana Beňačková)

- Adriana Bartošová about singing and spa procedures
- Adriana Bartošová über das Singen und die Kuranwendungen

12-15

Rusi znovu objavujú piešťanské kúpele (Jana Obertová)

- Russians are discovering Piešťany Spa - again
- Russische Besucher entdecken das Heilbad Piešťany aufs Neue

16-18

Významní návštevníci piešťanských kúpeľov - XVI. (Vladimír Krupa)

- Prominent visitors of the Piešťany Spa - XVI.
- Bedeutende Besucher des Heilbades Piešťany - XVI.

19-21

Zachránená socha rytiera (Kornel Duffek)

- Knight's statue saved
- Die gerettete Ritter-Statue

22-25

Zachovajme hodnoty krajiny! (Pavlína Mišíková)

Piešťany 24. - 25. apríla privítajú európskych expertov v oblasti starostlivosti o krajinu

- Keeping the country values in Europe focus
- In April 24 - 25 Piešťany is welcoming European experts in landscape management.
- Bewahren wir die Landschaftswerte!
- Piešťany begrüßt vom 24. - 25. April europäische Experten auf dem Gebiet der Landschaftspflege

26-29

Náučné chodníky v okolí Piešťan (František Bača, Kornel Duffek)

- Educational paths in Piešťany surroundings
- Lehrpfade in der Umgebung von Piešťany

30-31

Nová kniha o vtáctve okolia Piešťan (Kornel Duffek)

- New book on birds in Piešťany surroundings
- Neues Buch über Vögel der Umgebung von Piešťany

32-35

Dubová - srdce mikroregiónu (Eva Wernerová)

- Dubová - Heart of micro-region
- Dubová - Das Herz einer Mikroregion

36-38

Udalosti - návštevy - stretnutia (Drahomíra Moretová)

- Events - visits - meetings
- Ereignisse - Besuche - Treffen

39-42

Navštívili ste už... Obec Veselé (Marian Klčo, Vladimír Krupa)

- Have you already visited...the village Veselé
- Besuchten Sie schon...Die Ortschaft Veselé

43-45

Ludovít Komadel má osemdesiat Prvý piešťanský svetový rekordér (Štefan Gregorička)

- Ludovít Komadel is eighty The first world record holder from Piešťany
- Ludovít Komadel wurde 80 Der erste Weltrekordhalter aus Piešťany

46-48

Spomienka na Emanuela Wohlsteina (Robert Bača)

- Recollection of Emanuel Wohlstein
- Zur Erinnerung an Emanuel Wohlstein

Obálka: Archív MsÚ Piešťany

GENERÁLNY TAJOMNÍK OSN V THERMII

Drahomíra Moretová Foto: Martin Palkovič

UN SECRETARY - GENERAL IN THERMIA
UN-GENERALSEKRETÄR IM THERMIA

▲ Primátor Remo Cicutto a generálny riaditeľ Slovenských liečebných kúpeľov Piešťany Klaus Pilz vítajú generálneho tajomníka OSN Ban Ki-muna na pôde kúpeľov.
Mayor Remo Cicutto and Slovak Health Spa General Manager Klaus Pilz are welcoming UN Secretary-General Ban Ki-moon in the Spa Piešťany.
Bürgermeister Remo Cicutto und Generaldirektor des Slowakischen Heilbad Piešťany, Klaus Pilz begrüßen den UN-Generalsekretär Ban Ki-Moon im Heilbad.

■ V sprievode ministra zahraničných vecí SR Jána Kubiša a jeho manželky Jaroslavy Kubišovej navštívil 27. januára 2008 naše mesto generálny tajomník Organizácie spojených národov Ban Ki-mun so svojou manželkou Ban Sun-taek. Hostí za mesto Piešťany privítal primátor Remo Cicutto a za Slovenské liečebné kúpele generálny riaditeľ Klaus Pilz. Po slávnostnom obede vo Ferdinandovom salóniku hotela Thermia Palace si vzácní hostia vyskúšali blahodarný účinok termálnych prameňov v liečebnom dome Irma. „Príal by som si, aby čo najviac ľudí mohlo vyskúšať komfort, ktorý poskytuje tunajšie prírodné bohatstvo,“ povedal Ban Ki-mun pri rozlúčke.

■ In company of the Slovak Republic Foreign Affairs Minister Ján Kubiš and his spouse Jaroslava Kubišová, the UN Secretary-General Ban Ki-moon with his spouse Ban Soon-taek visited our town. The Mayor Remo Cicutto for the City of Piešťany and the Slovak Health Spa General Manager Klaus Pilz welcomed guests. After a gala lunch in Drawing Room Ferdinand of Thermia Palace Hotel, the distinguished guests tried out beneficial effects of thermal springs in Spa House Irma. „I wish the biggest possible number of people could try the comfort offered by the local natural wealth,“ said Ban Ki-moon at his farewell.

■ In Begleitung des slowakischen Außenministers Ján Kubiš und seiner Ehefrau Jaroslava Kubišová, besuchte der Generalsekretär der Vereinten Nationen, Ban Ki-Moon mit Gattin Ban Soon-Taek, am 27. Januar 2008 unsere Stadt. Im Namen der Stadt Piešťany begrüßte die Gäste der Bürgermeister Remo Cicutto, stellvertretend für das Slowakische Heilbad, dessen Generaldirektor Klaus Pilz. Nach einem feierlichen Menü im kleinen Salon Ferdinand des Hotels Thermia Palace testeten die hochrangigen Gäste die wohltuende Wirkung der Thermalquellen im Kurhaus Irma. „Ich wünsche mir, dass möglichst viele Menschen diesen Komfort erleben können, den die hiesigen Naturschätze bieten“, sagte Ban Ki-Moon beim Abschied.

▲ Zápis generálneho tajomníka OSN do pamätnej knihy hotela Thermia Palace s potešením sleduje Klaus Pilz. Tento zápis bude nepochybne ozdobou kroniky slávneho hotela.
With delight, Klaus Pilz watches the UN Secretary-General's entry in the Thermia Palace Hotel official souvenir book. Without any doubt, this entry would adorn the famous hotel chronicle.
Den Eintrag des UN-Generalsekretärs in das Goldene Buch des Hotels Thermia Palace verfolgt Klaus Pilz mit großer Freude. Er wird zweifelsohne eine Zierde der Chronik des berühmten Hotels sein.

▲ Generálny tajomník OSN pricestoval do Piešťan so svojou manželkou Ban Sun-taek. Ich hositeľmi boli minister zahraničných vecí SR Ján Kubiš s manželkou Jarmilou. Slávnostný obed s osobitne vydaným menu sa podával vo Ferdinandovom salóniku hotela Thermia Palace.

The UN Secretary-General came to Piešťany with his spouse Ban Soon-taek. Their hosts were the Slovak Republic Foreign Affairs Minister Ján Kubiš and his spouse Jaroslava. Gala lunch with special menu was served in Drawing Room Ferdinand of Thermia Palace Hotel.

Der Generalsekretär der Vereinten Nationen kam mit Gattin Ban Soon-Taek nach Piešťany. Ihre Gastgeber waren der Außenminister der SR Ján Kubiš mit Ehefrau Jarmila. Das feierliche Mittagessen, mit einer speziell für diesen Anlass gedruckten Menükarte, wurde im Salon Ferdinand des Thermia Palace gereicht.

▼ Fotografia na pamiatku - sprava minister zahraničných vecí SR Ján Kubiš, generálny tajomník OSN Ban Ki-mun, generálny riaditeľ Kúpeľov Piešťany Klaus Pilz a primátor mesta Piešťany Remo Cicutto.

A photograph to remember - from right, Slovak Republic Foreign Affairs Minister Ján Kubiš, UN Secretary-General Ban Ki-moon, Slovak Health Spa General Manager Klaus Pilz and Piešťany Mayor Remo Cicutto.

Erinnerungsfoto - v. r. der slowakische Außenminister Ján Kubiš, der Generalsekretär der Vereinten Nationen Ban Ki-Moon, der Generaldirektor des Slowakischen Heilbades Klaus Pilz und der Bürgermeister der Stadt Piešťany, Remo Cicutto.

▲ Ban Ki-mun odchádza z hotela Thermia Palace.

Ban Ki-moon leaving the Thermia Palace Hotel.

Ban Ki-Moon beim Verlassen des Hotels Thermia Palace

■ Svetovú výstavu v Dubaji, na ktorej participovali aj Slovenské liečebné kúpele Piešťany, navštívil aj dubajsky šejk Mohammed bin Rashid al Maktoum (uprostred) so svojim sprievodom. Klientov stánku kupelov zaujímali vlastnosti piešťanskej termálnej vody i päťhviezdičkový hotel Thermia Palace.

■ The world exhibition in Dubai in which Health Spa Piešťany participated was visited by the ruler of Dubai, Sheikh Mohammed bin Rashid al Maktoum (in the center) with his entourage. The clients of the Health Spa stand were interested in the qualities of the thermal water in Piešťany as well as the five-star Thermia Palace Hotel.

■ Die Weltausstellung in Dubai, in deren Rahmen sich auch das Heilbad Piešťany präsentierte, besuchte ebenfalls der Scheich Mohammed bin Rashid al Maktoum (mi.) mit Gefolge. Die Besucher am Stand des Heilbades interessierten sich vor allem für die Eigenschaften des Thermalwassers von Piešťany und das Fünf-Sterne-Hotel Thermia Palace.

BRATISLAVA

■ V dňoch 17. 1. až 20. 1. prebiehal v Bratislave Veľtrh cestovného ruchu ITF Slovakia Tour 2008. Svoj stánok malo v rámci jednotlivých regiónov aj mesto Piešťany, ktoré sa predstavilo spolu so Slovenskými liečebnými kúpeľmi. Tohtoročný vzhľad stánku korešpondoval aj s hlavnou myšlienkou prezentácie „Piešťany - Mesto zdravého životného štýlu“. Stánok navštívila aj ministerka pôdohospodárstva SR Zdenka Kramplová, aby rozkrojila slávnostnú tortu. Na obrázku sprava primátor mesta Piešťany Remo Cicutto, zľava generálny riaditeľ Kúpeľov Piešťany Klaus Pilz.

■ In Bratislava, Tourism Trade Fair ITF Slovakia Tour 2008 went along in January 17 till 20. Also City of Piešťany presented its stand with Slovak Health Spa Piešťany Inc. among other regions. This year look of stand corresponded with the Piešťany presentation principal idea „Piešťany - Town of healthy life style“. Stand was visited by the Slovak Republic Agriculture Minister Zdenka Kramplová - she cut the ceremonial torte. In the picture - Remo Cicutto, City of Piešťany Mayor (right), Klaus Pilz, Slovak Health Spa Piešťany Inc. General Manager (left).

■ In den Tagen vom 17. 1. bis 20. 1. verlief in Bratislava die internationale Touristikmesse „Slovakia Tour 2008“. Im Rahmen der einzelnen Regionen war auch die Stadt Piešťany mit einem Stand vertreten, an dem sie sich gemeinsam mit dem Slowakischen Heilbad präsentierte. Die diesjährige Gestaltung des Standes korrespondierte mit dem Leitmotiv der Präsentation: „Piešťany - die Stadt eines gesunden Lebensstils“. Unseren Stand besuchte auch die slowakische Ministerin für Bodenvirtschaft, Zdenka Kramplová, um feierlich eine Torte anzuschneiden. Bild: v. r. Bürgermeister der Stadt Piešťany Remo Cicutto, v.l. Generaldirektor des Slowakischen Heilbades, Klaus Pilz.

DUBAI

KUWAIT

■ Kuvajťania už dávno objavili piešťanské kúpele a radi sem chodia nielen liečiť sa, ale i na rodinné dovolenky. Preto na veľtrhu cestovného ruchu v Kuvajte nemohol chýbať stánok Slovenských liečebných kúpeľov Piešťany. Svojou návštevou ho poctil i veľvyslanec SR v Kuvajte Ján Lišuch (zľava).

■ Kuwaitis have discovered Piešťany Spa long time ago, and they come here not only to have treatments but also to spend their holidays. That is why the Slovak Health Spa Piešťany Inc. stand couldn't be missing at the Tourism Trade Fair Kuwait. Ján Lišuch, the Slovak Republic Ambassador to Kuwait (left) honoured the stand with his visit.

■ Die Kuwaiter entdeckten das Heilbad Piešťany schon vor langer Zeit und kommen nicht nur zur Therapie gern hierher, sondern auch zu Familienurlaube. Deshalb durfte auf der Touristikmesse in Kuwait ein Stand des Heilbades Piešťany nicht fehlen. Einen Besuch stattete ihm ebenfalls der slowakische Botschafter in Kuwait, Ján Lišuch (l.) ab.

■ Koncom októbra uskutočnili Kúpele Piešťany už druhú prezentáciu v hlavnom meste Líbye - Tripolise. Vďaka intenzívnej spolupráci so slovenskou ambasádou a dlhodobým pôsobením veľvyslancu JUDr. Jána Bóryho bola misia nad očakávanie úspešná. Generálny riaditeľ Kúpeľov Piešťany, spolu s lekársnym riaditeľom MUDr. Mariánom Markechom, obchodným riaditeľom Stephanom Sikorom a manažermi z obchodného oddelenia oslovili široké spektrum partnerov od lekárov zo štátnych i súkromných rehabilitačných centier po významných podnikateľov, veľvyslancov a politikov, ktorí sa zaujímali hlavne o liečebné pobyty v našich najznámejších kúpeľoch. Reakcie a dotazy nasvedčujú tomu, že v líbyjských klientoch je veľký potenciál a v blízkej budúcnosti prídu určite mnohí zo zúčastnených vyskúšať liečivú silu piešťanského bahna a vody.

■ At the end of October, Spa Piešťany have organised already its second presentation in the Libya capital Tripoli. Thanks to intensive cooperation with the Slovak Embassy and Ambassador Ján Bóry long time assignment, the mission was successful more than expected. The Spa Piešťany Director General along with Medical Director Marián Markech, MD, Sales & Marketing Director Stephan Sikora and sales managers addressed to wide spectre of partners, from doctors in state and private rehabilitation centres to important entrepreneurs, ambassadors and politicians who were mainly interested in treatment stays in our most known Spa. Reactions and questions were proving the Libyan clients have great potential and many presentation participants would try the healing power of Piešťany mud and water in near future.

MOSCOW

■ Rusko sa stáva v posledných rokoch krajinou s rastúcou kúpnu silou obyvateľstva a s veľkým potenciálom. Preto bolo dôležité pokračovať v prezentácii piešťanských kúpeľov nielen v metropolách (Moskva, Sankt Peterburg), ale i v takých regiónoch ako je Voronež či Novgorod. Zaujímaví o pobyt sa našli počas workshopov a v priebehu leta mnohí aj prišli. Napriek nepriaznivému začiatku po zrušení letov Slovak Airu do Moskvy vo februári 2007, počet návštevníkov z Ruskej federácie neklesol. (Kúpeľným hosťom z Ruska venujeme osobitný článok na str. 12-15.)

■ In the last years, Russia is becoming a country with its inhabitants' growing buying power and great potential. That is why is important to follow in the presentations of Spa Piešťany not only in metropolis like Moscow or St. Petersburg but also start in regions like Voronezh or Novgorod. People interested in stays in Piešťany were uncovered already during workshops, and during summer many of them came here. Despite desperate beginnings, after Slovak Air flights from Moscow were cancelled from February 2007, number of visitors from Russian Federation didn't decline. (We have devoted to Spa guests from Russia a separate article on pages 12-15.)

■ Russland wurde im Laufe der vergangenen Jahre zu einem Land mit wachsender Kaufkraft der Bevölkerung und einem großen Potential. Deshalb war es wichtig, mit der Präsentation des Heilbades Piešťany nicht nur in großen Metropolen (Moskau, St. Petersburg) zu beginnen, sondern auch in Regionen wie Voronezh oder Nowgorod. Interessenten an einem Aufenthalt bei uns fanden sich bereits während der Workshops und viele von ihnen kamen tatsächlich im Laufe des Sommers. Trotz eines schlechten Beginns, nachdem die Gesellschaft „Slovak Air“ im Februar 2007 ihre Flüge nach Moskau eingestellt hatte, sank die Anzahl der Besucher aus der Russischen Föderation nicht, sondern erhöhte sich im Gegenteil um 56% im Jahr. (Kurgästen aus Russland widmen wir einen Sonderbericht auf Seiten 12-15.)

LIBYA

■ Ende Oktober präsentierte sich das Heilbad Piešťany bereits zum zweiten Mal in der libyschen Hauptstadt Tripolis. Dank intensiver Zusammenarbeit mit der slowakischen Botschaft sowie der langzeitigen Wirkung des Botschafters JUDr. Ján Bóry übertraf die Mission bezüglich ihres Erfolgs alle Erwartungen. Der Generaldirektor des Heilbades sprach gemeinsam mit dem ärztlichen Direktor MUDr. Marián Markech, dem Verkaufsdirektor Stephan Sikora sowie den Managern der Verkaufsabteilung ein breites Spektrum an Partnern an, von Ärzten der staatlichen und privaten Rehabilitationszentren bis hin zu bedeutenden Unternehmern, Botschaftern und Politikern, die vorwiegend an therapeutischen Aufenthalten in unserem bekanntesten Heilbad interessiert sind. Die Reaktionen und Nachfragen zeugen davon, dass die libysche Klientel ein großes Potential darstellt und viele der Anwesenden in der nächsten Zukunft mit Sicherheit kommen werden, um die Heilkraft des Schlammes und des Wassers von Piešťany zu testen.

Veľvyslankyňa Singapuru v Piešťanoch

■ V závere roka navštívila Piešťany veľvyslankyňa Singapuru Jennie Chua. Na pôde mesta ju privítal viceprimátor Timotej Miština, ktorý ju oboznámil s históriou Piešťan a s prácou mestskej samosprávy. Po priateľskom rozhovore a výmene upomienkových predmetov sa singapurská veľvyslankyňa presunula do hotela Thermia Palace, kde bola hosťom generálneho riaditeľa Kúpeľov Piešťany, a. s., Klauza Pilza. Vo vynovenom hoteli sa pre vzácných hostí podával aj slávnostný obed. Z menu spomenieme aspoň kačacie prsia plnené figami a dezert „Bahno Thermia“. Ide o špecialitu hotela - čokoládový zákusok s lesným ovocím. Po obede si pani veľvyslankyňa vyskúšala bazén bahníska v Irme, prezrela si moderný hotelový komplex Balnea a zavítala aj na golfové ihrisko. Veľmi sa jej u nás páčilo a vyhlásila, že sa vždy rada vráti do Piešťan. ■

Singaporean Ambassador in Piešťany

■ Jennie Chua, the Singapore Ambassador to Slovakia, visited Piešťany at the end of the last year. Timotej Miština, the Vice Mayor have greeted her at the City Hall and informed her about Piešťany history and municipal work. After a friendly talk and exchange of souvenirs, the Singaporean Ambassador went to Thermia Palace Hotel where she was guest to Klaus Pilz, the Slovak Health Spa Piešťany Inc. Director General. A gala lunch was served for distinguished guests in the newly reconstructed hotel. At least, we mention some items from the menu - Breast of Duck stuffed with Figs and desert "Mud of Thermia". The sweet is the Hotel speciality - chocolate gateau with forest fruits. After the lunch, Her Excellency tried the mud pool in Irma, inspected the modern hotel complex Balnea and visited the golf course. She liked it here very much and has said that she'll gladly return to Piešťany anytime. ■

Botschafterin von Singapur in Piešťany

■ Jennie Chua, die Botschafterin der Republik Singapur, besuchte Ende des Jahres Piešťany. Zum Empfang begrüßte sie der stellvertretende Bürgermeister Timotej Miština und machte sie mit der Geschichte von Piešťany sowie der Arbeit der Stadtverwaltung bekannt. Nach einem freundschaftlichen Gespräch sowie der gegenseitigen Übergabe von

Erinnerungsgeschenken folgte die Botschafterin einer Einladung des Generaldirektors der SLKP AG, Klaus Pilz, in das Thermia Palace. In dem rundum erneuerten Hotel wurde für die seltenen Gäste ein feierliches Mittagmenü gereicht. Dies bestand unter anderem aus Entenbrust gefüllt mit Feigen und dem sogenannten „Schlamm des Thermia“ („Bahno Thermie“). Hierbei handelt es sich um eine Spezialität des Hauses - einen Schokoladenkuchen mit Waldfrüchten. Nach dem Mittagessen testete die Botschafterin das Schlammbecken im Haus Irma, besichtigte den modernen Hotelkomplex Balnea sowie die Golfanlage. Ihren Worten zu Folge hat Jennie Chua der Aufenthalt bei uns sehr gefallen und sie möchte Piešťany erneut besuchen. ■

Kúpele prenajali práčovňu

■ Rakúska spoločnosť SALESIANER MIETTEX podpísala v januári 2008 zmluvu o prenájme pracovne Slovenských liečebných kúpeľov Piešťany. „Salesiáni“ prevezmú všetkých súčasných zamestnancov kúpeľov a neskôr predpokladajú i možné rozšírenie. Do modernizácie pracovne vložia vyše 2 milióny EUR. Prať budú pre hotely, nemocnice a iné zariadenia podľa záujmu. Pri plnom výkone by mala kapacita pracovne dosiahnuť dvanásť ton bielizne za deň. Kúpele podpísali zmluvu so SALESIANERMIETTEX na 10 rokov. Podľa slov generálneho riaditeľa je dôvodom prenájmu eliminácia služieb, ktoré nesúvisia priamo s hlavnou činnosťou podniku a ich prevzatie profesionálmi. ■

Health Spa Piešťany leases out the launderette

■ In January 2008, the Austrian-based SALESIANER MIETTEX Company signed a contract for the lease of the launderette of Health Spa Piešťany. The "Salesians" will take over all of the current spa employees working at the laundry and are planning on possible future expansion. They will invest more than 2 million EURO into the modernization of the facility. They will provide laundering services to hotels, hospitals and other facilities based on demand. At full performance, the capacity of the launderette should be twelve tons of laundry per day. Health Spa Piešťany signed the contract with SALESIANER MIETTEX for 10 consecutive years. According to a statement of the manager of the Spa, the reason for this lease is the elimination of services which are not directly related to the main activity of the company and the takeover of any such facilities by professional operators. ■

Beauty salón v Irme

Heilbad Piešťany verpachtet Wäscherei

Vertreter der österreichischen Gesellschaft SALESIANER MIETTEX unterzeichneten im Januar 2008 einen Pachtvertrag über die Wäscherei des Slowakischen Heilbades Piešťany. Die „Salesianer“ übernehmen alle gegenwärtigen Angestellten des Betriebes und schließen seine eventuelle spätere Erweiterung nicht aus. In die Modernisierung der Wäscherei werden laut Planung mehr als zwei Millionen Euro investiert. Vorgesehen ist der Wäscheservice für Hotels, Krankenhäuser sowie andere Einrichtungen, abhängig von der Nachfrage. Bei voller Auslastung sollte die Kapazität der Wäscherei 12 Tonnen Wäsche pro Tag erreichen. Der Vertrag zwischen dem Heilbad und der SALESIANER MIETTEX wurde auf 10 Jahre abgeschlossen. Der Grund für die Verpachtung ist laut Aussage des Generaldirektors, die Überlassung von Dienstleistungen, die in keinem direkten Zusammenhang mit der Haupttätigkeit des Unternehmens stehen, an professionelle Betriebe.

Zamestnanci kúpeľov sa vzdelávajú

Na projekt celoživotného vzdelávania zamestnancov získali Slovenské liečebné kúpele Piešťany, a. s., z Európskeho sociálneho fondu nenávratný finančný príspevok vo výške 6,6 mil. Sk. Schválený projekt sa skladá z dvoch častí - prvá je zameraná na zdokonaľovanie sa v cudzích jazykoch, druhá na komunikáciu a orientáciu na zákazníka. V tejto časti sa počíta so zaškolením takmer 900 ľudí, čo predstavuje skoro 70% všetkých zamestnancov Kúpeľov Piešťany. Zmyslom vzdelávania je zlepšenie komunikácie a prezentácie kúpeľov smerom ku kúpeľnému hosťovi, aby sa počas svojho liečebného alebo relaxačného pobytu vždy cítil príjemne.

Educating spa employees

Slovak Health Spa Piešťany Inc. have acquired non-refundable financial subsidy of SKK 6.6 mil from the European Social Fund for a lifetime education project. Approved project has two parts - the first one focuses on foreign language skills improvement, the other on communication and customer orientation. In this part, it is expected that almost 900 people shall participate representing almost 70% of all company employees. The educational goal is to improve communication and presentation skills towards the Spa clients so they would always feel friendly atmosphere during their health treatments or relaxation stays.

Mitarbeiter des Heilbades bilden sich fort

Für das Projekt einer lebenslangen Weiterbildung von Angestellten erhielt die Slowakisches Heilbad Piešťany AG aus dem Europäischen Sozialfonds eine Förderung in Höhe von 6,6 Mil. Sk. Das genehmigte Projekt besteht aus zwei Modulen - das erste orientiert sich auf die Vervollkommnung der Fremdsprachenkenntnisse, im Fokus des zweiten stehen die Kommunikation und Orientierung auf den Kunden. Im Rahmen dieses Moduls sollen knapp 900 Personen ausgebildet werden, das stellt beinahe 70% aller Mitarbeiter des Slowakischen Heilbades Piešťany dar. Das Ziel der Weiterbildung ist es, die Kommunikation zu verbessern und das Heilbad gegenüber dem Kurgast so zu präsentieren, dass er sich während seines Aufenthaltes, ob zu Therapiezwecken oder zur Erholung, jederzeit wohl fühlen kann.

Na Kúpeľnom ostrove nájdete okrem hotelov, reštaurácií a bazénov i výnimočnú, už skoro sto rokov slúžiacu, zrekonštruovanú balneoterapiu Irma, kde môžete stráviť príjemné chvíle v bahnisku či zrkadlisku (termálnom minerálnom bazéne) alebo dať si jednu masáž zo širokej ponuky. Pre dámy je určený salón Emporium Wellness & Beauty na prvom poschodí kúpeľov Irma. Vyskúšajte napríklad Pro-aktiv ošetrovanie tváre, rozjasňujúcu starostlivosť, starostlivosť o citlivú pleť, multi-regeneračnú starostlivosť alebo špeciálne ošetrovanie pre pánov - Clarinsmen.

Beauty Salon in Irma

On the Spa Island, besides hotels, restaurants and pools, you can also find unique, reconstructed balneal therapy building Irma that serves for almost hundred years; you can spend there pleasant moments in Mud pool, Mirror pool (thermal mineral pool) or you can have a massage from our wide offer. Emporium Wellness & Beauty on Spa Irma first floor is dedicated to ladies. Try out for example Pro-active face treatment, clearing up care, care for sensitive skin, multi-regeneration care or special care for gentlemen - Clarinsmen.

Beautysalon in Irma

Auf der Kurinsel finden Sie neben den Hotels, Restaurants und Bassins auch das einzigartige, seinem Zweck knapp hundert Jahre dienende, heute frisch renovierte Kurhaus Irma - das Zentrum der balneologischen Therapie. Hier können Sie angenehme Momente im Schlammbecken oder Spiegelbad (ein Becken mit thermalem Mineralwasser) verbringen oder eine Massage aus dem breiten Angebot wählen. Für Damen bietet der Salon Emporium Wellness & Beauty im ersten Obergeschoss des Kurhauses Irma unter anderem die Pro-aktiv Gesichtspflege, die erhellende Pflege, die Pflege für empfindliche Haut oder die multi-regenerierende Pflege. Für Herren ist die Clarins Men-Pflege bestimmt.

ADRIENA BARTOŠOVÁ

o speve
a
kúpeľných
procedúrach

Jana Beňáčková Foto: archív Kúpele Piešťany

**ADRIENA
BARTOŠOVÁ
ABOUT SINGING
AND SPA
TREATMENTS**

**ADRIENA
BARTOŠOVÁ
ÜBER DAS
SINGEN UND DIE
KURANWENDUNGEN**

Ona to ani neráta, ale podľa našich výpočtov známa speváčka Adriena Bartošová prišla na relaxačný pobyt do piešťanských kúpeľov už po desiatykrát. A to bol jeden z viacerých dôvodov, aby sme sa s ňou pohovorali.

She doesn't count it but according to our calculation, the well known singer Adriena Bartošová came to Piešťany Spa for a relaxation stay already tenth time. And that was one from several reasons to have a talk.

Sie zählt es zwar nicht, aber nach unserer Berechnung kam die bekannte Sängerin Adriena Bartošová bereits zum zehnten Mal zu einem Erholungsaufenthalt in das Heilbad Piešťany. Dies war einer von mehreren Gründen für ein Gespräch mit ihr.

■ V roku 2007 ste sa po päťročnej prestávke vrátili na hudobnú scénu s novým CD *Znovuzrodenie*. Chýbali vám koncertné pódia?

■ To je trochu omyl zo strany niektorých médií, ktoré túto informáciu vydali dokonca ako hlavnú tlačovú správu. Ja som celý ten čas normálne koncertovala, dokonca som zažila niekoľko veľmi príjemných zahraničných koncertov, hlavne v rokoch 2003 a 2004. Keď vyšlo CD Už viem v roku 2002, dostali sme ponuku koncertovať v Kanade a neskôr v Bruseli... Bolo toho v tom čase na mňa dosť veľa a navyše som na Vysokej škole múzických umení, kde už 16 rokov vyučujem, začala robiť dizertačnú prácu. Možno i pod tlakom týchto pracovných povinností sa dostavili zdravotné problémy. Z tohto dôvodu došlo asi k trištvrtročnej pauze, takže nový projekt, na ktorom som zhruba 2 roky pracovala, vyšiel až v roku 2007. CD *Znovuzrodenie* istým spôsobom môže symbolizovať nielen návrat, ale aj možnosť určitého vyzretia. Je spolu s mojím prvým CD azda najmenej komerčné, ak vôbec môžeme hovoriť u mňa o komercii, a spracováva motívy zachytávajúce rôzne obdobia v mojom živote. Sú tam nahrávky zhruba za posledné tri roky.

■ Po vydaní asi nasledovali nejaké koncerty...

■ Keďže som momentálne po energetickej stránke oslabená, tých koncertov bolo málo. Väčšina sa odohrala len vo väčších slovenských mestách, ako je Bratislava, Prešov, Košice a Banská Štiavnica. Okrem toho som bola v Mníchove a vo Viedni. A to je v podstate všetko. Zatiaľ som teda nemala možnosť tento projekt výraznejším spôsobom spropagovať. Zrazu v sebe nenachádzam toľko sily ako kedysi, zvládať robiť naraz viac vecí - starať sa o rodinu, vybavovať, koncertovať, učiť... V súčasnosti si koncertovanie žiada profesionálny manažing a sponzorov. A to mi zatiaľ chýba. Chystám sa opäť koncertovať v marci. Až teraz si uvedomujem, že keď chce byť človek zdravý, musí sa o to sám pričiniť. A hlavne pri takom stresovom spôsobe života, aký som donedávna viedla...(úsmev).

■ I keď tých koncertov nebolo veľa, ako ľudia prijali vaše nové pesničky, novú tvorbu?

■ Boli sme na džezových dňoch v Banskej Štiavnici a v Košiciach. Napriek tomu, že ma väčšina vníma ako džezovú speváčku, vždy sa snažím prezentovať viac vlastnú tvorbu, ktorá z džezu možno vychádza, ale je to predsa len syntéza viacerých rôznych žánrov. Najmä toto posledné CD má asi viac prvky world music či vážnej hudby... Na oboch džezových dňoch to bolo však veľmi pozitívne prijaté a výborní muzikanti ako Jurko Burian či Jurko Griglák sú sami o sebe zárukou kvality. Teší ma, že som začala spolupracovať aj s mladými šikovnými džezmenmi, ako sú napríklad Miško Šimko či Luboš Šramek.

■ Posuňme sa trochu ďalej od hudby. Ako speváčka ste precestovali mnoho miest

a krajín. Ktorá krajina sa Vám najväčmi vryla do pamäti? Kde by ste sa radi vrátili?

■ Kanada ma očarila. Boli sme tam pred štyrmi rokmi, síce v zimnom období a bola tam veľká zima, ale spôsob života a zmyslenie ľudí sa mi zapáčili. Okrem Kanady sa mi veľmi páčil aj Brusel či ešte veľmi dávno Štokholm, tam by som si vedela predstaviť fungovať dlhšie.

■ Ste veľmi vyťažená, ako zvyknete oddychovať?

■ Kedysi som vôbec nevedela, čo to znamená oddych a akosi som naň vôbec nenachádzala čas. Až sa čudujem, odkiaľ sa vo mne bralo to množstvo energie... Raz za týždeň som si dopriala hlavne kvôli dcérke prechádzku niekde v lese alebo po Horskom parku v Bratislave a to bolo všetko. Teraz sa už snažím oddychovať väčšinou aktívne, idem sa poprechádzať, aby som mala pohyb, alebo čítam či chodím do divadla. Ale stáva sa, keď som preťažaná, že ma to úplne zatlačí do postele. No to už súvisí s mojím zdravotným stavom. Asi som príliš dlho išla „na rezervu“. Prichádzajú obdobia veľkej únavy, zvýšenej sedimentácie a často po pracovnom vypätí potrebujem aj niekoľko dní, aby som sa „dala dokopy“.

■ Zajtra končíte váš týždňový relaxačný pobyt v hoteli Balnea Esplanade Palace - už asi desiaty v poradí v Kúpeľoch Piešťany. Splnil vaše očakávania? Oddýchli ste si?

■ Nevieť presne, či je už výročie, ale bola som u vás v kúpeľoch už aj viackrát, niekedy len tak na dovolenke. Určite som spokojná. Ja si tu vždy výborne oddýchnem. Už to, že nemusím skoro týždeň nič robiť, je výborné. Doma mám obyčajne každý deň od rána do večera naprogramovaný a tu nič nemusím, len absolvujem pár príjemných procedúr. Vždy mi to pomohlo. Piešťany spájam aj s našou rodinnou dovolenkou. Často sme ešte s malou dcérkou trávili dovolenky „za rohom“ v Moravanoch a doteraz na ne radi spomíname. Piešťany pre našu rodinku ostanú vždy späté s krásnym oddychom a s množstvom priateľov.

■ Už to tu asi po toľkých rokoch poznáte. Ktoré procedúry sú pre vás najatraktívnejšie?

■ Pre mňa jednoznačne kombinácia „perlička“ a klasická masáž chrbta. A jednu procedúru som si špeciálne vypýtala - trakcie vo vode. To nemá človek šancu zohnať v Bratislave. Myslím si, že pre ľudí, ktorých trápi krčná chrbtica, je to ideálna a fungujúca procedúra, pretože uvoľní problémové partie. ■

■ In 2007, you came back to music scene with a new CD *Znovuzrodenie* (Rebirth). Were you missing concert stage?

■ It is a little bit of a mistake on part of some media, they have published this information as a main story. During that whole time, I have had regular concerts, I had even have several very pleasant concerts abroad, especially in 2003 and 2004. When CD Už

viem (I already know) came out in 2002, we were offered to have a concert in Canada and later in Brussels. At the time, it was quite enough for me, I've been teaching at the Academy of Music and Dramatic Arts for already 16 years, and on the top of everything, I have started to write my thesis. Maybe under the pressure from all those work commitments some health problems started to show up. Because of that, I had roughly nine months break, so the new project I've been working on for some two years came out in 2007. In some way, CD *Rebirth* can symbolise not only my return but also some maturity. With my first CD, it is probably the least commercial if we can talk about commercialism at my work; it seizes motives catching various stages of my life. There are there recordings from some last three years.

■ After its publishing, some concerts followed...

■ As at this time I am quite exhausted, there were not so many concerts. Most of them were only in larger Slovakian towns like Bratislava, Prešov, Košice and Banská Štiavnica. Besides that, I've been to Munich and Vienna. And in essence, that was all. So, I didn't have chance to promote this project in some more significant manner. All of the sudden, I am not able to find so much strength like before, to manage several things at the same time - take care of family, organise, perform, teach... In present, giving concerts requires professional management and sponsors. And I'm missing that at this time. I'm going to have concerts from March. Just now I realise that if one wants to be healthy, he or she has to contribute to it somehow. And with all that stressing life I had until now... (smile)

■ Although there were not so many concerts, how people received your new songs, your new creations?

■ We were at Jazz days in Banská Štiavnica and Košice. Despite majority regards me as jazz singer, I always try to present my own work that maybe comes out from jazz, but in fact it is a fusion of several different genres. Especially this last CD has probably more of world or classical music elements... In both jazz days, it was received in very positive way; excellent musicians like Jurko Burian and Jurko Griglák are guarantors of quality just by themselves. It pleases me I have also started to work with young and skilful jazzmen like for example Miško Šimko or Luboš Šramek.

■ Let's move from music a little. As a singer you have travelled to many countries and cities. Which country left the biggest impression in your mind? Where would you like to return?

■ Canada has enchanted me. We were there four years back, in winter and it was very cold, but I liked the life style and people's way of thinking. Beside Canada, I also liked a lot

Brussels or long ago Stockholm; I can imagine being there for longer period.

■ **Your are very busy, how do you relax?**

■ In the past, I didn't even know what relaxation meant and somehow I couldn't find time at all. I wonder where I was finding all that energy... Once a week, I allowed myself a stroll somewhere in woods or Horský park (Mountain Park) in Bratislava because of my daughter, and that was all. Now, I try to relax more actively, I go for a walk to move, or I read or go to theatre. But it happens, when I'm overworked, that pushes me to bed. But that is connected to my health condition. I was going probably on a "spare" for long time. Times of great tiredness come, I have elevated blood sedimentation indicators and after being exhausted from work, I sometimes need several days to put myself back to shape.

■ **Tomorrow, you are going to finish your week long relaxation stay in Hotel Balnea Esplanade Palace - your tenth time in Spa Piešťany. Were your expectations met? Are you relaxed now?**

■ I do not know if it is an "anniversary" but I've been to your Spa several times, on some occasions only for a holiday. I certainly am content here. Only a fact I do not need to do anything for almost a week is great. At home, I usually have my every day "programmed out" and here I do not have to do anything, I only have few nice treatments. It always helped me. I also connect Piešťany with our family holiday. When my daughter was younger, we were spending our vacation "just around corner" in Moravany and we still like reminiscing about it. For our little family, Piešťany will represent wonderful holiday and lots of friends.

■ **After so many years, you probably know it here very well. Which treatments are the most attractive to you?**

■ For me, it is definitely combination of bubble bath and classical back massage. And I have especially asked for one treatment - tractions in water. You cannot get this in Bratislava at all. We think this is ideal and effective treatment for people with neck and spine problems as it relaxes troubled parts. ■

■ **Im Jahre 2007 kehrten Sie nach einer fünfjährigen Pause mit Ihrer neuen CD „Znovuzrodenie“ (Wiedergeburt) auf die Bühne. Haben Sie die Konzertpodien vermisst?**

■ Das ist ein Irrtum seitens der Medien, die diese Information sogar als Pressemeldung des Tages verbreiteten. Ich habe die ganze Zeit über Konzerte gegeben, einige sehr schöne, sogar im Ausland, vor allem in den Jahren 2003 und 2004. Nach der Herausgabe der CD „Už viem“ (Jetzt weiß ich) im Jahre 2002, bekamen wir ein Konzert-Angebot in Kanada und später in Brüssel ... Es war in der Zeit etwas zu viel für mich. Darüber hinaus begann ich an der Hochschule der musischen

Künste, an der ich seit 16 Jahren unterrichte, meine Doktorarbeit zu schreiben. Vermutlich durch diesen Druck der beruflichen Verpflichtungen ausgelöst, stellten sich bei mir gesundheitliche Probleme ein. Aus diesem Grund kam es zu einer etwa ein Dreivierteljahr andauernden Pause, sodass ein neues Projekt, an dem ich knapp zwei Jahre lang gearbeitet habe, erst 2007 erschienen ist. Die CD „Znovuzrodenie“ kann auf gewisse Weise als Symbol für die Rückkehr, aber auch eine bestimmte Reife stehen. Neben meiner ersten CD ist sie vielleicht die am wenigsten kommerzielle, sollte bei mir überhaupt von Kommerz die Rede sein, und bearbeitet Motive aus verschiedenen Abschnitten meines Lebens. Insgesamt sind darauf Aufnahmen der letzten drei Jahre zu hören.

■ **Der Herausgabe folgten vermutlich Konzerte...**

■ Da ich derzeit physisch angeschlagen bin, waren es nur wenige Konzerte. Die meisten fanden in den größeren slowakischen Städten wie Bratislava, Prešov, Košice und Banská Štiavnica statt. Außerdem war ich noch in München und Wien. Das ist im Grunde alles. Bisher hatte ich also nicht die Möglichkeit, dieses Projekt präziser zu propagieren. Plötzlich finde ich nicht mehr so viel Kraft wie einst, mehrere Aufgaben gleichzeitig zu bewältigen - mich um die Familie kümmern, organisieren, Konzerte geben, lehren... Heutzutage fordern Konzertaufführungen ein professionelles Management und Sponsoren. Und das fehlt mir bisher. Ich möchte meine Konzerttätigkeit im März wieder aufnehmen. Erst jetzt wird mir bewusst, wer gesund sein möchte, muss auch selbst dazu beitragen. Und vor allem bei einem derart stressigen Lebensstil, wie ich ihn bis vor kurzem pflegte... (lächelt).

■ **Trotz der Tatsache, dass es nur wenige Konzerte gab, wie sind Ihre neuen Lieder und das neue Schaffen bei den Menschen angekommen?**

■ Wir waren bei den Jazztagen in Banská Štiavnica und Košice. Trotz des Umstandes, dass ich von der Mehrheit als Jazzsängerin betrachtet werde, bemühe ich mich immer mehr eigene Musik zu präsentieren, die möglicherweise an Jazz anlehnt, aber im Endeffekt doch eine Synthese mehrerer unterschiedlicher Genres darstellt. Vor allem die letzte CD beinhaltet vielleicht mehr Elemente der World Music oder der klassischen Musik... Bei beiden Jazztagen wurde sie jedoch sehr positiv angenommen und hervorragende Musiker wie Jurko Burian oder Jurko Griglák sind allein schon eine Qualitätsgarantie. Ich freue mich auch über die Zusammenarbeit mit jungen, talentierten Jazzmusikern wie zum Beispiel Miško Šimko oder Luboš Šramek.

■ **Lassen wir jetzt die Musik etwas beiseite. Als Sängerin bereisten Sie viele Städte und Länder. Welches Land blieb Ihnen besonders tief in Erinnerung, in welches würden Sie**

gerne noch einmal zurückkehren?

■ Kanada hat mich verzaubert. Wir sind vor vier Jahren dort gewesen, zwar in der Winterzeit, und es war sehr kalt, aber die Lebensart und Denkweise der Menschen haben mir sehr gefallen. Neben Kanada fand ich noch Brüssel sehr schön oder vor langer Zeit Stockholm. Ich könnte mir auch vorstellen, dort länger zu bleiben.

■ **Sie sind sehr ausgelastet. Wie entspannen Sie gewöhnlich?**

■ Früher wusste ich überhaupt nicht, was Erholung bedeutet, irgendwie fand ich keine Zeit dafür. Es ist schon verwunderlich, wo ich die ganze Energie hernahm... Einmal wöchentlich gönnte ich mir, vor allem meiner Tochter wegen, einen Spaziergang im Wald oder dem Waldpark (Horský park) in Bratislava und das war auch schon alles. Jetzt versuche ich meist, mich aktiv zu erholen. Ich gehe spazieren, um Bewegung zu haben, lese oder gehe ins Theater. Es kommt aber auch vor, dass ich, bei akuter Überlastung, das Bett hüten muss. Das hängt dann aber schon mit meiner Gesundheit zusammen. Vermutlich funktionierte ich zu lange „auf Reserve.“ Es kommt immer Mal eine Zeit der großen Müdigkeit und erhöhten Blutwerte und oft brauche ich nach einer beruflich bedingten Anspannung auch mehrere Tage, um mich wieder „zu sammeln“.

■ **Morgen endet Ihr einwöchiger Relax-Aufenthalt im Hotel Balnea Esplanade Palace - schätzungsweise der zehnte in Folge im Heilbad Piešťany. Hat er Ihre Erwartungen erfüllt? Haben Sie sich erholt?**

■ Ich weiß nicht genau, ob das schon ein „Jubiläum“ ist, aber ich war in ihrem Heilbad sogar schon öfter, manchmal nur so, zum Urlaub. Gewiss bin ich zufrieden. Ich erhole mich hier immer hervorragend. Allein die Tatsache, dass ich fast eine ganze Woche lang nichts tun muss, ist phantastisch. Zu Hause ist mein Tag gewöhnlich von Morgen bis zum Abend verplant und hier muss ich nichts tun, nur ein paar wohltuende Anwendungen absolvieren. Es hat mir schon immer geholfen. Piešťany verbinde ich mit unserem Familienurlaub. Oft haben wir mit unserer damals noch kleinen Tochter einen Urlaub hier „um die Ecke“, in Moravany gemacht und erinnern uns bis heute gern an die Zeit. Piešťany bleibt für unsere Familie für immer mit wunderschöner Erholung und vielen Freunden verbunden.

■ **Nach so vielen Jahren kennen Sie sich hier vermutlich gut aus. Welche Anwendungen sind für Sie am attraktivsten?**

■ Für mich ist es ganz eindeutig die Kombination Perlbad und die klassische Rückenmassage. Und eine Anwendung habe ich speziell geordert - Traktionen im Wasser. Wer so etwas in Bratislava bekommen möchte, der hat keine Chance. Ich denke, dass es für Menschen mit Problemen an der Halswirbelsäule eine ideale und wirkungsvolle Anwendung ist, da die Problemstellen dabei aufgelockert werden. ■

THERMÆ PIEŠŤANY

Veľká noc v Kúpel'och Piešť'any

od 2700 Sk / osoba / 3 noci

21. 3. - 24. 3. 2008

- 3x ubytovanie • 3x polpenziu
- vstupnú lekársku konzultáciu
- 5 relaxačných procedúr
- voľný vstup do bazéna
- koktail na privítanie
- slávnostná veľkonočná večera
- veľkonočné prekvapenie • fľaša vína na izbe
- veľkonočný program

Easter in Spa Piešť'any

from 2700 Sk / Person / 3 nights

- 3x accommodation • 3x halfboard
- initial consultation with a physician
- 5 relaxation treatments
- free entrance to swimming pool
- welcome drink
- festive Easter dinner • Easter surprise
- bottle of wine in the room
- festive Easter programme

Ostern im Heilbad Piešť'any

ab 2700 Sk / Person / 3 Nächte

- 3x Unterkunft • 3x Halbpension
- ärztliche Eingangsuntersuchung
- 5 Relax-Behandlungen
- Freier Eintritt ins Schwimmbad
- Begrüßungsgetränk
- Ostergaladinner • Osterüberraschung
- eine Flasche Wein im Zimmer
- Osterprogramm

www.spapiestany.sk

Cestovná agentúra Flex Travel, s. r. o. so sídlom v Piešťanoch má zastúpenie v Moskve od roku 2002. Vedie ho Ing. Jarmila Laurincová, rodáčka z Piešťan. V minulom roku bola cestovná agentúra Flex Travel ocenená medzi najlepšími obchodnými partnermi Slovenských liečebných kúpeľov Piešťany.

Travel agency Flex Travel Pty. Ltd. residing in Piešťany has its representatives in Moscow since 2002. Ing. Jarmila Laurincová, native from Piešťany, is its head. Travel agency Flex Travel was awarded among the best business partners of Slovak Health Spa Piešťany last year.

Das Reisebüro Flex Travel GmbH, mit Sitz in Piešťany hat seit 2002 eine Niederlassung in Moskau.

Ihre Leiterin, Ing. Jarmila Laurincová, stammt aus Piešťany. Im vergangenen Jahr wurde das Reisebüro Flex Travel als einer der besten Geschäftspartnern des Slowakischen Heilbades Piešťany ausgezeichnet.

Jarmila Laurincová

RUSSIANS ARE DISCOVERING PIEŠŤANY SPA - AGAIN

RUSSISCHE BESUCHER ENTDECKEN DAS HEILBAD PIEŠŤANY AUFS NEUE

RUSI ZNOVU OBJAVUJÚ PIEŠŤANSKÉ KÚPELE

Jana Obertová Foto: Tony Páldy, Martin Palkovič

Slovensko je bohaté na kúpele, ktoré majú veľmi kvalitné prírodné zdroje a prepracovaný systém kúpeľnej liečby," hovorí Ing. Laurincová. „Za posledné roky sa postupne vylepšuje štandard služieb, čo je veľmi dôležité pre ruskú klientelu. Po roku 1989 a neskôr po rozdelení Česko-Slovenska cestovali Rusi predovšetkým do kúpeľov Karlove Vary a do hlavného mesta Českej republiky, na Slovensko akoby boli zabudli. K tomu, pravdaže, „prispeli“ aj iné faktory. Najväčší nárast záujmu o Slovensko a predovšetkým o piešťanské kúpele naša cestovná agentúra zaznamenala minulý rok. Záujem o pobyty Rusov na Slovensku ďalej rastie. Uvítali sme vstup Slovenska do Schengenu, čakáme na vytvorenie leteckého spojenia Bratislava - Moskva, prípadne Sankt Peterburg, aby sme uľahčili príchod hostí na Slovensko. Čo je najdôležitejšie - kvalitné služby, priateľské správanie, ochota. Ak platí vyjadrenie - spokojný hosť je tou najlepšou reklamou - v prípade Rusov dvojnásobne, jeden spokojný klient pritiahne ďalších desať. Najväčšmi nás teší, keď nám po návrate domov posielajú dobré správy: *Bolo nám u vás dobre, o rok prideme zas.*“

Naša cestovná agentúra sa snaží o vzájomné spoznávanie krajín. Aj na Slovensku sú záujemcovia o poznávaciu turistiku, kultúru, chcú zažiť niečo

nové, netradičné. Rusko je pre väčšinu Slovákov neprebádaným územím a málokto ho ako turistickú destináciu ponúka. Naším cieľom je nielen poskytovať služby pre návštevníkov, ktorí prichádzajú do Ruska služobne, ale ponúknuť okrem Moskvy a Sankt Peterburgu s galériami, múzeami a chrámami aj iné zaujímavé časti Ruska, nádhernú prírodu, jazerá.

Prof. MUDr. Alexander Samojlovič Segal, profesor Katedry urológie Moskovskej lekárskej univerzity, andrológ, autor šiestich vynálezov:

„V Rusku máme príslovie, ako prívítate nový rok, taký bude po celý rok. A tak rok 2008 bude pre mňa a moju manželku veľmi úspešný, pretože sme ho oslávili na takom krásnom mieste ako sú Piešťany. Piešťany majú dva základné faktory, ktoré ich robia výnimočnými - prírodné metódy liečby a dobrosrdeční ľudia. V Rusku sa v tomto období stalo veľmi „módnym“ relaxovať, dovolenkovat' a chodiť do kúpeľov v zahraničí. Piešťanské kúpele nám poradili naši blízki priatelia, manažéri známej farmaceutickej firmy, ktorí v Piešťanoch boli niekoľkokrát. „Kto bol v Piešťanoch raz, už je ako začarovaný, musí tam prísť znovu,“ povedali nám.

Práve liečba v kúpeľoch s termálnou vodou je ideálna na predchádzanie a liečbu ochorení predstojnej žľazy. Kúpele Piešťany radím na vysokú európsku úroveň z hľadiska diagnostiky liečby,

organizácie procedúr a unikátnych prírodných zdrojov – vody a bahna. Balneologické faktory veľmi priaznivo vplyvajú na zlepšenie imunitného systému organizmu a zlepšenie krvného obehu, čo je dôležité pre predstojnú žľazu. Piešťanské kúpele by mohli prevenciu a liečbu ochorenia prostaty zaradiť k indikáciám kúpeľnej liečby, pretože účinky unikátnych zdrojov termálnej vody a bahna môžu byť využité zvonku i zvnútra. Práve vaňové kúpele, bahenné zábaly a použitie bahenných tampónov rektálnym zavedením sú metódou kúpeľnej liečby v ruských kúpeľoch Železnovodsk a Saki.“

Alexej Marfin, generálny riaditeľ firmy Gazstrojservis, dcérskej spoločnosti Gazpromu: „V Piešťanoch sme prvý raz, poznáme Karlove Vary a Mariánske Lázně. Slovensko má v Rusku stále nedostatočný marketing a reklamu. Vek ruského obyvateľstva narastá, problémy s kĺbmi či chrbticou má takmer každý. Rusko je krajina s prílivom kapitálu a produktívnym obyvateľstvom, ktoré sa zaujíma o svoje zdravie. Ruské kúpele na Kaukaze a juhu disponujú už aj hotelmi s vysokým štandardom, často oveľa drahšími ako v zahraničí. V Piešťanoch je veľmi príjemné, že sa dohodovíte rusky. Chceme vyzdvihnúť prístup nášho lekára Dr. Blahunku. Z procedúr som tu objavil aj moje obľúbené trakcie vo vode. Či nám kúpeľná liečba pomohla zistíme, až keď doma začneme

pracovať. Moja manželka je kozmetologička a chrbát to dá poznať hneď. Náš syn využil pobyt na štúdium pred skúškami a procedúry určite pomôžu ako prevencia. O rok by sme radi prišli v lete, aby sme si v Piešťanoch užili aj toto ročné obdobie.“

Viktor Žak, Peterburg

„Do kúpeľov sme prišli na odporúčanie slovenských priateľov. Nevedeli sme kam presne ídeme, spohľadli sme sa na nich. Boli sme v Karélii, na Kryme i v niekoľkých kúpeľoch v zahraničí. Ak možno hodnotiť, Piešťany patria ku kúpeľom s vysokou úrovňou. Tento raz sme tu oddychovali a trochu spoznávali Slovensko aj s našimi blízkymi priateľmi. Budúci rok by sme už do kúpeľov prišli pre zdravie. Manželka rada cestuje do zahraničia a ja uprednostňujem krajinu, kde sa možno dorozumieť v ruštine. Pre mňa je plus, že u vás jazyková bariéra prakticky nie je.“

S V. Žakom sa spája aj jedna zaujímavá udalosť. Z Piešťan sa deň pred odchodom vydal na cestu do Rakúska, aby vyhľadal miesto, kde je pochovaný ich najbližší rodinný príbuzný. Riadením osudu či čírou náhodou sa podarilo získať kontakt na Ing. Sixela z Grazu, ktorý spravuje archív a dokumenty ruských vojakov, pochovaných počas 2. svetovej vojny v Rakúsku, a dohodnúť stretnutie. ■

„Slovakia is rich in spas and they have high quality natural sources and worked-out systems of spa treatments“, says In. Laurincová. „In the last years, the services standard is gradually getting better and that is very important for Russian clientele. After 1989 and later, after Czechs and Slovaks went their separate ways, Russians mainly travelled to Carlsbad, as if they have forgotten about Slovakia. Other „factors“ contributed to this too. Last year, our agency recorded the biggest increase in interest concerning Slovakia and foremost in Piešťany Spa last year; Russians’ zest for stays in Slovakia is growing. We have welcomed Slovakia’s accession to Schengen area; we are waiting for air-line connection Bratislava – Moscow or St. Petersburg to make guests’ arrivals to Slovakia easier. And what are the most important – quality service, friendly approach and willingness. If a saying „Happy client is the best advertisement“ is worth for what it says, with Russians it is truth twice over - one content Russian would draw ten others. We are pleased the most if, after returning to Russia, clients send to us news like: „We had good time there, we’ll return next year.“

Our travel agency is making effort to have these two countries learning about each other. Also in Slovakia, there are people interested in „knowledge

tourism", they want to experience something new, not traditional. Russia is for the most of Slovaks „terra incognita“ and only few travel agencies offer this country as tourism destination. Our goal is not only to offer service to visitors coming to Russia on business, but to offer, apart from Moscow and St. Petersburg and their galleries, museums and churches, other interesting parts of Russia, its beautiful nature, lakes...

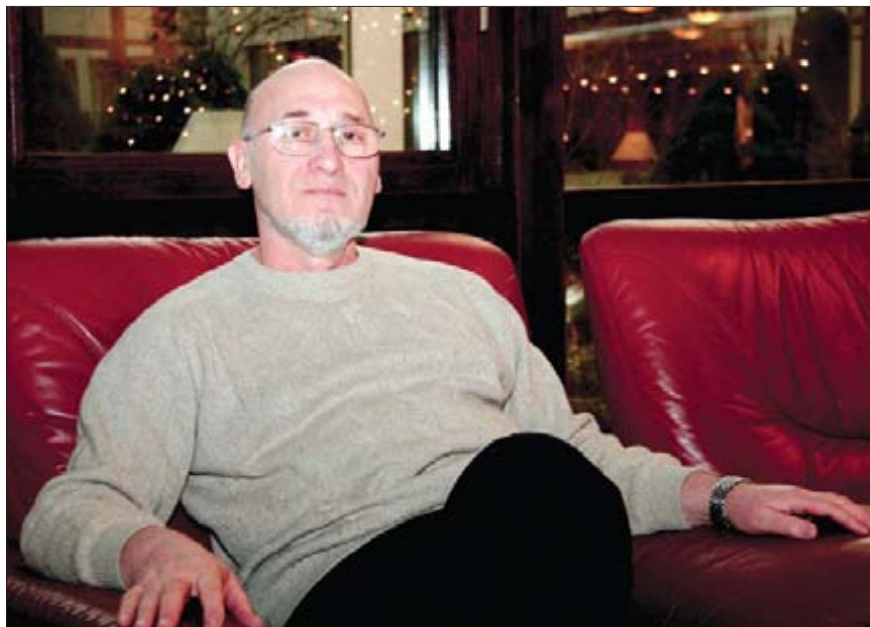
Professor Alexander Samojlovič Segal, MD is the Moscow University Department of Urology Professor, andrologist, author of six inventions.

„In Russia, we have a saying that how you welcome the New Year, the whole year shall be such. And year 2008 is going to be for me and my spouse very successful as we welcomed it in such beautiful place like Piešťany is. Piešťany has two fundamental factors and they make it unique - natural treatment methods and people with good hearts. In present Russia, it become very fashionable to relax, take holidays and visit the spas abroad. Our close friends, managers from one well known pharmaceutical company who visited Piešťany several times, have recommended us Piešťany Spa. „If you visited Piešťany, it is like having a spell on you - you have to come back“, they said to us. Just the treatment with thermal water is ideal for prevention and treatment of prostate ills. I rank Piešťany Spa as being on very high European level if it comes to treatment diagnostics, procedures organisation and unique natural sources - water and mud. Balneal factors have very positive influence over bettering immune system of your organism and blood circulation and these both are important for prostate.

Piešťany Spa could include prevention and prostate ills treatment to spa treatment indications as effects of thermal water unique sources and mud could be used from outside and inside as well. Just the bathtub baths, mud packs and use of mud tampons inserted through rectum are spa treatment methods in Russian spas Železnovodsk and Saki.“

Alexej Marfin, General Manager of Gazstroj-servis, Gazprom daughter company:

„We are in Piešťany for the first time, we know Carlsbad and Marienbad. Slovakia still has insufficient marketing and promotion in Russia. The Russian people age is increasing; almost everyone has problems with joints or spine. Russia is a country with a tidal wave of capital and productive inhabitants who care about their health. Russian spas in Caucasus and country south have already hotels with high standards, often more expensive comparing to those abroad. It is very pleasant if you can communicate in Russian in Piešťany. I would like to accentuate our doctor's, Mr. Blahunka, MD approach. I have discovered my favourite procedure here - tractions in water. And if the spa treatment has helped us - we'll find out home when we'll start to work. My wife is cosmetics advisor and my back shall know it very soon. Our son used this stay for study before his exams and procedures certainly shall help as prevention. We would like to return in a year, this time to savour summer season in Piešťany.“

▲ Alexander Samojlovič Segal

Viktor Žak, St. Petersburg

„We came to Spa on our Slovak friends' recommendation. We didn't exactly know where we were going, we just relied on them. We were in Karelia, Crimean peninsula, and some spas abroad. If to judge, Piešťany belongs to spas with high level. This time we took it easy and we were discovering Slovakia a little bit with our close friends. Next year, we would come to Spa because of health. There is a plus for me here, as there is practically no language barrier here; my wife likes to travel abroad and I prefer country where I can communicate in Russian.“

One interesting event is connected with Mr. Žak too. One day before leaving Piešťany, he went to Austria to find the place where his closest relative is buried. By a chance or destiny whim he managed to get contact onto Ing. Sixel from Graz who is responsible for the archive and documents of Russian soldiers buried in Austria during WW II and he organised to meet him there. ■

„Die Slowakei ist reich an Heilbädern, die über qualitativ sehr hochwertige Naturquellen und ein ausgefeiltes System der Kurtherapie verfügen“, sagt Ing. Laurincová. „Im Laufe der vergangenen Jahre kam es zur allmählichen Verbesserung des Standards im Bereich der Dienstleistungen, was für die russische Klientel von großer Bedeutung ist. Nach 1989 und später, nach der Trennung der Tschechoslowakei, reisten russische Besucher vor allem in das Heilbad Karlovy Vary (Karlsbad) und in die Hauptstadt der Tschechischen Republik, die Slowakei schienen sie vergessen zu haben. Daran waren, natürlich, auch andere Faktoren „beteiligt.“ Den stärksten Anstieg des Interesses an der Slowakei und vor allem am Heilbad Piešťany, verzeichnete unser Reisebüro im vergangenen Jahr und die Anfrage der russischen Seite nach Aufhalten in der Slowakei nimmt zu.

Wir begrüßten die Aufnahme der Slowakei in den Schengen-Raum, warten derzeit auf die Eröffnung der Fluglinie Bratislava – Moskau, eventuell auch Sankt Petersburg, um die Anreisemöglichkeiten der Gäste in die Slowakei zu erweitern. Das, was zählt, sind qualitativ hochwertige Dienstleistungen und eine freundliche und zuvorkommende Art. Die Aussage, dass ein zufriedener Gast die beste Werbung sei, trifft im Falle russischer Besucher doppelt zu – ein zufriedener Gast zieht zehn weitere nach. Am meisten freut es uns, wenn es nach ihrer Heimkehr positive Rückmeldungen gibt: „Wir fühlten uns bei ihnen sehr wohl und kommen im nächsten Jahr wieder.“

Unser Reisebüro bemüht sich um das gegenseitige Kennenlernen beider Länder. Auch in der Slowakei gibt es Interessenten, die andere Länder und Kulturen entdecken und etwas Neues und Außergewöhnliches erleben möchten. Russland ist für die Mehrheit der Slowaken ein unerforschtes Gebiet und wird kaum als touristische Destination angeboten. Unser Ziel ist es, Dienstleistungen nicht nur für Geschäftsreisende nach Russland zu vermitteln, sondern, neben Moskau und Sankt Petersburg mit ihren Galerien, Museen und Kirchen ebenfalls andere interessante Teile Russlands, die wunderschöne Natur und Seen anzubieten.

Prof. MUDr. Alexander Samojlovič Segal, Lehrstuhl für Urologie an der Medizinischen Universität Moskau, Androloge und Autor von sechs Erfindungen:

„In Russland gibt es ein Sprichwort: „Wie sie das Neue Jahr begrüßen, so wird es bleiben.“ Und so wird das Jahr 2008 für mich und meine Ehefrau ein sehr erfolgreiches sein, denn wir haben es an solch einem wunderschönen Ort wie Piešťany begrüßt. Piešťany verfügt über zwei primäre Faktoren, die es einzigartig machen – natürliche Therapiemethoden und herzliche Menschen. In Russland ist es derzeit „in“, im Ausland zu entspannen, einen Urlaub oder eine Kur zu absolvieren. Das Heilbad Piešťany wurde uns von engen Freunden, Managern eines Pharmakonzerns empfohlen. Sie besuchten die

Stadt bereits einige Male. „Wer einmal in Piešťany war, ist wie verzaubert und muss dorthin zurückkehren“, sagten sie uns.

Gerade die Kurtherapie mit Hilfe des Thermalwassers eignet sich ideal zur Vorbeugung und zur Behandlung von Prostataerkrankungen. Ich bescheinige dem Heilbad Piešťany im gesamteuropäischen Rahmen ein hohes Niveau in Anbetracht der therapeutischen Diagnostik, der Ausführung von Anwendungen sowie der einzigartigen natürlichen Quellen – des Wassers und des Schlammes. Die balneologischen Faktoren wirken sehr positiv auf die Verbesserung der Abwehrkräfte des Organismus sowie des Blutkreislaufes, was für die Prostatafunktion sehr wichtig ist. Das Heilbad Piešťany könnte die Prophylaxe und die Behandlung von Erkrankungen der Prostata in die Liste der Kurindikationen aufnehmen, denn die Wirkungen des einzigartigen Thermalwassers und des Schlammes können

sich hier auf Russisch verständigen können. Besonders hervorheben möchte ich die Herangehensweise unseres Arztes Dr. Blahunka. Unter den Anwendungen entdeckte ich hier auch meine bevorzugten Traktionen im Wasser. Ob uns die Kurtherapie geholfen hat, werden wir erst feststellen können, nachdem wir zu Hause angefangen haben, wieder zu arbeiten. Meine Frau ist Kosmetikerin und das lässt der Rücken gleich spüren. Unser Sohn nutzte den Aufenthalt zum Lernen für die Prüfungen, da helfen die Anwendungen sicher als Prophylaxe. Im nächsten Jahr möchten wir gerne im Sommer kommen, damit wir in Piešťany auch diese Jahreszeit genießen können.“

Viktor Zhak, Sankt Petersburg

„Wir kamen in das Heilbad auf Empfehlung von slowakischen Freunden. Wir wussten nicht ganz genau, wohin wir uns begeben, haben uns aber auf sie verlassen. Wir sind bereits in Karelien, auf

▲ Alexej Marfin s manželkou
Alexej Marfin with wife
Alexej Marfin mit Frau

sowohl von außen, als auch von innen genutzt werden. Gerade Wannenbäder, Schlammpackungen sowie die Anwendung von rektal eingeführten Schlamm-Tampons gehören zu den Therapiemethoden in den russischen Heilbädern Zheleznovodsk und Saki.“

Alexej Marfin, Generaldirektor der Gazstroservis, einer Tochtergesellschaft des Gazprom-Konzerns:

„In Piešťany sind wir zum ersten Mal, kennen bisher Karlovy Vary (Karlsbad) und Mariánske Lázně (Marienbad). Die Slowakei verfügt in Russland nach wie vor über eine unzureichende Markt- und Werbepräsenz. Das Durchschnittsalter der russischen Bevölkerung steigt, fast jeder hat Probleme mit den Gelenken oder der Wirbelsäule. Russland ist ein Land mit großem Kapitalzufluss und produktiver Bevölkerung, die sich für die eigene Gesundheit interessiert. Russische Heilbäder am Kaukasus und im Süden verfügen inzwischen durchaus über Hotels mit einem hohen Standard, oft jedoch sind diese erheblich kostspieliger als die im Ausland. Angenehm an Piešťany ist, dass sie

der Krim und einigen Heilbädern im Ausland gewesen. Unserer Bewertung nach gehört Piešťany zu den Heilbädern mit einem hohen Niveau. Diesmal erholten wir uns hier lediglich und lernten gemeinsam mit unseren Freunden die Slowakei kennen. Im nächsten Jahr würden wir schon der Gesundheit wegen kommen. Meine Frau verreist gerne ins Ausland und ich ziehe Länder vor, in denen ich mich auf Russisch verständigen kann. Für mich ist es ein großes Plus, dass eine Sprachbarriere bei ihnen praktisch nicht existiert.“

Mit Viktor Zhak ist eine interessante Geschichte verbunden. Einen Tag vor seiner Abreise fuhr er von Piešťany nach Österreich, um einen Ort aufzusuchen, an dem ein sehr nahes Familienmitglied begraben liegt. Durch einen Wink des Schicksal oder durch reinen Zufall gelang es ihm, Kontakt zu Ing. Sixel aus Graz aufzunehmen, der das Archiv und die darin enthaltene Dokumente russischer Soldaten, die im Laufe des 2. Weltkrieges in Österreich beigesetzt wurden, verwaltet und ein Treffen mit ihm zu vereinbaren. ■

FLEXTravel

Flex Travel, s. r. o.

Objavte s nami

nepoznané

SLOVENSKO

- kúpeľné pobyty a atraktívne dovolenky
- slovenské hory, aquaparky, golf
- pobyty pre deti

RUSKO

Moskva, St. Peterburg a iné

Služby pre firmy a podnikateľov:

- veľtrhy, hotelové ubytovanie, program, exkurzie

Flex Travel, Pty.Ltd.

Discover the unknown with us in Slovakia

- spa stays and attractive holidays
- Slovak mountains, aqua parks
- stays for children

in Russia

- Moscow, St. Petersburg and others

Service for business and entrepreneurs:

- exhibitions, hotel accommodation, programmes, trips

Flex Travel GmbH

Entdecken Sie mit uns Unbekanntes in der Slowakei

- Kuraufenthalte und attraktive Urlaubsangebote
- Slowakische Berge, Aquaparks, Golf
- Aufenthalte für Kinder

in Russland

- Moskau, St. Petersburg und Anderes

Dienstleistungen für Firmen und Unternehmer:

- Messen, Hotelunterkunft, Programm, Exkursionen

Piešťany, Slovensko

tel. +421 33 772 11 20

mobil +421 911 269 082

e-mail: info@slovak-travel.sk

www.slovak-travel.sk

Moskva, Rusko

tel.fax: +7495 250 32 49

tel. +7 495 250 32 56

e-mail: flextravel@mail.ru

www.slovak-travel.ru

Na základe dohôd medzi Sovietskym zväzom, USA a Veľkou Britániou v Jalte a Postupimi, ktoré určili politickú podobu Európy, sa Československo dostalo do sféry vplyvu komunistickej veľmoci - Sovietskeho zväzu. Obdobie rokov 1945 - 1948 veľmi výstižne označil Ľudovít Winter, bývalý nájomca piešťanských kúpeľov, ako „polodemokracia, polokomunizmus“. Významnou udalosťou bolo povýšenie Piešťan na mesto. Slávnostný akt sa uskutočnil 21. októbra 1945 pri rozšírenom zasadnutí mestského národného výboru. Mesto získalo právo používať mestský znak (erb). Za svoj symbol si vybrali neodmysliteľný motív barololámača a biblický citát Surge et ambula (Vstaň a chod).

Based on agreements concluded among Soviet Union, USA and Great Britain in Yalta and Postupim which directed political face of Europe, Czechoslovakia got to the sphere of influence of the Communist superpower - Soviet Union. Ľudovít Winter, the Piešťany Spa former lessee, have called the time 1945 - 1948 very poignantly as "half-democracy, half-communism". Elevating Piešťany to town status was significant event. Solemn act was performed on October 21, 1945 at the expanded session of Town National Council. The Town gained the right to use coat-of-arms. The Crutch-breaker motif and biblical citation "Surge et ambula" (Get up and walk) were chosen as town symbols.

Auf Grundlage der Abkommen, die zwischen der Sowjetunion, den USA und Großbritannien in Jalta und Potsdam abgeschlossen wurden und die politische Gestalt Europas bestimmt haben, geriet die Tschechoslowakei unter den Einfluss der kommunistischen Großmacht Sowjetunion. Die Zeit zwischen 1945 - 1948 bezeichnete Ľudovít Winter, der ehemalige Pächter des Heilbades Piešťany sehr zutreffend als „Halbdemokratie, Halbkommunismus“. Ein bedeutendes Ereignis für Piešťany war seine Erhebung zur Stadt. Der feierliche Akt fand am 21. Oktober 1945, im Rahmen der erweiterten Tagung des Städtischen Nationalausschusses statt. Die Stadt erhielt das Recht, ein Stadtwappen zu führen. Als Symbol wurde das charakteristische Motiv des Krückenbrechers sowie das biblische Zitat „Surge et ambula“ (Steh auf und geh!) gewählt.

VÝZNAMNÍ NAVŠTEVNÍCI PIEŠŤANSKÝCH KÚPEĽOV-XVI.

Vladimír Krupa
Reprofoto: Eva Drobná

Prominent Visitors of the Piešťany Spa - XVI.
Bedeutende Besucher des Heilbades Piešťany - XVI.

▲ Veľvyslanec Guatemaly Don Carlos Manuel Pellecer na návšteve v Piešťanoch.
Don Carlos Manuel Pellecer, Guatemala Ambassador visiting Piešťany.
Der Botschafter von Guatemala, Don Carlos Manuel Pellecer, während seines Besuches in Piešťany

Zaujímavé bolo nadväzovanie kontaktov, prerušených 2. svetovou vojnou. V roku 1946 navštívila piešťanské kúpele delegácia poslancov Dolnej snemovne z Veľkej Británie i vtedajší britský veľvyslanec Philip Nichols. Thermia bola miestom ich slávnostného prijatia. So skautskou delegáciou prišla dokonca manželka zakladateľa skautingu sira Badena Powella (1946). Roku 1947 sa v Piešťanoch

uskutočnil zjazd Zväzu česko-slovenských novinárov, zjazd dobrovoľných sestier Červeného kríža a konal sa tu i Medzinárodný kongres kúpeľov. V polovici júla 1948 navštívila mesto i kúpele výprava amerických Sokolov.

V dobovej tlači sa objavili správy o prvých kúpeľných hosťoch z Európy, ale i Indie, Líbye, Austrálie a USA. Bolo to obdobie, kedy Československo zostávalo na hranici medzi

Východom a Západom a snažilo sa nadviazať na demokratické tradície I. ČSR. Kúpeľný život sa pomaly rozbiehal a hostia opäť zaplnili Thermiu a Irmu. Okrem množstva návštevníkov z Čiech, či z okolitých krajín - Poľska, Rakúska, Maďarska, Rumunska, Juhoslávie - spomeňme niektorých kúpeľných hostí z exotických a vzdialených krajín, ktorí prišli v povojnovom období: Čimanlál Pandživandás Dalal so synom z Bombaja, Miss Subhadrá Čimanlál Džaveri a jej synovec Narendra Mangaldás Džaveri tiež z Bombaja, fabrikant Ghandour Mustafa z Tripolisu, sir Raymond Conelly, mešťanosta Melbourne (1948). Mnoho pacientov zo severnej a západnej Európy tiež obnovovalo kontakty s Piešťanmi, prerušené vojnou: Dr. Clemensen z Dánska, univ. prof. E. Störm a Dr. Franklin Wintermark zo Švédska, gróf Limburg Stirum z Holandska, exportér švajčiarskych syrov H. Wettstein z Zürichu, nakladateľ André Vial z Paríža, Don Carlos Manuel Pellecer, veľvyslanec Guatemaly vo Francúzsku; MUDr. Nejčo Nikolajev, bulharský veľvyslanec v Československu (1948). Ďalší prichádzali z Turecka, Palestíny, Brazílie, Belgicka, Francúzska, Veľkej Británie, Venezuely a iných štátov.

Na jeseň roku 1948 navštívila kúpele Piešťany skupina zahraničných novinárov z Poľska, Talianska, Holandska, Belgicka, Anglicka, Francúzska, Švédska, Nórska a Južnej Afriky. Prezreli si kúpele a kúpeľné zariadenia, oboznámili sa s priebehom kúpeľnej liečby. Ich slávnostné prijatie sa uskutočnilo v Thermii, kde do pamätnej knihy hotela zapísali svoje dojmy. V decembri 1948 navštívila piešťanské kúpele medzinárodná exkurzia lekárov z USA, Talianska, Dánska. Koncom roka to bola zase profesorka Dr. Frances A. Hellenbrand, riaditeľka Baruchovho centra fyzikálneho lekárstva v Richmonde (USA), ktorá sa zaujímalá o liečebné procedúry využívané pri jednotlivých ochoreniach. Bola oficiálnym hosťom Ministerstva zdravotníctva v Prahe a Povereníctva zdravotníctva v Bratislave.

Z významných československých vládných predstaviteľov navštívil kúpele prezident Edvard Beneš (1946), minister zdravotníctva Josef Plojhar (1948), povereník zdravotníctva pplk. Milan Polák (1948) a i. Postupne sa obnovoval aj mierový kultúrny život a vzájomné kontakty medzi ľuďmi. Kúpele navštívilo viacero spisovateľov a novinárov - Peter Jilemnický a dánsky spisovateľ M. A. Nexö, spisovateľ Ján Poničan s delegáciou pražských novinárov (1948). Na konci letnej sezóny 1948 sa v Thermii uskutočnili dva pekné koncertné večery, na ktorých účinkovali umelci Národného divadla z Prahy: operná speváčka Gabriela Horváthová, operný spevák Hermo Helonius, huslista Vojtech Harhovský a komorná speváčka Libuša Skořepová-Salvová.

Uchopenie moci komunistami vo februári 1948 znamenalo veľké spoločensko-politické i ekonomické zmeny. Tie sa pochopiteľne odzrkadlili aj v skladbe piešťanských kúpeľných hostí. ■

Renewing the contacts interrupted by WW II was interesting. In 1946, delegation by the Members of the House of Commons from Great Britain as well as the British Ambassador Philip Nichols visited Piešťany Spa. Thermia Palace Hotel was the place for their ceremonial welcome. Even the spouse of the Scouting movement

▲ Minister zdravotníctva Josef Plojhar (uprostred) s ďalšími tzv. mierovými katolíckymi kňazmi, lojálnymi totalitnému režimu - povereníkmi Jozefom Lukačovičom a Alexandrom Horákom v piešťanských kúpeľoch.
Josef Plojhar, Minister of Health (middle) with other so called "peace Catholic priests" loyal to totalitarian regime - Jozef Lukačovič and Alexander Horák - in Piešťany Spa.
Der Gesundheitsminister Josef Plojhar (mitte) mit den katholischen, gegenüber dem totalitären Regime loyalen „Friedenspriestern“ und Betrauten Jozef Lukačovič und Alexander Horák im Heilbad Piešťany

founder Sir Baden Powell (1946) came with a Scout delegation. In 1947, Congress of the Czechoslovak Journalists Union took place here as well as the Congress of the Red Cross Volunteer Sisters and International Spa Congress. Town and Spa were visited by a delegation from American Sokol in the middle of July 1948.

The news about first Spa guests from Europe, India, Libya and USA appeared in the press. It was in era when Czechoslovakia was as the crossroads between West and East and was trying to renew democratic traditions of the first Czechoslovak Republic. The spa life was slowly taking on speed and guests were again filling Thermia Palace Hotel and Irma. Apart of many visitors from Bohemia or other neighbouring countries like Poland, Austria, Hungary, Romania and Yugoslavia, let's mention some Spa visitors who made it here from exotic and far-away countries: Čimanlál Pandživandás Dalal with son from Bombay, Miss Subhadrá Čimanlál Džaveri and her nephew Narendra Mangaldás Džaveri also from Bombay, plant owner Ghandour Mustafa from Tripoli, townsman Sir Raymond Conelly from Melbourne, Australia (1948). Many patients from northern and western Europe were renewing contacts with Piešťany broken up by the war: Dr. Clemensen from Denmark, Univ. Prof. E. Störm and Dr. Franklin Wintermark from Sweden, Count Limburg Stirum from Holland, Swiss cheese exporter H. Wettstein from Zürich, publisher André Vial from Paris, Don Carlos Manuel Pellecer,

Guatemala Ambassador to France; Nejčo Nikolajev, MD - Bulgarian Ambassador to Czechoslovakia (1948). Others were coming from Turkey, Palestine, Brasil, Belgium, France, Great Britain, Venezuela and other states. A group of foreign journalists from ten countries paid a visit to Piešťany Spa in autumn 1948: they were from Poland, Italy, Holland, Belgium, England, France, Sweden, Norway and South Africa. They looked through Spa and its establishments and got acquainted with spa treatments. Their ceremonial welcome was made in Thermia Palace Hotel where they wrote their impressions in the memorial book. In December 1948 an international group of doctors from USA, Italy and Denmark visited Piešťany Spa. At the end of the same year, it was Professor Frances A. Hellenbrand, MD, the Baruch Centre of Physical Medicine in Richmond, USA who was here; she was interested in treatment procedures used in particular diseases. Se was official guest of Ministry of Health in Prague and Health Council in Bratislava. Among notable Czechoslovak Government representatives visiting Piešťany Spa were the Czechoslovak President Edvard Beneš (1946), Minister of Health J. Plojhar (1948), member of the Health Council Lieutenant Colonel Milan Polák (1948) and others.

Step by step, peaceful cultural life was getting renewed as well as mutual contacts among people. Several writers and journalists visited the Spa - Peter Jilemnický and Danish writer M. A. Nexö, writer Ján

Poničan with delegation of journalists from Prague (1948). Two nice concert evenings were organised at the end of the summer season 1948 in Thermia Palace Hotel when artists from National Theatre, Prague made their appearance: opera singers Gabriela Horváthová and Hermo Helonius, violinist Vojtech Harhovský and chamber singer Libuša Skořepová-Salvová.

Power take-over by Communists in February 1948 was signalling great social, political and economic changes. And that, naturally, was reflected in Piešťany Spa visitors' composition. ■

Bedeutend war die Wiederaufnahme von Kontakten, die durch den 2. Weltkrieg zum Erliegen kamen. Im Jahre 1946 besuchte das Heilbad Piešťany eine Delegation von Abgeordneten des britischen Unterhauses sowie der

damalige britische Botschafter Philip Nichols. Der feierliche Empfang wurde im Thermia abgehalten. Mit einer Pfadfindergruppe kam auch die Ehefrau des Pfadfindergründers Sir Baden Powell (1946). Im Jahre 1947 fanden in Piešťany mehrere Kongresse statt, darunter der Kongress der tschechoslowakischen Journalisten, der Kongress der freiwilligen Schwestern des Roten Kreuzes sowie der Internationale Heilbäder-Kongress. In der ersten Hälfte des Monats Juli 1948 kam in die Stadt und das Heilbad auch eine Gruppe von Mitgliedern der amerikanischen Organisation „Sokol“ (Falke) zu Besuch.

In der zeitgenössischen Presse erschienen Meldungen über die ersten Kurgäste aus Europa, aber auch aus Indien, Libyen, Australien und den USA. Es war eine Zeit, in der die Tschechoslowakei an der Grenze zwischen Ost und West stand und versucht hatte, an die demokratischen Traditionen der Ersten Tschechoslowakischen Republik anzuknüpfen. Das Kurleben nahm allmählich seinen

Lauf und das Thermia und Irma füllten sich erneut mit Gästen. Neben zahlreichen Besuchern aus Tschechien und den benachbarten Ländern wie Polen, Österreich, Ungarn, Rumänien oder Jugoslawien, kamen in der Nachkriegszeit einige Kurgäste aus exotischen und fernen Ländern, darunter: Chimanlal Panjivandas Dalal aus Bombay mit Sohn, Miss Subhadra Chimanlal Jhaveri und ihr Neffe Narendra Mangaldas Jhaveri ebenfalls aus Bombay, der Fabrikant Ghandour Mustafa aus Tripolis und Sir Raymond Conelly, Bürgermeister von Melbourne (1948). Auch viele Gäste aus Nord- und Westeuropa nahmen die durch den 2. Weltkrieg abgebrochenen Kontakte erneut auf: Dr. Clemensen aus Dänemark, der Universitätsprofessor E. Störm und Dr. Franklin Wintermark aus Schweden, Graf Limburg Stirum aus den Niederlanden, der Schweizer Käse-Exporteur H. Wettstein aus Zürich, der Verleger André Vial aus Paris, Don Carlos Manuel Pellecer, der Botschafter von Guatemala in Frankreich und MUDr. Neitscho Nikolajev, bulgarischer Botschafter in der Tschechoslowakei (1948). Weitere kamen aus der Türkei, Palästina, Brasilien, Belgien, Frankreich, Großbritannien, Venezuela und anderen Ländern.

Im Herbst 1948 kam in das Heilbad Piešťany eine Gruppe ausländischer Journalisten aus zehn Ländern: Polen, Italien, Niederlande, Belgien, England, Frankreich, Schweden, Norwegen und Südafrika. Sie besichtigten das Heilbad mit seinen Kureinrichtungen und machten sich mit den Abläufen der Kurtherapie vertraut. Die feierliche Begrüßung der Gäste fand im Thermia statt, in dessen Goldenem Buch sie ihre Eindrücke hinterließen. Im Dezember 1948 besuchte das Heilbad Piešťany eine internationale Ärztgruppe aus den USA, Italien und Dänemark. Ende des Jahres kam nach Piešťany Prof. Dr. Frances A. Hellenbrand, Leiterin des Baruch Centers für physikalische Medizin in Richmond (USA), die sich für die therapeutischen Anwendungen bei den einzelnen Erkrankungen interessiert hatte. Sie war offizieller Gast des Gesundheitsministeriums in Prag sowie des Beauftragtenbüros des Gesundheitswesens in Bratislava.

Von den bedeutenden tschechoslowakischen Regierungsvertretern besuchten das Heilbad der tschechoslowakische Präsident Edvard Beneš (1946), der Gesundheitsminister J. Plojhar (1948), der Beauftragte des Gesundheitswesens, Oberstleutnant Milan Polák (1948) und andere.

Allmählich entfaltete sich auch das Kulturleben, die Menschen wurden kontaktfreudiger. Das Heilbad suchten auch mehrere Schriftsteller und Journalisten auf, unter anderem Peter Jilemnický, der dänische Schriftsteller M. A. Nexö und der Schriftsteller Ján Poničan mit einer Delegation Prager Journalisten (1948). Ende der Sommersaison 1948 wurden im Thermia zwei zauberhafte Konzertabende veranstaltet, in deren Rahmen Künstler des Nationaltheaters in Prag, wie die Opernsängerin Gabriela Horváthová, der Opernsänger Hermo Helonius, der Geiger Vojtech Harhovský sowie die Kammersängerin Libuša Skořepová-Salvová, auftraten.

Das Ergreifen der Macht durch die Kommunisten im Februar 1948 bedeutete große gesellschaftliche, politische und wirtschaftliche Veränderungen. Und die spiegelten sich natürlich in der Zusammensetzung der Kurgäste in Piešťany wider. ■

▲ Miss Subhadra Chimanlal Javeri so synovcom v záhrade hotela Thermia Palace.
Miss Subhadra Chimanlal Javeri with nephew in Thermia Palace Hotel garden.
Miss Subhadra Chimanlal Jhaveri mit ihrem Neffen im Garten des Hotels Thermia Palace

Zachránená socha rytiera

KNIGHT'S STATUE SAVED DIE GERETTETE RITTER-STATUE

Kornel Duffek Foto: Tomáš Sedlák

Ešte v prvej štvrtine 20. storočia stáli v Piešťanoch symboly svetskej a cirkevnej moci - radnica a kostol s farou - oproti sebe. Oddelovalo ich iba malé námestie. Na tom námestíčku pred rímskokatolíckym kostolom stál stĺp Najsvätejšej Trojice. O pár metrov ďalej bol pranier - stĺp hanby. Zhodou okolností oba stĺpy sú označené letopočtom 1833. Nie je to zvláštna náhoda?

In the very first quarter of the 20th century, two symbols of secular and ecclesial power - the Town Hall and church with parsonage - were facing each other. Only small square was separating them. The Holy Trinity Column was before the Roman-Catholic church in this little square. Some few meters away, the Pillory was there too. By chance, both were marked with date 1833. Wasn't it peculiar coincidence?

Noch im ersten Viertel des 20. Jahrhunderts standen sich in Piešťany die Symbole der weltlichen und kirchlichen Macht - das Rathaus und die Kirche mit dem Pfarrhaus - gegenüber. Nur ein kleiner Platz trennte sie voneinander. Auf diesem Platz stand vor der römisch-katholischen Kirche eine Ehrensäule der Heiligen Dreifaltigkeit. Einige Meter weiter befand sich ein Pranger bzw. Schandpfahl. Beide trugen die Jahreszahl 1833. Ist das nicht ein ungewöhnlicher Zufall?

Radnica i kostol boli postavené v klasicistickom slohu. Kým však kostol sv. Štefana kráľa si zachoval svoju pôvodnú podobu, budova obecného úradu sa zmenila na nepoznanie. Niekedy pred rokom 1920 - je to neuveriteľné, ale presný dátum nie je známy - prešla veľkou prestavbou. Vypracovaním projektu bol poverený architekt Rudolf Scheibner, piešťanský rodák, žijúci v Berlíne. Ten riešil eklektickú prestavbu skutočne veľkoryso. Na priečelie budovy dal osadiť reliéfy a sochy. Na najvyššom bode objektu sa hrdo vypína bronzová socha obrneného rytiera, symbolizujúca od stredoveku moc a zákonnosť. Rytier drží v ľavej ruke na vysokej tyči zástavu s krížom. Socha neznámeho autora je umiestnená na osemhrannom medenom podstavci. Z podstavca, ukončeného kopulou, vyrastá osem stĺpov. Keďže ide o tvar pripomínajúci lampáš, zaužíval sa pre takýto podstavec názov lucerna. Na vrchole kopuly je umiestnená samotná socha.

Honosná budova vo vtedajšom centre Piešťan na Štefánikovej ulici č. 119 viackrát menila svoj účel. Radnicou zostala iba na pár rokov. Potom v nej sídlil okresný súd a katastrálny úrad. Keď v rámci reformy

administratívneho členenia štátu roku 1960 prestali byť Piešťany na 36 rokov okresným mestom, pripadol tento objekt školstvu. Nastahovala sa sem základná škola a po roku 1990 Cirkevná základná škola sv. Márie Goretti.

Od veľkej prestavby niekdajšej radnice uplynulo deväť desaťročí a zub času sa poriadne zahryzol aj do nášho rytiera. Podstavec sochy bol už celkom zdevastovaný a hrozilo, že sa toto pôsobivé umelecké dielo zrúti zo strechy. Musela sa zohľadniť aj bezpečnosť chodcov, z ktorých väčšinu tvoria deti. Keďže škola na opravu nemala finančné prostriedky, zvažovala sa aj alternatíva trvalého odstránenia rytiera. Takéto riešenie by však piešťanskí lokálpatrioti asi veľmi ťažko niesli, lebo socha rytiera skrášľuje mesto a je unikátna aj svojím umiestnením.

Nakoniec sa tento príbeh skončil happyendom. Do problému rekonštrukcie podstavca sochy vstúpilo Mesto Piešťany, ktoré uhradilo polovicu nákladov na opravu. Prácu zrealizovala veľmi kvalitne a sčasti aj sponzorsky firma Dvorský. V decembri 2007 už bola zrekonštruovaná socha opäť na svojom pôvodnom mieste. A nech tam stojí ďalších 90 rokov, aby každý, kto ide okolo vedel, že sa nachádza v starých Piešťanoch! ■

The Town Hall and church were built in Classicistic style. But while the St. Stephan church retained its original form, the Town Hall building changed so much no one would recognise it today. Sometime before 1920 – it is almost unbelievable, but the precise date is unknown - the building underwent massive reconstruction. Piešťany native, architect Rudolf Scheibner living in Berlin, was charged with task to work out the project. His proposal was solving the eclectic reconstruction in really generous manner. He let to set in reliefs and statues into the building façade. A knight in armour bronze statue, power and law symbol since the Middle Ages, was proudly towering at the building highest point. In his right hand on a long pole, the knight holds a banner with cross. The work by unknown sculptor is placed on a copper octagonal pedestal. Eight columns rise from pedestal finishing in a dome. As its form resembles a “lantern”, the name “lantern” got used to call such pedestal. And at the dome very top, the statue is placed.

The palatial building at 119 Štefánikova Street, in the Piešťany former centre, changed its purpose several times. It remained as the City Hall only for few years. After that, the County Court and Cadastre Office used to reside there. When in 1960, after administrative reform of the state, Piešťany ceased to be the County seat for next 36 years, this object was devolved to education. A state primary school and in 1990 St. Maria Goretti Ecclesial Primary School moved here.

▼ Stará radnica na pohľadnici z 20. rokov minulého storočia.

The City Hall in a postcard from 20's of the last century.

Das alte Rathaus auf einer Ansichtskarte aus den 20er Jahren des vergangenen Jahrhunderts

▲ Vynovený rytier sa vracia na svoje pôvodné miesto.
The renewed knight is returning to its original place.
Der erneuerte Ritter kehrt auf seinen ursprünglichen Platz zurück.

Nine decades passed since the former City Hall grand reconstruction and the time severely dented our knight too. The statue pedestal was nearly completely ruined and there was a real threat this impressive work of art would fall from the roof. Also pedestrians' safety, mostly children, was at risk. As the School didn't have enough finance for repairs, the alternative to remove the knight for ever was being considered. But Piešťany patriots wouldn't certainly bear such solution lightly at all as the knight's statue adorns this town and its location is unique too.

After all, this story ended in happy end. The City of Piešťany got involved into the pedestal reconstruction problem and paid half of the cost. Company Dvorský carried out the needed works in really high quality and partially participated as sponsors as well. In December 2007, the reconstructed statue was again in its original place. And we wish it stays there for next 90 years so everyone who passes it by knows he or she is in "Old Piešťany"! ■

Sowohl das Rathaus als auch die Kirche wurden im klassizistischen Stil erbaut. Während jedoch das ursprüngliche Erscheinungsbild der Kirche zum hl. König Stephan unverändert blieb, ist das Gebäude

der Gemeindebehörde nicht wieder zu erkennen. Irgendwann vor dem Jahr 1920 – es ist schwer zu glauben, aber das genaue Datum ist tatsächlich nicht bekannt – wurde es im großen Stil umgebaut. Mit der Ausarbeitung des Entwurfs wurde der in Piešťany geborene und in Berlin lebende Architekt Rudolf Scheibner betraut. Seine Lösung war ein großzügiger Umbau im eklektischen Stil. An die Gebäudefront ließ er Reliefs und Statuen anbringen. Von dem höchsten Gebäudepunkt erhebt sich seither stolz die Bronzestatue eines Ritters in Rüstung, seit dem Mittelalter ein Symbol der Macht und Gesetzlichkeit. In seiner linken Hand hält der Ritter auf hohem Stock eine Fahne mit Kreuz. Die Statue, das Werk eines unbekanntenen Meisters, ist auf einem achteckigen Bronzesockel aufgestellt. Aus dem Podest, das mit einer Kuppel abgeschlossen wird, erheben sich acht Säulen. Da diese Form an eine Laterne erinnert, etablierte sich für einen Sockel dieser Art die Bezeichnung „Luzerne“. Auf der Spitze der Kuppel befindet sich die Statue. Das prunkvolle Gebäude in dem damaligen Zentrum von Piešťany, in der Štefánikova Straße 119, änderte mehrmals seinen Zweck. Als Rathaus diente es nur wenige Jahre. Danach wurde es zum Sitz des Amtsgerichtes und der Katasterbehörde. Als Piešťany im Rahmen einer Reform der administrativen Gliederung des Staates im Jahre 1960 für 36 Jahre seinen Status als Kreisstadt verloren hat,

wurde das Objekt von dem Schulwesen übernommen. Zuerst beherbergte es eine Grundschule und ab 1990 die kirchliche Grundschule der hl. Maria Goretti.

Seit dem großen Umbau des einstigen Rathauses sind mittlerweile neun Jahrzehnte vergangen und der Zahn der Zeit hinterließ auch an unserem Ritter sichtbare Spuren. Der Sockel der Statue war derart angegriffen, dass dieses beeindruckende Kunstwerk vom Dach zu stürzen drohte. Auch die Sicherheit der Fußgänger, von denen die meisten Kinder sind, musste berücksichtigt werden. Da die Schule über keine finanziellen Mittel für die Reparatur verfügte, wurde als Alternative sogar die dauerhafte Entfernung des Ritters in Betracht gezogen. Diese Lösung hätten jedoch die Lokalpatrioten aus Piešťany nicht übers Herz bringen können, denn die Statue des Ritters ziert nicht nur die Stadt, sondern ist auch in Anbetracht ihrer Platzierung einzigartig.

Die Geschichte endete schließlich mit einem Happy End. In das Problem der Renovierung des Sockels schaltete sich die Stadt Piešťany ein und trug die Hälfte der Kosten für die Reparatur. Die Arbeiten wurden durch die Firma Dvorský sehr präzise ausgeführt und zum Teil ebenfalls gesponsert. Im Dezember 2007 befand sich die restaurierte Statue bereits auf ihrem ursprünglichen Platz. Und sie soll dort weitere 90 Jahre stehen, damit jeder, der vorbeigeht weiß, dass er sich im alten Piešťany befindet! ■

Slovensko je od novembra 2007 do mája 2008 predsedníckym štátom Rady Európy. Pri tejto príležitosti organizuje Ministerstvo životného prostredia SR spolu s Mestom Piešťany a ďalšími partnermi medzinárodný workshop, zameraný na ochranu, manažment a plánovanie krajiny. Ide o mimoriadne aktuálnu problematiku nielen z hľadiska Slovenska, ale aj medzinárodnej scény. Ved' stupňujúci sa tlak na využívanie krajiny vyvoláva potrebu žiadúcej odpovede v podobe riadenej organizácie priestoru. Cieľom stretnutia je prezentovať slovenské prístupy k tejto problematike a vytvoriť priestor na výmenu skúseností medzi jednotlivými krajinami.

From November 2007 to May 2008, Slovakia is the Europe Council chairing state from. At this occasion, the Ministry of Environment of the Slovak Republic along with the City of Piešťany and other partners are organising an international workshop focusing on protection, management and landscape planning. It is a very pertinent topic not only from Slovakia's point of view but also international angle. Rising pressure on the use of countryside creates a need for a desirable answer in a form of organisation controlling the countries' space. The meeting goal is to present Slovak approach to this topic and create room for exchange of experience among individual countries.

Die Slowakei ist von November 2007 bis Mai 2008 das Vorsitzland des Europarates. Aus diesem Anlass organisiert das slowakische Umweltministerium, zusammen mit der Stadt Piešťany und weiteren Partnern, einen internationalen Workshop mit den Schwerpunkten Landschaftsschutz, Landschaftspflege und Landschaftsplanung. Dabei handelt es sich um eine höchst aktuelle Problematik nicht nur aus Sicht der Slowakei, sondern ebenfalls aus internationaler Sicht. Denn der stetig wachsende Druck in Zusammenhang mit der Nutzung von Landschaften bedarf einer dringenden Antwort in Form einer kontrollierten Raumgestaltung. Das Ziel des Treffens ist, die slowakische Herangehensweise an diese Problematik zu präsentieren und eine Plattform für den Erfahrungsaustausch unter den einzelnen Ländern zu schaffen.

Výhľad na Omšenie. ►
Ausblick auf Omšenie.
View to Omšenie

Pavína Mišíková
Foto: Erika Jauschová, Peter Olekšák
Peter Sabo, Dušan Slávik

ZACHOVAJME PIEŠŤANY 24. - 25. APRÍLA PRIVÍTAJÚ EURÓPSKYCH

KEEPING THE COUNTRY VALUES IN EUROPE FOCUS
IN APRIL 24 - 25 PIEŠŤANY IS WELCOMING EUROPEAN EXPERTS IN LANDSCAPE MANAGEMENT.

BEWAHREN WIR DIE LANDSCHAFTSWERTE!
PIEŠŤANY BEGRÜßT VOM 24. - 25. APRIL EUROPÄISCHE EXPERTEN AUF DEM GEBIET DER LANDSCHAFTSPFLEGE

HODNOTY KRAJINY!

EXPERTOV V OBLASTI STAROSTLIVOSTI O KRAJINU

Slovenská republika sa stala členom Rady Európy v roku 1993. V súčasnosti má táto organizácia, sídliaca v Štrasburgu, 47 členských štátov. Rozhodovacím orgánom organizácie je Výbor ministrov Rady Európy, zložený z ministrov zahraničných vecí členských štátov. Slovensko je v histórii prvýkrát predsedníckym štátom Rady Európy,

to znamená, že minister zahraničných vecí SR šesť mesiacov predsedá Výboru ministrov.

Kvalita a rozmanitosť európskej krajiny predstavujú pre Európu spoločné dedičstvo. Krajina je spoločným priestorom pre vytváranie miestnych kultúr a je základom európskej identity. Zohráva významnú úlohu z hľadiska verejného záujmu - je zdrojom na

život, prácu, oddych obyvateľov, ktorí v nej žijú. Preto zmeny, ktoré sa v krajine odohrávajú, majú podliehať jasne stanoveným zásadám. Výhodná poloha Piešťan v rámci Slovenska, jeho príťažlivé prírodné prostredie, existujúce kongresové priestory a možnosť pešieho pohybu účastníkov v rámci mesta boli devízy, ktoré Piešťanom priniesli možnosť

▲ Panoráma obce Hubina pri Piešťanoch.
Panorama of Village Hubina, next to Piešťany.
Panorama der Ortschaft Hubina bei Piešťany

spoluorganizovať workshop Rady Európy, zameraný na uplatňovanie medzinárodného dohovoru v oblasti ochrany, manažmentu a plánovania krajiny. V tejto súvislosti je nezanedbateľný fakt, že pred 25 rokmi stáli Piešťany pri zrode Medzinárodnej asociácie krajinných ekológov. Existuje tu silné ochrannárske zázemie a dlhodobá tradícia ochrany životného prostredia. Jeho kvalita má rovnakú dôležitosť pre obyvateľov mesta, ako pre návštevníkov kúpeľov. Piešťany sa budú prezentovať na workshope aj aktívnym príspevkom v rámci skúseností, pozitívnych i negatívnych, v oblasti začlenenia krajiny do svojich plánovacích dokumentov, ako je napríklad Stratégia rozvoja mesta Piešťany a ďalšie.

Organizácia takéhoto podujatia je pre usporiadateľskú krajinu prestížnou záležitosťou, pretože dostane ucelenejší priestor na prezentáciu vlastných prístupov. Workshop sa organizuje pravidelne raz ročne. Jeho náplňou je výmena informácií medzi členskými štátmi Rady Európy, odbornými organizáciami a expertmi. Doposiaľ sa uskutočnilo 6 workshopov - dva vo Francúzsku, ďalšie v Írsku, Slovinsku, Španielsku a v Rumunsku. Teraz prichádza krajinnárske fórum na Slovensko - do Piešťan. ■

organisation decision making body is the Committee of Ministers of the Council of Europe that is composed from the foreign affairs ministers of the member states. For the first time in history, Slovakia holds the Council of Europe chairmanship and that means the Slovak Minister of Foreign Affairs is the Committee of Ministers chair.

The quality and diversity of European countries represent common heritage for Europe. The country is common space to create local cultures and is fundamental for European identity. It plays important role

from the public interest point of view - it is resource for life, work and relaxation for people who live in it. Therefore, the changes occurring in the countries have to be made according to clearly stated principles.

Piešťany advantageous position within Slovakia, its attractive natural set-up, existing premises for congresses and possibility for walks in town were decisive advantages that brought Piešťany a chance to co-organise the Council of Europe workshop on application of the International Agreement on Protection, Management and Landscape

Slovak Republic became the Council of Europe member in 1993. In present, this organisation seat is in Strasburg and it has 47 member states. The

► Predhorie Poľany pri obci Strelníky.
Poľana foot-hills, next to Village Strelníky.
Vorgebirge Poľana nahe der Ortschaft Strelníky

Planning. It cannot be discounted Piešťany was at the International Association of Landscape Ecologists birth 25 years ago. There is strong environment protection base here along with long tradition in environment protection. The environment quality has the same significance for town residents as for Spa visitors. Piešťany is also going to present active contribution with its experience, being positive or negative, incorporating the landscape management to planning documents as was, for example, the City of Piešťany Development Strategy, and others. To organise such event is

prestige event for the organising country as it gets well-rounded space to present its own approaches. Such workshop is organised once a year. Its goal is the information exchange among the Council of Europe member states, professional organisation and experts. To date, six workshops were organised - two in France, others in Ireland, Slovenia, Spain and Romania. Now, the landscape forum is coming to Slovakia - to Piešťany. ■

Die Slowakische Republik ist seit 1993 Mitglied des Europarates. Aktuell hat diese Organisation mit Sitz in Strassburg 47 Mitgliedsstaaten. Das Entscheidungsorgan des Europarates ist das Ministerkomitee. Es setzt sich aus den Außenministern der einzelnen Mitgliedsstaaten zusammen. Die Slowakei ist zum ersten Mal in der Geschichte das Vorsitzland des Europa-rates. Es bedeutet, dass der slowakische Außenminister sechs Monate lang den Vorsitz des Ministerkomitees innehat.

Die Qualität und Vielfältigkeit der europäischen Landschaft stellen für Europa ein gemeinschaftliches Erbe dar. Die Landschaft repräsentiert einen gemeinsamen Raum für die Entstehung lokaler Kulturen und bildet die Basis der europäischen Identität. Sie spielt eine bedeutende Rolle in Bezug auf das öffentliche Interesse – als Grundlage für Leben, Arbeit und Erholung ihrer Bewohner. Deshalb ist es notwendig, dass alle Veränderungen, die in einer Landschaft stattfinden, klar definierten Grundsätzen unterliegen.

Seine günstige Lage und attraktive Naturumgebung, die vorhandenen Kongress-

räumlichkeiten sowie Möglichkeiten die Stadt zu Fuß zu erkunden, die sich den Teilnehmern bieten, all das sind Voraussetzungen, die Piešťany dazu prädestinierten, den Workshop des Europarates, mit Fokus auf die Umsetzung des internationalen Abkommens zu Landschaftsschutz, -pflege und -planung als Mitorganisator zu gestalten. In diesem Zusammenhang ist sicher nicht unerheblich, dass Piešťany bereits vor 25 Jahren bei der Entstehung der Internationalen Gesellschaft für Landschaftsökologie eine wichtige Rolle spielte. Hier besteht eine starke Naturschutz-gemeinde sowie eine langjährige Tradition im Umweltschutz. Seine Qualität hat die gleiche Bedeutung für die Stadtbewohner wie auch für die Besucher des Heilbades. Piešťany wird sich im Rahmen des Workshops auch mit einem aktiven Beitrag präsentieren, in Bezug auf seine sowohl positiven als auch negativen Erfahrungen mit der Eingliederung von Landschaften in seine Planungsdokumente, wie die Entwicklungsstrategie der Stadt Piešťany und weitere.

Die Organisation einer derartigen Veranstaltung stellt für das ausführende Land eine Prestige-Angelegenheit dar, denn sie bietet ihm einen kompakteren Raum für die Präsentation eigener Herangehensweisen. Der Workshop findet regelmäßig, einmal im Jahr statt. Sein Inhalt ist der Informationsaustausch zwischen den Mitgliedsstaaten des Europarates, Fachorganisationen und Experten. Bisher wurden 6 Workshops durchgeführt - zwei davon in Frankreich, weitere in Irland, Slowenien, Spanien und Rumänien. Jetzt kommt das Landschaftsforum in die Slowakei - nach Piešťany. ■

NÁUČNÉ CHODNÍKY V OKOLÍ PIEŠŤAN

EDUCATIONAL PATHS IN PIEŠŤANY SURROUNDINGS
LEHRPFAD E IN DER UMGEBUNG VON PIEŠŤANY

František Bača, Kornel Duffek Foto: František Bača, Monika Drahovská

Bananský náučný chodník

Rehabilitační les v lokalitě Horního Údolí

FAUNA - živočišstvo

FAUNA - živočišstvo
V tomto oddělení jsou uvedeny všechny živočišné druhy, které v lokalitě Bananský náučný chodník žijí. Jsou zde uvedeny i některé vzácné druhy, které v této lokalitě žijí jen v malém množství. Všechny druhy jsou zde uvedeny s jejich vědeckými názvy a s jejich obrázky. Všechny druhy jsou zde uvedeny s jejich vědeckými názvy a s jejich obrázky.

Bananský náučný chodník
V tomto oddělení jsou uvedeny všechny živočišné druhy, které v lokalitě Bananský náučný chodník žijí. Jsou zde uvedeny i některé vzácné druhy, které v této lokalitě žijí jen v malém množství. Všechny druhy jsou zde uvedeny s jejich vědeckými názvy a s jejich obrázky. Všechny druhy jsou zde uvedeny s jejich vědeckými názvy a s jejich obrázky.

Koncom roka 2007 sprístupnila obec Banka z prostriedkov Fondu rozvoja dediny Bananský náučný chodník. Jeho cieľom je zvýšiť informovanosť širokej verejnosti o hodnotách tu najššieho prírodného prostredia a prispieť tak k zvýšeniu atraktívnosti obce a k rozvoju cestovného ruchu. Keďže tento náučný chodník sa nachádza v bezprostrednej blízkosti Piešťan, môže sa stať vítaným cieľom vychádzok pre obyvateľov a návštevníkov nášho kúpeľného mesta.

At the end of 2007, the village of Banka opened to public the Banka Educational Path constructed with help of the Village Development Fund. Its goal is to inform the wide public about the local natural environment values and make a contribution to increase the village attractiveness and tourism. As this educational path is in the Piešťany closest distance, it can become a welcome destination for our spa town residents and visitors walks.

Zum Ende des Jahres 2007 eröffnete die Ortschaft Banka, dank Fördermitteln aus dem Fonds für Entwicklung des Dorfes, den „Bananský“ Lehrpfad. Sein Ziel ist es, der breiten Öffentlichkeit mehr Informationen über die Werte der umgebenden natürlichen Umwelt zu vermitteln und somit zur Steigerung der Attraktivität der Ortschaft und zum Aufschwung des touristischen Reiseverkehrs beizutragen. Da sich dieser Lehrpfad in unmittelbarer Nähe von Piešťany befindet, kann er ein willkommenes Ziel für Spaziergänge der Bewohner und Besucher unserer Kurstadt werden.

▲ Národná kultúrna pamiatka - Rotunda sv. Juraja.
St. George's Rotunda - National Cultural Memorial.
Nationales Kulturdenkmal - die Rotunde des hl. Georg

Bananský náučný chodník - obyvatelia obce neprijali spisovnú podobu bančiansky - vedie miestami, ktoré sú historicky i prírodne hodnotné a zaujímavé. Obsahuje 4 informačné tabule a 2 prístrešky v lokalitách vhodných na odpočinok.

Náučný chodník začína na ľavej strane Váhu pri vstupe na Kúpeľný ostrov z Kolonádového mosta. Jeho trasa sa kryje so žltou turistickou značkou a vedie cez Kúpeľný ostrov Dominovou alejou do obce Banka, na lokalitu s miestnym názvom Obrázková hora. Toto miesto s pramenitou vodou je oddávna vyhľadávané pre oddych. Nachádza sa tu prístrešok a informačná tabuľa číslo 1, ktorá informuje návštevníkov o histórii a súčasnosti piešťanských kúpeľov.

Po žltej značke sa dostaneme na rázcestie s miestnym názvom Dubček, kde lesná cesta križuje chodník, smerujúci na odlesnenú lúku nazývanú Ahoj. Tu je umiestnená informačná tabuľa číslo 2 - „Krajina“, ktorá hovorí o stvárňovaní krajiny počas tisícročí

riekou Váh. Panoramatický obraz hrebeňa juhozápadnej časti Považského Inovca poskytuje možnosti orientácie návštevníkov podľa vyznačených kót. Od tabule číslo 2 pokračujeme, stále žltou turistickou značkou, krátkym hrebeňom, lesnou cestou, na konci ktorej značku opustíme. Úvozom, miernym stúpaním doprava, sa dostaneme na červenú turistickú značku; odbočením doprava pri objekte štátnych lesov prídeme do sedla Havran, kde je umiestnená tretia informačná tabuľa s názvom „Fauna - živočíšstvo“. Ak sa vrátíme späť na lokalitu Dubček chodníkom dolava, dostaneme sa na odlesnenú trávnatú stráň - Ahoj, s úchvatným pohľadom na celé Malé Karpaty od Kamzika nad Bratislavou po Čachtické kopce. Pred nami sa leskne chránený areál vodnej nádrže Slňava. Krásny je aj výhľad na obec Banka a mesto Piešťany s okolím.

Na úpätí odlesnenej stráne pri údolnej stanici lyžiarskeho vleku končí náučný chodník pri informačnej tabuľi číslo 4 s názvom „Flóra - rastlinstvo“. Po absolvovaní celej trasy príde vhod aj odpočinok v útulnom prístrešku.

Do leta má pribudnúť ďalší náučný chodník - Považský Inovec. Má byť zameraný predovšetkým na prezentáciu historických

▲ Topolčiansky hrad.
Topolčany Castle.
Burg Topolčany

pamiatok medzi Topolčanmi a Piešťanmi. Pripravuje ho Regionálna rozvojová agentúra Topolčiansko v spolupráci s ďalšími organizáciami. Odborným garantom projektu je Archeologický ústav SAV v Nitre. Náučný chodník by mal smerovať od rekreačného strediska Duchonka k Topolčianskemu hradu, a odtiaľ po viacerých zastávkach až do Piešťan. Vytyčenú trasu možno absolvovať aj z opačnej strany, teda od Piešťan. Jednotlivé informačné tabule budú umiestnené na veľmi zaujímavých miestach. Po Topolčianskom hrade to bude jedno z najpozoruhodnejších archeologických objavov posledných rokov na Slovensku, hradisko Valy pri obci Bojná. Archeológovia tam doteraz našli viac ako tisíc nálezov z čias Pribinovho kniežatstva. Potom bude nasledovať výstup na kopec Marhát. Po odmene v podobe krásnych panorám bude ďalšou zastávkou náučného chodníka národná kultúrna pamiatka Rotunda svätého Juraja v katastri obce Nitrianska Blatnica. Táto rotunda je oddávna obľúbeným pútnickým a výletným miestom obyvateľov východnej i západnej strany Považského Inovca. Z ďalších zastávok spomenieme aspoň jaskyňu Čertova pec, osídlenú už v staršej dobe kamennej. V sedle Havrana by sa mohol nový náučný chodník napojiť na náš už známy Banánsky náučný chodník a zísť ním až na Kúpeľný ostrov. ■

Banka educational path winds through places that are interesting and valuable from point of view of history and

nature. It has 4 information panels and two shelters in localities suitable for rest.

The educational path starts at the Váh River left bank, at the entry to Spa Island from Colonnade Bridge. Its direction is identical with the yellow tourist path and it leads through Spa Island via Domin Alley to place by local name Obrázková hora (Picture Hill). This place with spring water is sought after for rest since long ago. There is a shelter and information panel No. 1 that informs visitors about Piešťany Spa history and present time.

Following the path marked yellow, we get to crossroads locally called Dubček; here, the forest path crosses the footpath leading to deforested meadow known as Ahoj. Information panel No. 2 describing how the Váh River formed the landscape over thousands years is placed here. Picturesque panorama from the south-west part of Považský Inovec Mountain Range offers to visitors possibilities for orientation by elevation marks. From information panel No. 2, we continue, still following the tourist path marked yellow, over short ridge and at the path end we leave it.

We can get to red marked tourist path following the hollowed-out farm track that rises slightly to right; we get to Havran Mountain Pass if we turn right at the State Forests object. The third information panel with inscription "Fauna – animal kingdom" is located there. If we return to locality Dubček via left turning path, we get to deforested grassy hillside - Ahoj; it offers breathtaking view over the whole Small Carpathian Mountain Range - from Kamzík Hill towering

above Bratislava up to Čachtice Hills. Before us, we have glistening protected area of the Slňava Water Reservoir. The panorama to village Banka, along with Piešťany and its surroundings, is beautiful too.

At the bottom of a deforested hill, at the ski tow lower station, the educational path ends at the information panel No. 4 that bears inscription "Flora - plants kingdom". After making the whole path distance, rest in a cosy shelter would do well to anyone.

Another educational path – Považský Inovec – is to be added before summer. It should be focusing dominantly at the historical memorials located between towns Topolčany and Piešťany. The Regional Development Agency Topolčiansko is preparing it in cooperation with other organisations. The expert guarantor is the Slovak Science Academy Archaeological Institute in Nitra. The educational path should go from recreational centre Duchonka to Topolčany Castle and from there, all the way to Piešťany with few stops. It would also be possible to make the path in the opposite direction from Piešťany. The individual information panels are to be placed in very interesting locations. After the Topolčany Castle, it is going to be one of the most interesting archaeological finds in the last years, the Valy Castle ruins next to village of Bojná. The archaeologists have found there more than thousand items from Pribina Principality time (9th century AD). A climb would follow to Marhát Hill. After many beautiful vistas that would reward any hiker, the National Monument St. George's Rotunda in village of Nitrianska Blatnica cadastre is to be the next stop. This rotunda is favourite

place for pilgrims and hikers from east and west end of Považský Inovec Mountain Range. From other stops, let's mention at last but not least the "Devil's Furnace" that was settled already in the Old Stone Age. At the Mountain Pass Havran, the new educational path should join our already well known Banka Educational Path, and from there, we can walk down to Spa Island. ■

Der „Banánský“ Lehrpfad führt an Plätzen vorbei, die in Bezug auf Geschichte und Natur sehr wertvoll und interessant sind. Er ist mit vier Infotafeln versehen und bietet in zwei Lokalitäten überdachte Rastmöglichkeiten.

Der Lehrpfad beginnt am linken Ufer der Waag, direkt am Zugang von der Kolonnadenbrücke zur Kurinsel. Seine Trasse deckt sich mit der gelben Markierung und führt über die Kurinsel und die Dominova Allee in die Ortschaft Banka und deren Lokalität mit der örtlichen Bezeichnung

führt. An dieser Stelle befindet sich die Infotafel Nr.2 - „Landschaft“, die das Jahrtausende andauernde Formen der Region durch den Fluss Waag beschreibt. Das Panoramabild des südwestlichen Kammes des Považský Inovec bietet den Besuchern die Möglichkeit, sich anhand der gekennzeichneten Höhenkoten zu orientieren. Ab der Tafel Nr. 2 folgen wir immer weiter der gelben Markierung, über einen kurzen Kamm bis hin zu einem Waldweg, an dessen Ende wir die Markierung verlassen. Über einen Hohlweg, mit leichtem Anstieg nach rechts gelangen wir zur roten Markierung; das Abbiegen nach rechts, am Objekt der Staatlichen Forstwirtschaft, führt uns zu dem Bergübergang „Havran“, wo die dritte Tafel mit der Bezeichnung „Fauna – die Tierwelt“ aufgestellt wurde. Falls wir auf dem Rückweg zur Lokalität „Dubček“ den linken Trampelpfad wählen, gelangen wir zu dem bereits erwähnten abgeholzten Abhang „Ahoj“, mit einem atemberaubenden Ausblick auf das gesamte Gebirge der Kleinen Karpaten, von Kamzík über Bratislava bis hin zu den

und Piešťany ausgerichtet sein. Die Vorbereitung übernahm die Regionale Agentur für Entwicklung „Topoľčiansko“ in Zusammenarbeit mit weiteren Institutionen. Das Projekt wird unter der fachlichen Obhut des Archäologischen Instituts an der Slowakischen Akademie der Wissenschaften (SAV) in Nitra durchgeführt. Der Lehrpfad soll ab dem Erholungsgebiet „Duchonka“ bis zur Burg Topoľčany und von dort, nach mehreren Zwischenstops bis nach Piešťany führen. Es wird die Möglichkeit bestehen, die abgesteckte Strecke anders herum zu absolvieren, also ab Piešťany. Die einzelnen Infotafeln werden an sehr interessanten Punkten angebracht. Nach der Burg Topoľčany wird es einer der bemerkenswertesten archäologischen Funde der letzten Jahre in der Slowakei sein, die Burgfestung Valy, nahe der Ortschaft Bojná. Archäologen entdeckten dort bis heute mehr als tausend Artefakte aus der Zeit des Fürstentums von Pribina. Danach wird ein Aufstieg auf den Hügel „Marhát“ folgen. Nach der Belohnung in Form wunderschöner

▲ Jeden z najvyšších vrchov Považského Inovca - Marhát. One of the highest hills in Považský Inovec Mountain Range - Marhát.
Marhát - einer der höchsten Berge des Považský Inovec

„Obrázková hora“. Dieser Ort mit Quellwasser wird seit jeher als Erholungsstätte aufgesucht. Hier befindet sich neben einem überdachten Rastplatz auch die Lehrpfad-Tafel Nr. 1. Sie informiert die Besucher über die Geschichte und Gegenwart des Heilbades Piešťany. Die gelbe Markierung führt uns zur Weggabelung mit der örtlichen Bezeichnung „Dubček“. Hier kreuzen sich ein Waldweg und ein Trampelpfad, der weiter zu der abgeholzten Wiese mit dem Namen „Ahoj“

„Čachtické“ Bergen. Vor uns glitzert das naturgeschützte Areal des Stausees Slňava. Wunderschön ist auch die Aussicht auf die Ortschaft Banka und die Stadt Piešťany mit Umgebung.

Am Fuß des abgeholzten Abhangs, an der Skillift- Talstation endet der Lehrpfad mit der Infotafel Nr. 4 mit dem Namen „Flora – die Pflanzenwelt“. Nach dem Absolvieren der gesamten Strecke kommt die Erholung an einem gemütlichen Rastplatz wie gerufen. Bis zum Sommer soll ein weiterer Lehrpfad, genannt „Považský Inovec“, hinzu kommen. Dieser wird vor allem auf die Präsentation historischer Denkmäler zwischen Topoľčany

Panoramen wurde als nächster Haltepunkt des Lehrpfades das nationale Kulturdenkmal, die Rotunde des hl. Georg (Juraj) in der Ortschaft Nitrianska Blatnica, gewählt. Die Rotunde ist für die Bewohner sowohl der östlichen als auch der westlichen Seite des Považský Inovec seit langem ein beliebter Ort für Wallfahrten und Ausflüge. Von den weiteren Haltepunkten soll zumindest die Höhle „Čertova pec“ erwähnt werden, die bereits in der Altsteinzeit besiedelt wurde. Am Bergübergang „Havran“ könnte der neue Lehrpfad an unseren bereits bekannten „Banánský“ Lehrpfad anknüpfen und mit ihm zusammen bis hin zur Kurinsel verlaufen. ■

Krstenie knihy - zľava Vladimír Krupa, Pavel Kaňuščák a Kornel Duffek.

Book christening - from left: Vladimír Krupa, Pavel Kaňuščák a Kornel Duffek.

Die Taufe des Buches - v.l. Vladimír Krupa, Pavel Kaňuščák und Kornel Duffek

New book
on birds
in Piešťany
surroundings

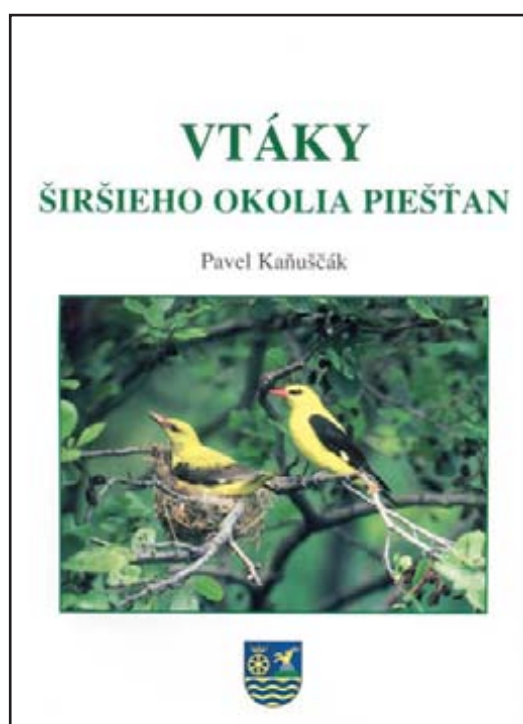
Neues Buch
über Vögel
der Umgebung
von Piešťany

NOVÁ KNIHA

O VTÁCTVE OKOLIA PIEŠŤAN

Kornel Duffek Foto: Eva Drobná

Pavel Kaňuščák, povoláním zubný lekár, patrí medzi najaktívnejších piešťanských ornitológov. Ešte v roku 1975 vydal svoju prvú „vtáčkársku“ publikáciu pod názvom Avifauna širšieho okolia Piešťan. Teraz, po vyše troch desaťročiach, sa vrátil k tejto téme a napísal monografiu Vtáky širšieho okolia Piešťan. Publikuje v nej nielen svoje 44-ročné pozorovania, ale aj výsledky ďalších - žijúcich i už nežijúcich - ornitológov, týkajúce sa piešťanského regiónu. Vo svojej práci opísal 276 druhov vtákov zaznamenaných na tomto území. Všíma si i výsledky krúžkovania, ktoré pri viacerých druhoch sú veľmi zaujímavé a niekedy aj objavné. Kniha vo formáte A4 je doplnená kvalitnými farebnými fotografiami. Ich autormi sú †Jindro Vlach, Zdeno Vlach a autor.

Vydať dnes malonákladovú knihu nekomerčného charakteru nie je ľahké. Na túto

úlohu sa podujal riaditeľ Balneologického múzea v Piešťanoch Vladimír Krupa, ktorému sa podarilo získať niekoľkých sponzorov (Spoločnosť autorov vedeckej a odbornej literatúry, Spoločnosť Logomotion Piešťany a Mesto Piešťany).

Prezentácia a krst knihy s autogramiádou sa uskutočnili v závere roka v galérii Fontána za veľkého záujmu verejnosti.

Bez nadsádzky možno povedať, že na Slovensku niet veľa regiónov, ktoré by boli po ornitologickej stránke tak precízne zmapované ako piešťanský. Kniha Pavla Kaňuščáka akoby symbolicky završovala polstoročnú tradíciu intenzívneho výskumu a ochrany vtáctva v okolí Piešťan. ■

44 years of his bird watching experience, but also with results of other - living or deceased - ornithologists from Piešťany region. In his work, he has described 276 bird species recorded in this region. He also pays attention to results of bird ringing that are - with several rare species - very interesting and sometimes even revealing. This book in size A4 is supplemented with quality colour photographs. Their authors are Jindro Vlach, Zdeno Vlach and author himself.

To publish an expert work in low imprint numbers with no commercial value is not easy these days. Vladimír Krupa, the Piešťany Museum of Balneology Director,

value, is somehow symbolically winding up half a century tradition of intensive birds research and protection in Piešťany and its surroundings. ■

Pavel Kaňuščák, von Beruf Zahnarzt, zählt zu den aktivsten Ornithologen von Piešťany. Bereits im Jahre 1975 gab er seine erste „Vogler-Publikation“ mit dem Titel „Avifauna širšieho okolia Piešťan“ (Avifauna der breiteren Umgebung von Piešťany) heraus. Jetzt, nach mehr als drei Jahrzehnten, kehrte er erneut zu diesem Thema zurück und verfasste die Monografie „Vtáky širšieho okolia Piešťan“ (Vögel der breiteren Umgebung von Piešťany). Darin publiziert er nicht nur seine Beobachtungen der letzten 44 Jahre, sondern auch die Erkenntnisse weiterer, auch bereits verstorbener Ornithologen, die sich auf die Region Piešťany beziehen. In seinem Werk beschreibt er 276 auf diesem Gebiet registrierte Vogelarten. Dabei beachtet er ebenfalls die Ergebnisse der Beringung, die bei einigen Arten sehr interessant sind oder sogar eine Entdeckung darstellen. Das Buch im A4 Format ergänzen qualitativ hochwertige Farbbilder. Diese stammen von Jindro und Zdeno Vlach sowie dem Autor persönlich.

Die Herausgabe von Fachliteratur nichtkommerziellen Charakters, mit niedriger Auflage, ist heutzutage alles andere als einfach. Diese schwierige Aufgabe bewältigte erfolgreich der Leiter des Balneologischen Museums in Piešťany, Vladimír Krupa, dem es gelang, mehrere großzügige Sponsoren (Gesellschaft für Autoren von wissenschaftlicher und Fachliteratur, die Gesellschaft Logomotion Piešťany sowie die Stadt Piešťany) zu gewinnen.

Die Präsentation und die Taufe des Buches mit einer Autogrammstunde fanden, begleitet vom großen öffentlichen Interesse, am Jahresende 2007 in der Galerie Fontána statt.

Fern jeglicher Übertreibung kann angenommen werden, dass es in der Slowakei nicht sehr viele Regionen gibt, die aus ornithologischer Sicht so präzise kartographisch erfasst wurden, wie die von Piešťany. Das Buch von Pavel Kaňuščák könnte neben seinem wissenschaftlichen Wert gleichzeitig den symbolischen Höhepunkt einer ein halbes Jahrhundert alten Tradition repräsentieren, erfüllt mit intensiver Forschung und dem Schutz der Vögel in Piešťany und seiner Umgebung. ■

▲ Súčasťou prezentácie bolo i premietanie diaprozitivov.
Slides presentation was also a part of ceremony.
Ein Bestandteil der Präsentation war die Projektion von Diapositiven.

Pavel Kaňuščák, dentist by profession, is one of the most active ornithologists from Piešťany. He had published his first “birdie” publication already in 1975 with title Avifauna of Piešťany Wider Surroundings. Now, after more than three decades, he returned to this topic and wrote a monographic work Birds of Piešťany Wider Surroundings. In it, he shares with not only

successfully managed to take on this task and he was able to raise the interest of several generous sponsors like the Science and Expert Literature Authors Society, Logomotion Piešťany and City of Piešťany. Presentation and book christening happened at the end of 2007 in Fontána Gallery amidst great public attention.

Without exaggeration, it can be said there isn't so many regions in Slovakia that are so precisely mapped as Piešťany area from ornithological point of view. The book by Pavel Kaňuščák, along with its scientific

Jesenná romantika pri Dubovej.
 Romantic autumn next to Dubová.
 Herbstromantik am Bach Dubová

DUBOVÁ

SRDCE MIKROREGIÓNU

DUBOVÁ - HEART OF MICRO-REGION

DUBOVÁ - DAS HERZ EINER MIKROREGION

Eva Wernerová
 Foto: Pavlína Mišíková, Eva Wernerová

Potok Dubová preteká diagonálne mestom Piešťany zo severozápadu smerom na juh k vodnej nádrži Slňava. Pamätníci spomínajú na „velké vody“, ktoré spôsobovali časté záplavy, ale tiež na staré mlyny a stavidlá, kde sa kúpali ako deti a lovili ryby a raky spod kameňov na jej dne. Dnes každoročné záplavy popri Dubovej nehrozia vďaka regulácii rieky Váh, ale posledné desaťročia minulého storočia spôsobili silné znečistenie vody a poškodenie brehov a porastov, často ich úplné odlesnenie a obnaženie.

The brook Dubová flows diagonally through Piešťany from north-west to south, direction water reservoir Slňava. Living witnesses recall the “big waters” that often made floods, but they also remember mills and sluice gates where they bathed as children and were catching fish and crustaceans from under the stones laying on their bottom. Today, yearly floods along Dubová do not pose a threat anymore thanks to Váh River regulation; but for few decades of the last century, inundations caused heavy water pollution and damage to banks and coppice, and it often resulted in deforestation and stripping the land of anything.

Der Bach Dubová durchfließt die Stadt Piešťany diagonal von Nordwesten nach Süden, zum Stausee Slňava. Zeitzeugen erinnern sich an „große Wasser“, die häufig Überflutungen verursachten, aber auch an alte Mühlen und die Schleuse, in der sie als Kinder badeten, Fische und Krebse unter den Steinen am Grund fingen. Die Gebiete um Dubová sind heute, dank der Regulierung des Flusses Waag, von den alljährlichen Überflutungen nicht mehr bedroht. Die letzten Jahrzehnte des vergangenen Jahrhunderts führten jedoch zur starken Verschmutzung des Wassers, Zerstörung der Uferzonen und ihrer Bewachung, oft bis hin zur vollständigen Abholzung und Verkahlung.

Napriek tomu Dubová ostáva živou niťou mesta i regiónu a snaha predstaviteľov mesta v posledných rokoch o jej prečistenie a navrátenie života prináša prvé výsledky. Korytom preteká opäť celoročne dostatok vody, objavili sa v ňom ryby, ondatry, na brehoch hniezdia divé kačice, na viacerých miestach poletuje nad vodou rybárík. Niektoré úseky boli mechanicky prečistené, v časti Floreát je novozaložený park, kde prevládajú duby. Na jar k nim pribudnú na svahoch jelše, jasene, vrby a vodné rastliny, ktoré v krajine okolo Dubovej rástli stáročia. Na území mesta, kde boli úseky napriamené a spevnené betónovými dielcami, sa do koryta vkladajú kamenné nahádzky (vršia sa skupiny kameňov), úlohou ktorých je formou vzniknutých meandrov zrýchliť pohyb vody a zvýšiť jej samočistiacu schopnosť.

Zámerom je postupne pozdĺž vodného toku vytvoriť prírodný park, ktorý umožní pešiemu návštevníkovi, ale aj cyklistovi, korčuliarovi alebo ľuďom pripútaným na vozíku dostať sa z jedného konca mesta na druhý bez toho, aby boli ohrození cestnou premávkou a pohybovať sa pritom pod stromami pri vode v prostredí, ktoré poskytuje pozitívne vnemy a emócie. V páse pozdĺž brehov Dubovej majú postupne pribudnúť detské ihriská, odpočívadlá, lavičky, stoly na občerstvenie, mostíky a priestory na vychádzky so psami. Všade, kde to priestor dovolí, obnovia sa výsadby stromov, kvetín a vodných rastlín.

V tomto období sa pripravuje dokumentácia revitalizácie južného úseku s najsilnejším stupňom znečistenia a zároveň prebiehajú rokovania s obcami, ktorými Dubová preteká severne od Piešťan - Velké Orvište, Bašovce, Pobedim, Podolie, Častkovce a Čachtice, kde tok opúšťa pohorie Malých Karpát a objavuje sa v poľnohospodárskej krajine. Starostovia obcí v regióne si uvedomujú potrebu oživenia prírodného koridoru a privítali by, keby Dubovú sprevádzal cyklochodník - greenway (zelená cesta).

„Greenways“ sú verejne prístupné trasy alebo koridory, vo svete využívané v súlade s ich spoločenskou a ekologickou funkciou pre šport, turizmus, rekreáciu a dopravu. Prispievajú k zdravšiemu životnému štýlu obyvateľov, ktorí ich využívajú, zlepšujú možnosti pre nemotorovú dopravu, rekreáciu a turizmus, podporujú ochranu prírodného a kultúrneho dedičstva, vzdelávanie a zabezpečujú trvalo udržateľné využívanie miestnych zdrojov. „Zelené cesty“ vedú občanov, miestne úrady a podnikateľov k spoločnému plánovaniu zlepšenia života v ich meste, dedine či komunite. V praxi ide o partnersky naplánované, vybudované, upravené a udržiavané bezpečné trasy pre chodcov, cyklistov, bežcov, lyžiarov, vozičkárov a pod., pre každodenné využitie.

Cyklochodník popri Dubovej by privádzal návštevníkov Piešťan k zaujímavým miestam okolitej krajiny po stránke historickej (Johanitský kláštor v Piešťanoch, kniežacia hrobka a pohrebisko v Očkove, staré mlyny pozdĺž toku, pozostatky veľkomoravského sídla v katastri obce Pobedim, Čachtický hrad) i prírodnej (chránené brehové porasty pozdĺž Dubovej, chránený areál - dubový les v Bašovciach, chránený historický park v Častkovciach). Realizácia cyklochodníka zároveň umožní výrazné zvýšenie atraktivity mikroregiónu formou budovania a rozširovania aktivít v oblasti agroturistiky, gastronómie.

Krajinu okolo Dubovej popisoval vo svojich záznamoch Ján Hollý ako príjemné dubové háje, stvorené na prechádzky a rozjímanie. V minulom roku boli zasadené pri vodnom toku prvé mladé duby. Ich plná krása sa objavuje po niekoľkých desaťročiach. Dub rastie pomaly, má ale veľmi tvrdé drevo a stáva sa pevnou stavebnou zložkou krajiny a zázemím pre svoje okolie, rieku. Bude vecou dobrej vôle všetkých, ktorí spravujú mesto, obce a celej našej generácie, ako bude návrat zelenej siete do krajiny pokračovať. ■

Despite that, Dubová stays the town and region lively thread and the municipal representatives' effort to clean it up and bring life back to it is bringing first fruits in the last years. Sufficient amount of water flows again there throughout the whole year, fish and muskrats appeared, wild ducks nest on its banks, kingfisher is flitting over its water. Some parts were cleaned mechanically; there is a newly built park in Floreát section with oaks. This spring, Green Alders, European Ash, European Willow and water plants will be added where they grew for centuries around Dubová area. In town section, where parts of the brook were straightened and fortified with concrete pieces, stones were piled up to create meanders to speed up the water flow and increase its self-cleaning ability.

The goal is to gradually create a natural park along the watercourse that would allow to pedestrians, cyclists, roller skaters and even those bounded to a wheelchair to get from one end of town to another without being threatened by traffic and, at the same time, they would have chance to move under tree canopy, next to water in environment that offers positive perceptions and emotions. Playgrounds for children, lay-bys, benches, tables for refreshment, footbridges and area to walk the dogs should be gradually added in the strip along Dubová. Everywhere the space would allow, trees, flowers and water

plants will be planted and restored.

At this time, documentation is being prepared to revitalise the south section with the heaviest pollution degree; simultaneous talks are being conducted with villages through which Dubová flows north from Piešťany - Veľké Orvište, Bašovce, Pobedim, Podolie, Častkovce and Čachtice where the water flow leaves the Small Carpathian Mountain Range and appears in agricultural land. The region mayors are well aware about need to revitalise the natural corridor and they would welcome if Dubová would also have cycling tracks - "greenways".

"Greenways" are tracks or corridors open to public and they are used according to their social and ecological function for sports, tourism, relaxation and transport. They contribute to healthier lifestyle, they make better possibilities for non-motorised transport, recreation and tourism, they support protection of natural and cultural heritage and education, and they provide permanent sustainable use of local resources. "Greenways" lead citizens, local authorities and entrepreneurs to create joint plans for making the life better in their towns, village or community. In real life, it is about planning, building, caring for and maintaining safe tracks in partnership for pedestrians, cyclists, skiers, people in wheelchairs and others for daily use.

Cycle track along Dubová would lead Piešťany visitors to interesting spots in neighbouring area – historical places like Order of St. John of Jerusalem monastery in Piešťany, tomb of a count and graveyard in Očkov, old mills along the stream, remains of Great Moravian residence in village Pobedim cadastre, Čachtice Castle; and natural places like protected coppice on Dubová banks, protected area of oak forest in Bašovce, protected historical park in Častkovce. The cycle track would allow significant increase of the micro-region attractiveness by building and enlarging activities in agrotourism and gastronomy.

Ján Holly described the area around Dubové in his records as pleasant grove of oaks made just for walks and meditation. The first young oaks were planted next to waterway last year. Their full beauty will appear in several decades. Oak grows slowly, it has very hard wood and it's becoming solid building element of the countryside as well as background for its surroundings, the river. It will be a matter of good will of all who administer the town, villages and our generation how the green net return to country would continue. ■

Prítok Dubovej z Malých Karpát.
Dubová tributary from Little Carpathians Mountain Range.
Ein Zufluss des Dubová aus den Kleinen Karpaten.

Trotz dieser Umstände bleibt Dubová für die Stadt und die Region ein lebendiger Faden und die Bemühungen der Stadtvertreter, die sie in den letzten Jahren aufgebracht haben, um seinem Wasser Reinheit und Leben wieder zu geben, tragen ihre ersten Früchte. Das Flussbett wird wieder das ganze Jahr über mit ausreichend Wasser gespeist, es sind Fische und Bismarratten zu sehen, an den Ufern haben Wildenten ihre Nistplätze, an mehreren Orten fliegt der Eisvogel über dem Wasser. Einige Abschnitte wurden mechanisch gereinigt, im Teil Floreát befindet sich ein neu angelegter Park, dessen Baumbestand überwiegend Eichen bilden. Im Frühling kommen an den Abhängen noch Erlen, Eschen, Weiden und Wasserpflanzen hinzu, die in der Landschaft um Dubová seit Jahrhunderten wuchsen. Im Stadtgebiet wurden die Abschnitte begradigt und mit Hilfe von Betonplatten befestigt. In das Flussbett wurden stellenweise übereinander gestapelte Steine eingefüllt. Die dadurch entstandenen Mäander sollen den Wasserfluss beschleunigen und somit seine Fähigkeit, sich selbst zu reinigen, erhöhen.

Entlang des Flusslaufes soll ein Naturpark entstehen, der es den Fußgängern, aber auch

Radfahrern, Inline-Skatern und Rollstuhlfahrern ermöglicht, von einem Ende der Stadt zum anderen zu gelangen, ohne sich dabei der Gefahr des Straßenverkehrs aussetzen zu müssen. Bewegen können sie sich dabei unter den Bäumen am Wasser, in einer Umgebung, die positive Eindrücke und Emotionen vermittelt. Entlang der Ufer des Dubová sollen schrittweise Spielplätze, Rastplätze, Bänke und Tische, kleine Brücken und Plätze, an denen Hunde ausgeführt werden können, entstehen. Überall dort, wo es der vorhandene Raum zulässt, wird die Bepflanzung mit Bäumen, Blumen und Wasserpflanzen erneuert.

Aktuell wird die Dokumentation über das Projekt der Revitalisierung des südlichen Abschnitts, mit dem höchsten Grad der Verunreinigung, vorbereitet. Gleichzeitig laufen Verhandlungen mit Gemeinden, die der Bach Dubová nördlich von Piešťany durchfließt – Velké Orvište, Bašovce, Pobedim, Podolie, Častkovce und Čachtice, wo der Flusslauf das Gebirge der Kleinen Karpaten verlässt, um sich seinen Weg durch eine landwirtschaftlich genutzte Region zu bahnen. Die Bürgermeister der Gemeinden sind sich der Notwendigkeit der Revitalisierung dieses natürlichen Korridors bewusst und würden es begrüßen, wenn parallel mit dem Strom des Baches ein sogenannter Greenway-Radweg verlaufen würde.

„Greenways“ sind öffentlich zugängliche Strecken oder Korridore, die weltweit im Einklang mit ihrer gesellschaftlichen und ökologischen Funktion zum Sport, Tourismus, zur Erholung oder zum Transport genutzt werden. Sie tragen zu einer höheren Lebensqualität der Anwohner bei, verbessern die Möglichkeiten des „motorlosen“

Transportes, der Erholung und des Tourismus, unterstützen den Schutz des Natur- und Kulturerbes, tragen zur Bildung bei und gewährleisten eine dauerhafte Nutzung örtlicher Ressourcen. Die „grünen Wege“ führen Bürger, örtliche Behörden und Unternehmer zur gemeinsamen Planung für mehr Lebensqualität in ihrer Stadt, Ortschaft oder Kommune zusammen. In der Praxis handelt es sich dabei um partnerschaftlich geplante, errichtete, gepflegte und sichere Wege zur täglichen Nutzung für Fußgänger, Radfahrer, Jogger, Skiläufer, Rollstuhlfahrer und andere.

Der Radweg entlang des Dubová würde die Besucher von Piešťany zu interessanten Orten in der umgebenden Landschaft führen, sowohl aus historischer Sicht (Johanniter-Kloster in Piešťany, fürstliche Gruft und Grabstätte in Očkov, alte Mühlen entlang des Stromes, Überreste einer großmährischen Siedlung in der Ortschaft Pobedim, Burg Čachtice), als auch in Bezug auf die Natur (naturgeschützte Ufer-Bewachung entlang des Dubová, geschütztes Areal des Eichenwaldes in Bašovce, geschützter historischer Park in Častkovce). Die Errichtung des Radweges würde gleichzeitig zu einer deutlichen Erhöhung der Attraktivität der Mikroregion führen, durch den Aufbau und die Erweiterung von Aktivitäten im Bereich des Agrartourismus und der Gastronomie.

Die umgebende Landschaft des Dubová beschrieb Ján Hollý in seinen Notizen als angenehme Eichenhaine, wie geschaffen zum Spazieren und Nachdenken. Im vergangenen Jahr wurden am Flusslauf die ersten jungen Eichen gepflanzt. Ihre volle Schönheit entfalten sie erst nach einigen Jahrzehnten. Die Eiche wächst sehr langsam, hat aber ein sehr hartes Holz und wird zu einem festen Bestandteil der Landschaft und zur Grundlage für ihre Umgebung, den Fluss. Es wird sicher eine Sache des guten Willens aller derer bleiben die sich in den leitenden Positionen der Stadt und der Ortschaften befinden sowie unserer ganzen Generation, wie die Rückkehr des „grünen Gürtels“ in die Landschaft fortschreiten wird. ■

Events - visits - meetings ■ Ereignisse - Besuche - Treffen

Počas novoročného prijatia predstaviteľov Združenia miest a obcí Slovenska v Grassalkovichovom paláci prezident Slovenskej republiky Ivan Gašparovič poprial primátorovi Piešťan Removi Cicuttovi a Piešťanom veľa úspechov v ďalšom rozvoji mesta. ▶

During his New Year audience with representatives from the Slovak Towns and Villages Association, Slovak Republic President Ivan Gašparovič wished to City of Piešťany Mayor Remo Cicutto and all Piešťany residents every success in further town development

Während des Neujahrsempfangs für Vertreter des Vereins der Städte und Dörfer der Slowakei im Palais Grassalkovich, wünschte der slowakische Präsident Ivan Gašparovič dem Bürgermeister von Piešťany, Remo Cicutto sowie den Anwohnern viel Erfolg auf dem Weg zum weiteren Aufschwung ihrer Stadt.

▶ Po prvýkrát v Piešťanoch hosťoval Howard Gospel Choir z USA, ktorý sa divákovi predstavil tradičnými gospelmi, černošskými spirituálmi a klasicky angažovanými chorálmi. Preplnená sála Domu umenia ocenila amerických umelcov standing ovation.

Howard Gospel Choir from USA came to Piešťany for its first time here; it presented to listeners traditional gospels, Afro-American spiritual and choruses arranged in classic style.

Zum ersten Mal gastierte in Piešťany der Howard Gospel Choir aus den USA. Die Formation präsentierte sich dem Publikum mit traditionellen Gospels, afroamerikanischen Spirituals sowie klassischen Chorälen.

Po niekoľkoročnej prestávke od 1. januára 2008 začal svoju činnosť obnovený Okresný súd v Piešťanoch. Na jeho slávnostnom otvorení po Novom roku sa zúčastnila štátna tajomníčka Ministerstva spravodlivosti SR JUDr. Anna Vitteková (sprava). V Piešťanoch opäť pôsobi 8 sudcov a celkový počet ostatných zamestnancov by mal byť 22. Okresný súd Piešťany bude sídliť v pôvodnej budove okresného súdu, na Vážskej ulici č. 28. ▶

After a break of several years, the County Court in Piešťany restarted its work from January 1st, 2008. Anna Vitteková (left), the Ministry of Justice State Secretary took part at its ceremonial opening after the New Year. Again, there are 8 judges there and number of other employees supposes to reach 22. The County Court Piešťany will be located in its original building at 28, Vážska Street.

Nach einer mehrjährigen Pause nahm das Amtsgericht Piešťany zum 1. Januar 2008 seine Tätigkeit erneut auf. Seiner feierlichen Eröffnung im Neuen Jahr wohnte die Staatssekretärin des slowakischen Justizministeriums, JUDr. Anna Vitteková (r.) bei. In Piešťany wirken, wie schon zuvor, acht Richter, die Gesamtanzahl der Angestellten soll 22 betragen. Das Amtsgericht Piešťany hat seinen Sitz in dem ursprünglichen Gerichtsgebäude in der Vážska Straße 28.

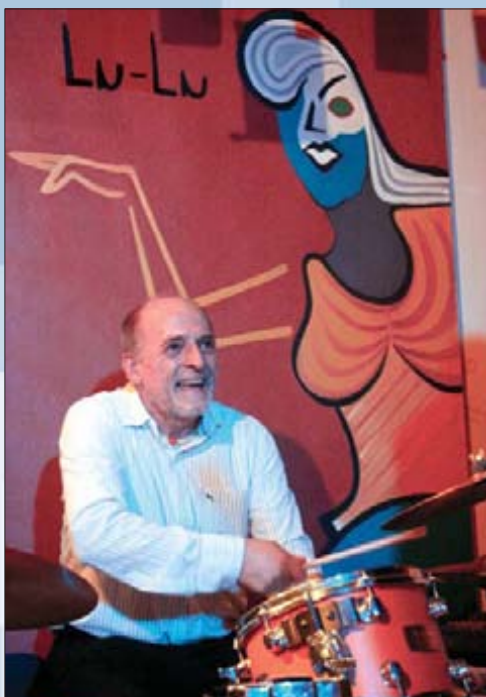

V posledných rokoch počet obyvateľov Piešťan neustále klesá. Aj preto prvé dieťaťko narodené v roku 2008 prišiel pozdraviť primátor mesta. Je ním Nina Reháková, ktorá sa narodila 5. januára 2008. Primátor Remo Cicutto odovzdal jej mamičke Miriam finančný dar 5000 Sk.

The Piešťany inhabitants' number is permanently decreasing. And that's why the Town Mayor came to greet the 2008 first newborn. It was Nina Reháková born on January 5, 2008. Remo Cicutto, Mayor, handed over to her mum a gift of 5 000 Sk.

In den letzten Jahren sinkt die Anzahl der Anwohner von Piešťany beständig. Auch aus diesem Grund begrüßte der Bürgermeister der Stadt das erste, im Jahr 2008 geborene Kind, persönlich. Das Mädchen heißt Nina Reháková und kam am 5. Januar 2008 zur Welt. Der Bürgermeister, Remo Cicutto, überreichte Mutter Miriam ein Geldgeschenk in Höhe von 5000 Sk.

◀ Vynikajúci džezový hudobník z Piešťan Jozef Dodo Šošoka pri príležitosti záverečného koncertu festivalu International Jazz Piešťany- After Party 2007 pokrstil svoj nový dvojalbum. Okrem Doda sa na tvorbe CD podieľali Maroš Perlák, Boris Seitler za výdatnej pomoci PAVLIK Records.

Excellent jazz musician from Piešťany, Jozef Dodo Šošoka christened his newest double CD at the occasion of International Jazz Piešťany closing concert.

Der herausragende Jazzmusiker Jozef Dodo Šošoka aus Piešťany taufte beim Abschlusskonzert des Festivals „International Jazz Piešťany - After Party 2007“ sein neues Doppelalbum.

◀ Výmena skúseností bola dôvodom návštevy pracovníkov z úseku boja proti korupcii v Hamburgu, ktorých prijal aj primátor Piešťan. Hostí do Piešťan prizval generálny riaditeľ sekcie kontroly a inšpekčnej služby Ministerstva vnútra SR Štefan Kočan.

Exchange of experience was reason for a visit by workers from field of fight against corruption; Piešťany Mayor received them too. Štefan Kočan, the General Director of the Control and Inspection Section from Ministry of Interior invited visitors to Piešťany.

Ein gegenseitiger Erfahrungsaustausch stand im Vordergrund des Besuches von Mitarbeitern der Vertrauensstelle für Bekämpfung der Korruption in Hamburg, die unter anderem auch von dem Bürgermeister der Stadt Piešťany empfangen wurden. Die Gäste kamen auf Einladung des Generaldirektors der Sektion Kontrolle und Inspektionsdienst am Ministerium des Innern der SR, Štefan Kočan, nach Piešťany.

Events - visits - meetings ■ Ereignisse - Besuche - Treffen

Koncom roka 2007 sa na Židovskom cintoríne v Piešťanoch konalo spomienkové stretnutie venované pamiatke obetiam holokaustu. Pritomní si s pietou pripomenuli stovky piešťanských Židov odvečených počas II. svetovej vojny. Podujatie otvoril a uvádzal Andrej Šajmovič, ktorý nás 5. februára 2008 nečakane opustil.

Memorial service dedicated to Holocaust victims took place at Jewish cemetery at the end of 2007. With piety, those present recalled hundreds of Piešťany Jews taken away during WW II. The service was opened and moderated by Andrej Šajmovič.

Ende des Jahres 2007 wurde am Jüdischen Friedhof in Piešťany eine Gedenkfeier zu Ehren der Holocaust-Opfer abgehalten. Anwesende gedachten der hunderten, während des 2. Weltkrieges verschleppten Juden aus Piešťany. Die Feier wurde eröffnet und geführt von Andrej Šajmovič.

Do 2. ročníka celoslovenskej súťaže Miestne noviny 2007 sa prihlásilo 141 periodík, ktoré boli rozdelené do štyroch kategórií. Porota súťaže, v ktorej zasadli predstavitelia Slovenského syndikátu novinárov, Katedry žurnalistiky Filozofickej fakulty Univerzity J. A. Komenského a Národného osvetového centra ocenila 3. miestom v kategórii kultúrno-informačné noviny a časopisy Revue Piešťany. Ocenenie prevzal šéfredaktor Kornel Duffek (zľava) z rúk Milana Mušku, výkonného podpredsedu Združenia miest a obcí Slovenska.

One hundred and one periodicals entered the 2nd national competition "Local Newspapers 2007". They competed in four categories. Jury composed from Slovak Journalists Syndicate members, Department of Journalism, Faculty of Philosophy from J. A. Komenský University with National Enlightenment Centre representatives awarded 3rd place to Revue Piešťany in "Culture and Information Newspapers and Magazines Category". Kornel Duffek, the Editor-in-Chief received the award from Milan Muška, Slovak Towns and Villages Association Executive Vice-Chair.

Für den 2. slowakischen Landeswettbewerb „Miestne noviny 2007“ (Die örtliche Zeitung 2007) meldeten sich insgesamt 141 Periodika, aufgeteilt in vier Kategorien, an. Die Jury aus Vertretern des Slowakischen Syndikats der Journalisten, des Lehrstuhls Journalismus an der Philosophischen Fakultät der J. A. Komenský Universität sowie des Nationalen Zentrums für Aufklärung ehrte die Zeitschrift Revue Piešťany mit dem 3. Platz in der Kategorie „kulturelle und informative Zeitungen und Zeitschriften“. Chefredakteur Kornel Duffek (l.) nahm den Preis, überreicht von dem stellvertretenden Vorsitzenden des Vereins der Städte und Dörfer der Slowakei, Milan Muška, entgegen.

Bývalý hokejový tréner slovenskej reprezentácie Ján Filc (na snímke) prezentoval primátorovi Piešťan projekt Akadémie Jána Filca, v ktorej sa budú mladí športovci venujúci sa niektorému z vrcholových športov vzdelávať v odborných smeroch nešportového zamerania, ktoré im poskytnú priestor na realizáciu po skončení športovou kariérou. Táto akadémia by mala v Piešťanoch začať svoju činnosť od roku 2009.

The former Slovak national ice hockey team trainer Ján Filc (in picture) presented to Mayor of Piešťany a project Ján Filc Academy where young active athletes competing on top levels would be educated in expert fields of non-sport subjects that would allow them to get to practice after their sporting career is finished. This academy should start in Piešťany from 2009.

Der ehemalige Hockey-Trainer der slowakischen Nationalmannschaft, Ján Filc (Foto), stellte dem Bürgermeister von Piešťany das Projekt der „Ján Filc Akademie“ vor, in der junge Leistungssportler eine Ausbildung in verschiedenen Fächern erhalten, wodurch sie sich später, nach der Beendigung ihrer Sportkarriere, beruflich besser realisieren können. Die Akademie soll ab 2009 ihre Tätigkeit in Piešťany aufnehmen.

Mariánský stĺp z polovice 18. storočia, vzadu fara s klasicistickou fasádou.
St. Mary's Column from middle of 18th century; parsonage with Classicistic façade in background.
Marianische Säule aus der 1. Hälfte des 18. Jh., im Hintergrund das Pfarrhaus mit klassizistischer Fassade

Navštívili ste už...

Marián Klčo, Vladimír Krupa Foto: Eva Drobná

Have you already visited ... village Veselé
Besuchten Sie schon... die Ortschaft Veselé

Obec sa rozkladá na pravobrežnej terase potokov Holeška a Dudváh, v západnej časti chotára tečie Kočínsky a Lančársky potok. Chotár je intenzívne poľnohospodársky využívaný už stovky rokov. Rozorávanie medzí, lúk a pasienkov v nedávnej minulosti spôsobilo ochudobnenie druhej pestrosti rastlín a živočíchov.

The village spreads on the brook Dudváh right bank terrace; in the area northwest part, Kočínsky and Lančársky streams flow. The area is intensively used for agriculture for hundreds of years. The soil is of high quality and mainly cereals are grown here. Ploughing the balks, meadows and pastures in the past impoverished the plants and animals diversity.

Das Dorf erstreckt sich auf der rechten Uferterrasse der Bäche Holeška und Dudvaag. Den westlichen Teil des Gemeindegebietes durchfließen der Kočínsky und der Lančársky Bach. Das Gelände wird seit mehreren Jahrhunderten landwirtschaftlich intensiv genutzt. Das Umackern der Raine, Wiesen und Weiden in der nicht allzu entfernten Vergangenheit verursachte eine Verringerung der Artenvielfalt von Fauna und Flora.

Obec Veselé

Veselé má veľmi zaujímavú históriu. Najstaršie osídlenie v chotári obce archeológovia zistili z mladšej doby kamennej (kultúra s lineárnou keramikou). Veľmi významným archeologickým objavom bolo kostrové pohrebisko zo záveru mladšej doby kamennej, ktoré preskúmal nestor slovenskej archeológie Vojtech Budinský-Krička. Najvýznamnejším archeologickým náleziskom v obci, z celoslovenského i európskeho hľadiska, je opevnená osada zo staršej a začiatku strednej doby bronzovej, čiastočne preskúmaná v polohe Hradisko. Lokalita tvorí v obci akýsi sídlitný pahorok, čo je v tejto oblasti pomerne unikátne. Prvé nálezy sa tu našli náhodne pri ťažbe hliny v miestnej tehelni. Keď tehelnú prevzal miestny veľkostatkár Ján Škublič a v 20. a 30. rokoch 20. storočia začal s intenzívnou ťažbou hliny a výrobou tehál, počet nálezov narastal. Zhromaždil pomerne veľkú zbierku archeologických nálezov, ktoré študoval aj známy anglický archeológ Gordon Childe. Časť z nich daroval piešťanskému múzeu. Menší archeologický výskum tu v rokoch 1932 a 1933 uskutočnila Piešťanská muzeálna spoloč-

nosť pod vedením jedného z jej členov - českého archeológa Dr. J. Neustupného. Najvýznamnejšie archeologické výskumy osady z doby bronzovej uskutočnili v rokoch 1944 a 1949 - 1950 A. Knor a A. Točík, ktorý ich výsledky publikoval v samostatnej publikácii. Početné nálezy tvorí keramika, kostené, parhové a kamenné nástroje. Z obce sú známe aj nálezy z doby železnej, doby rímskej, stredoveké a novoveké nálezy.

Prvá písomná správa o Veselom sa zachovala v listine z roku 1390 (spomína sa ako „possessio regalis Wygwar“ - kráľovská obec Wygwar). Obec sa vtedy stala majetkom vojvodu Stibora I. a jeho bratov. V neskoršom období bola majetkom viacerých šľachtických rodín.

V 16. (1530, 1599) a v 17. storočí (1663) obec spustošili nepravidelné jednotky osmanskej armády.

Začiatkom 18. storočia sa v obci uvádza cirkevná rímskokatolícka škola, od roku 1707 sa začali viesť matriky narodených. Roku 1813 postihla obec ničivá povodeň. V roku 1828 malo Veselé 876 obyvateľov a 126 domov, roku 1880 115 domov a 864 obyvateľov. V roku 1858 postihol obec veľký požiar, pri ktorom vyhorelo pol dediny. Roku 1898 založil farár N. Štekláč v obci Potravné družstvo, ktoré malo pomáhať malým roľníkom pri výkupe časti poľnohospodárskej produkcie.

K obci Veselé bola v roku 1943 a potom

▲ Najstarší kamenný kríž v obci pochádza z roku 1692, dnes je umiestnený pri katolíckom kostole.
The oldest stone cross in village comes from 1692; today - next to Catholic church.
Das älteste Steinkreuz in der Ortschaft stammt aus dem Jahr 1692, heute steht es neben der katholischen Kirche.

▲ Baroková socha sv. Jána Nepomuckého na vonkajšej stene kostola sv. Bartolomeja.
Baroque statue of St. John of Nepomuk in St. Bartholomew church outside wall.
Barockstatue des hl. Johann von Nepomuk an der Außenwand der Kirche des hl. Bartholomäus

definitívne roku 1953 pripojená menšia susedná obec Ťapkové. Obyvateľstvo sa v minulosti zaoberalo poľnohospodárstvom a remeslami.

Zachovali sa aj dve obecné pečatidlá - jedno datované rokom 1569, druhé rokom 1783. Ústredným motívom pečatného poľa je postava apoštola sv. Bartolomeja, ktorému je zasvätený kostol v obci. Dnešný erb Veselého vychádza z tejto symboliky. Sv. Bartolomeja v ňom symbolizuje berla. Lemeš a čieroslo boli prevzaté z pečate Ťapkového zachovanej na urbárskej písomnosti z roku 1783.

V auguste roku 1847 sa na pozvanie katolíckeho kňaza Juraja Holečka zišli na fare zástupcovia spolkov miernosti Š. Závodník, Ľ. Štúr, M. M. Hodža, J. M. Hurban, J. Ščasný, E. Gerometta a ďalší a založili tu „Prvý ústredný spolok zakladateľov Spolkov miernosti“, čo pripomína aj pamätná tabuľa.

V obci sa narodilo viacero významných osobností: náboženský spisovateľ, básnik a ev. kňaz J. Zábojník (1608), geológ a historik Dionýz Medňanský (1830), redaktor, publicista a spisovateľ J. Ferančík (1885), pápežský prelát R. Formánek (1892). Najvýznamnejším rodákom je katolícky biskup, národný dejateľ - prvý predseda Matice slovenskej Štefan Moyzes (narodil sa 24. októbra 1797). V pôvodnej podobe sa zachoval jeho rodný dom, v ktorom je zriadené malé múzeum dokumentujúce Moyzesov život a dielo, ako aj najstaršiu históriu obce. Dom je zároveň cennou

pamiatkou typickej ľudovej architektúry tejto oblasti. Pamiatku slávneho rodáka si uctili aj vybudovaním pamätníka, situovaného pri obecnom úrade. Tvorí ho bronzová busta biskupa Š. Moyzesa (autor akademický sochár V. Vavro), umiestnená na podstavci pred betónovým pylónom. Pomník slávnostne odhalili 12. septembra 1971.

Dominantu obce tvorí kostol sv. Bartolomeja, ktorý bol postavený v rokoch 1736 - 1743. K najstarším pamiatkam sa radí kamenný kríž z roku 1692, dnes umiestnený pri kostole. Medzi ďalšie pamiatky patria: baroková budova katolíckej fary z 18. storočia (čiastočne prestavaná v neskoršom období), prícestné kríže a sochy z 18. - zač. 20. storočia, pohrebná kaplnka Povýšenia Svätého Kríža v neogotickom štýle, ktorú dala na cintoríne postaviť roku 1900 rodina Škubličova a pomník padlým v 1. svetovej vojne pri kostole.

V súčasnosti v obci sídli viacero firiem - ovocinárska firma Plantex, poľnohospodárske podnikateľské subjekty, krajčírstvo Magická noc. Obyvatelia za prácou dochádzajú aj do Piešťan a Trnavy.

Dokladom rozvoja je výstavba rodinných domov, obecných bytových domov, výstavba čističky odpadových vôd, vybudovanie siete technickej infraštruktúry. Plánuje sa aj dokončenie verejnej kanalizácie. V obci funguje viacero spolkov a záujmových organizácií - futbalový klub, poľovnícke

združenie Dolinka, dychovka Veselanka, dobrovoľní hasiči a i. Veselé je súčasťou združenia obcí „Mikroregión nad Holeškou“ a v budúcnosti plánuje orientovať sa na využitie tradície ovocinárstva a rozvoj agroturistiky. ■

The village has interesting history. Archaeologists found the oldest settlements in the area from Neolithic and Eneolithic Age (cultures with linear ceramics, Lengyel Culture and culture with typical tall and short onion-like shaped ceramics). A bone burial site from the end of Neolithic by Chlopice-Veselé Culture was considered as really significant find; the Slovak archaeology doyen Vojtech Budinský-Krička examined it. The most significant archaeological finding place in village, as much from national and also European point of view, is fortified settlement from Paleolithic and beginning of Mesolithic that was classified as from the Maďarovská Culture (1600 BC; named after village Maďarovce from south-west part of Slovakia where first finds were made), partially examined in Hradisko location. The location forms some settlement mound and that is quite rare in this area. The first finds were made by chance during clay extraction in local brickfield. When the brickfield was taken over by local squire Ján Škublič and he had intensified the clay extraction as well as he has increased the bricks production in 20's and 30's of the last century, the number of finds has increased too. He had amassed pretty large collection of archaeological finds; they were even studied by the well known English archaeologist Gordon Childe. He made a gift of some from the finds to Piešťany Museum. A smaller archaeological research was made here by Piešťany Museum Society under leadership of one

▼ Škubličova tehelná - sídlitný pahorok skrývajúci osady zo staršej a strednej doby bronzovej, 30. roky 20. storočia.

Škublič brickyard - hill hiding settlements from Early and Middle Bronze Age, 30's of 20th century.

Die Ziegelfabrik von Škublič - Siedlungshügel mit Siedlungen aus der älteren und mittleren Bronzezeit, 30er Jahre des 20. Jh.

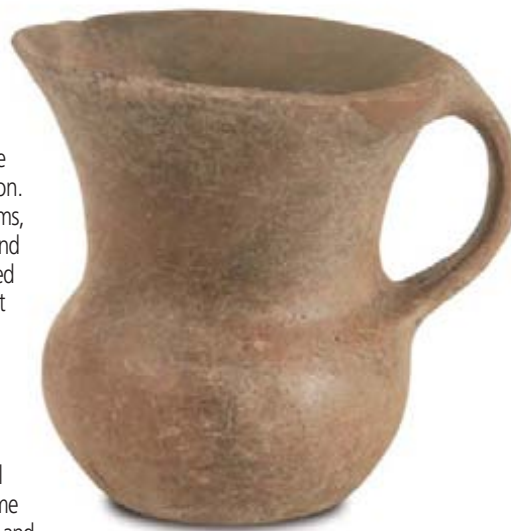

of its members - Czech archaeologist Dr. J. Neustupný in 1932 and 1933. The most significant archaeological research of the settlement from Bronze Age was made in 1944 and 1949 - 1950 by A. Knor and A. Točík who published the results in an independent publication. Numerous finds were made - ceramic items, and instruments from bones, antlers and stones. Middle Age settlement - fortified manor - was detected in the northern part of Hrádok. Finds from Older and Younger Iron Age are also known from the village, as well as from Roman, Middle and New Age. The first record of Veselé was preserved in a scroll from 1390 (mentioned in it as "possessio regalis Wygwar" - Royal settlement Wygwar). Then the village became an estate of Duke Stibor from Stiborice and Beckov and his brothers. In the later stage, it became an estate belonging to several noble families. In Slovak Vigvár means "Jocular Castle".

In 16th (1530 and 1599) and 17th century (1663), the settlement was ravaged by Osman Army irregular troops.

At the beginning of 18th century, an ecclesiastic Roman-Catholic school is mentioned as being here and in 1707, they started to register the newborns. In 1813, devastating floods hit the village. In 1828, Veselé counted for 876 inhabitants and 126 houses; in 1880, it was 115 houses and 864 residents. In 1858, huge fire inflicted unprecedented damage on village - half of it was burnt down. In 1898, priest N. Štekláč founded here Food Cooperative - its role was to help small farmers to buy-out parts of their agricultural production. In 1943 and than definitely in 1953, a smaller neighbouring village Ťapkové was annexed to Veselé. In the past, the residents made their living from agriculture and handicrafts.

Two village seals were preserved - one is dated 1569, the other 1783. The Apostle St. Bartholomew, to who is the village church consecrated, is the central motif in the seal field. The present Veselé coat-of-arms draws from this symbol. St. Bartholomew is symbolised by staff. Ploughshare and moldboard symbolising agri-

▲ Typický džbánok maďarovskej kultúry, Veselé, staršia doba bronzová.
Typical jug from Maďarovská Culture, Veselé, Early Bronze Age.
Ein typischer Krug der Maďarovce-Kultur, Veselé, ältere Bronzezeit

culture were taken from Ťapkové seals preserved on a 1783 document.

In August 1847, on Catholic priest Juraj Holeček's invitation, representatives of the peace societies Š. Závodník, L. Štúr, M. M. Hodža, J. M. Hurban, J. Ščasný, E. Grometta and others met at the parsonage. They founded here "The First Central Society of the Peace Societies Founders"; this is recalled in a memorial plaque.

Several important personalities were born here: religious writer, poet and Evangelical clergyman J. Zábajník (1608); geologist and historian Dionýz Medňanský; editor, publicist and writer J. Ferančík (1885); papal prelate R. Formánek (1892). Catholic Bishop, national revivalist, the first chairman of Matica slovenská Štefan Moyzes is the most significant native from village (born on October 24, 1797). His birth house was preserved in its original form; there, a small museum was established. It captures Moyzes' life and work as well as the village oldest history. At the same time, the house is valuable memorial embodying typical folk architecture of this region. The village has paid tribute to memory of its famous native by building his memorial placed next to the Village Office. It is a bronze bust by academic sculptor V. Vavro on a plinth before a concrete pylon. The memorial was solemnly unveiled on September 12, 1971.

The village is dominated by St. Bartholomew church built in 1736 - 1743 on a place where an older church used to be.

A stone cross from 1692, today placed next to the church, belongs to the oldest memorials. The family Medňanský crypt is under the church. Other memorials are: Catholic rectory from 18th century built in Baroque style, crosses and statues from 18th up to beginning of 20th century lining the roads, funeral chapel of the Holy Cross Elevation made in Neo Gothic style and built at the cemetery by family Škublič in 1900; memorial to fallen in WW I can be found next to church.

Several businesses reside in village - fruit company Plantex, agriculture enterprises, tailoring

Magic Night. The village residents also go to work to Piešťany and Trnava.

Construction of family houses and municipality flats, refuse water cleaning station, technical infrastructure net development – all is testimonial to village progress. Public sewer lines are being planned to be finished soon.

Several societies and organisations of interest are in the village: football club, Hunters' Association Dolinka, brass band Veselanka, volunteer fire brigade, and others. Veselé is also a member of villages association "Micro-region over Holeška" and in the future it plans to focus to utilise traditions in fruit growing and agro-tourism for its further development. ■

Veselé kann auf eine sehr interessante Geschichte zurückblicken. Die älteste Besiedlung in der Gemeindeflur fällt laut Archäologen in die jüngere Steinzeit (die Kultur der Linearbandkeramik). Eine bemerkenswerte archäologische Entdeckung stellt ein Gräberfeld mit Körperbestattungen vom Ende der Jungsteinzeit dar, untersucht von dem Nestor der slowakischen Archäologie, Vojtech Budinský-

sowie der Ziegelproduktion begann, wuchs die Anzahl der Funde. Er trug eine relativ große Sammlung archäologischer Funde zusammen, die auch von dem bekannten englischen Archäologen Gordon Childe untersucht wurden. Ein Teil der Funde schenkte er dem Museum von Piešťany. Ein kleineres archäologisches Forschungsprojekt realisierte hier in den Jahren 1932 und 1933 die Museumsgesellschaft von Piešťany, unter der Leitung eines ihrer Mitglieder, des tschechischen Archäologen Dr. J. Neustupný. Die wichtigsten archäologischen Untersuchungen der Bronzezeit-Siedlung führten in den Jahren 1944 und 1949 – 1950 A. Knor und A. Točík durch. Ihre Ergebnisse publizierte A. Točík in einem eigenständigen Werk. Die Masse der Funde bildet Keramik sowie Werkzeuge aus Knochen, Geweih und Stein. Bekannt sind außerdem Funde aus der Eisenzeit, der römischen Zeit, dem Mittelalter und der Neuzeit, die ebenfalls aus der Ortschaft stammen.

Die erste schriftliche Erwähnung von Veselé befindet sich in einer Urkunde aus dem Jahr 1390 (als „*possessio regalis Wygwar*“ – die königliche Gemeinde Wygwar). Damals kam das Dorf in den Besitz des Herzogs Stibor I. und seiner Brüder. Später war es Eigentum mehrerer adliger Geschlechter. Im 16. (1530, 1599) und 17. Jh. (1663) wurde die Gemeinde von irregulären Einheiten der Osmanischen Armee verwüstet.

und 1783. Das Leitmotiv des Siegelfeldes ist die Statue des hl. Apostel Bartholomäus, dem die örtliche Kirche geweiht ist. Das heutige Wappen der Ortschaft Veselé lehnt an diese Symbolik an. Den hl. Bartholomäus symbolisiert hier ein Zepter. Die Schar und das Sech gehen auf ein Siegel der Ortschaft Ťapkové zurück, erhalten auf einem Schriftstück (Urbar) aus dem Jahr 1783. Im August 1847 trafen sich im Pfarrhaus, auf Einladung des katholischen Priesters Juraj Holečko, Vertreter der sog. „Bündnisse für Friedfertigkeit“ (slowakisch *spolky miernosti*) Š. Závodník, L. Štúr, M. M. Hodža, J. M. Hurban, J. Ščasný, E. Gerometta und weitere und gründeten hier den ersten „Zentralen Verein der Begründer der Bündnisse für Friedfertigkeit“. An dieses Ereignis erinnert eine Gedenktafel.

In Veselé wurden einige bedeutende Persönlichkeiten geboren: der religiöse Schriftsteller, Dichter und evangelische Pfarrer J. Zábajník (1608), der Geologe und Historiker Dionýz Medňanský (1830), der Redakteur, Publizist und Schriftsteller J. Ferančík (1885) oder der päpstliche Prälat R. Formánek (1892). Der bedeutendste Bürger von Veselé bleibt der katholische Bischof, Volksaufklärer und erste Vorsitzende der Matica slovenská, Štefan Moyzes (geb. am 24. Oktober 1797). Sein Geburtshaus, das in seiner ursprünglichen Form erhalten blieb, beherbergt ein kleines Museum, welches das Leben und Werk von Moyzes sowie die älteste Geschichte der Ortschaft dokumentiert. Das Gebäude ist gleichzeitig ein wertvolles Denkmal der typischen Volksarchitektur dieser Region. Das Andenken des berühmten Landsmannes ehrt auch ein Denkmal, aufgestellt neben der Gemeindebehörde. Es besteht aus einer Bronzestatuette des Bischofs Š. Moyzes (von dem Bildhauer V. Vavro), postiert auf einem Sockel vor einem Beton-Pylon. Das Denkmal wurde am 12. September 1971 feierlich enthüllt. Das Wahrzeichen der Ortschaft ist die Kirche zum hl. Bartholomäus, erbaut in den Jahren 1736 - 1743. Zu den ältesten Denkmälichkeiten zählt ein Steinkreuz aus dem Jahr 1692, das sich heute neben der Kirche befindet. Zu den weiteren Denkmälern gehören das barocke katholische Pfarrhaus aus dem 18. Jh. (später zum Teil umgebaut), Straßenkreuze und Statuen aus dem 18. und dem Beginn des 20. Jh., die Bestattungskapelle der Erhebung des hl. Kreuzes im neugotischen Stil, die 1900 die Familie Škublič erbauen ließ und das Denkmal für die Gefallenen des 1. Weltkrieges neben der Kirche.

Heute sind in Veselé mehrere Unternehmen ansässig - der Obstproduzent Plantex, landwirtschaftliche Betriebe oder die Schneiderei „Magická noc“. Die Einwohner pendeln unter anderem zu Arbeitsstätten nach Piešťany und Trnava. Den bestehenden Aufschwung belegen der Bau von Familien- und Mietshäusern, das Errichten einer Kläranlage sowie der Ausbau der technischen Infrastruktur. Geplant ist ebenfalls die Fertigstellung der öffentlichen Abwasserkanalisation. Im Dorf agieren mehrere Vereine und Interessensgemeinschaften wie der Fußballclub, der Jägerverein „Dolinka“, die Blaskapelle „Veselanka“, die freiwillige Feuerwehr und andere. Veselé ist Mitglied des Gemeindeverbundes „Mikroregión nad Holeškou“. Künftig möchte die Gemeinde ihr Augenmerk auf die Nutzung der Traditionen im Obstbau sowie die Entwicklung des Agrartourismus richten. ■

▲ Rodný dom Štefana Moyzesa, biskupa a zakladateľa Maticy slovenskej.
Birth house of Štefan Moyzes - Bishop and Matica slovenská founder.
Das Geburtshaus von Štefan Moyzes, dem Bischof und Begründer der Matica slovenská

Krička. Die bedeutendste archäologische Fundstelle nicht nur aus slowakischer, sondern auch aus europäischer Sicht, ist eine befestigte Siedlung aus der älteren und dem Beginn der mittleren Bronzezeit, zum Teil im Raum Hradisko erforscht. In der Ortschaft bildet die Lokalität eine Art Siedlungshügel – in dieser Region quasi ein Unikat. Die ersten Funde wurden hier dank Zufall, bei der Gewinnung von Lehm in der örtlichen Ziegelbrennerei, entdeckt. Nachdem der ortsansässige Großgrundbesitzer Ján Škublič die Ziegelfabrik übernahm und in den 20er und 30er Jahren des 20. Jh. mit einem intensiven Tonabbau

Zu Beginn des 18. Jh. wird in der Ortschaft eine römisch-katholische Schule erwähnt, ab dem Jahr 1707 wurden Taufbücher geführt. Im Jahre 1813 wurde das Dorf von einem verheerenden Hochwasser heimgesucht. Im Jahre 1828 zählt Veselé 876 Einwohner und 126 Häuser, 1880 waren es 115 Häuser und 864 Einwohner. 1858 wurde bei einem großen Brand der halbe Ort zerstört. Im Jahre 1898 gründete der Pfarrer N. Štekláč im Dorf eine Lebensmittelgenossenschaft, die kleinere Bauern bei dem Verkauf eines Teils ihrer landwirtschaftlichen Produktion unterstützen sollte.

Im Jahre 1943 wurde der kleinere Nachbarort Ťapkové zum ersten Mal, 1953 dann endgültig in Veselé eingemeindet. Die Einwohner beschäftigten sich in der Vergangenheit vorwiegend mit dem Ackerbau und dem Handwerk. Erhalten geblieben sind zwei Gemeindegelbe aus den Jahren 1569

◀ Ludovít Komadel na Majstrovstvách ČSR roku 1951 v Opave.
Ludovít Komadel at the Czechoslovakian Championship in Opava in 1951.
Ludovít Komadel während der ČSR-Meisterschaft im Jahre 1951 in Opava

V prvý novembrový deň roku 2007 oslávil 80. narodeniny Profesor MUDr. Ľudovít Komadel. Odchovanec piešťanského plávania sa zapísal veľkými písmenami do dejín slovenského športu. Svoju cestu za úspechmi začal na termálnom kúpalisku Eva, ktoré tvorilo spolu so sochou barlolámača dva najznámejšie symboly Piešťan. Žiaľ, v samom závere minulého roka kúpalisko Eva definitívne zavrelo svoje brány a jeho ďalší osud je zatiaľ otázný. Kúpalisko, ktoré dali slávnostne do užívania 7. novembra 1934, patrilo v tom čase k najmodernejším v Európe. Počas siedmich desaťročí vyrástlo v termálnej vode Evy veľa špičkových plavcov a vodných pólistov, ktorí šíрили slávu Piešťan nielen doma, ale i v zahraničí.

Professor Ľudovít Komadel, MD celebrated his 80th birthday in first November day 2007. The Piešťany swimming fosterling wrote his name in Slovak sports with capital letters. He started his journey to success in thermal water of the swimming pool Eva that represented the best known Piešťany symbol along with the Crutch-breaker statue. Unfortunately, at the very end of the last year, the pool Eva definitely closed its doors and there is a question mark about its future. The swimming pool made its overture on November 7, 1934 and it belonged in its time to the most modern in Europe. During next seven decades, many top swimmers and water polo players grew up in Eva thermal water; they won fame for Piešťany not only at home but also abroad.

Am ersten Novembertag 2007 feierte Professor MUDr. Ľudovít Komadel seinen 80. Geburtstag. Der Zögling der Schwimmerszene von Piešťany schrieb sich mit großen Buchstaben in die Geschichte des slowakischen Sports ein. Sein Weg zum Erfolg begann im Thermalbad Eva, das zusammen mit der Statue des Krückenbrechers die zwei bekanntesten Symbole von Piešťany darstellt. Ende vergangenen Jahres schloss das Freibad Eva leider endgültig seine Tore und sein weiteres Schicksal bleibt derzeit ungewiss. Das Freibad, das am 7. November 1934 feierlich eröffnet wurde, gehörte damals zu den modernsten in Europa. Während der folgenden sieben Jahrzehnte wuchsen im Thermalwasser von Eva viele erstklassige Schwimmer und Wasserballspieler heran, die den Ruhm von Piešťany nicht nur in der Heimat, sondern auch im Ausland verbreiteten.

ĽUDOVÍT KOMADEL MÁ OSEMDESIAT

PRVÝ PIEŠŤANSKÝ SVETOVÝ REKORDÉR

ĽUDOVÍT KOMADEL IS EIGHTY
THE FIRST WORLD RECORD HOLDER FROM PIEŠŤANY

ĽUDOVÍT KOMADEL WURDE 80
DER ERSTE WELTREKORDHALTER AUS PIEŠŤANY

Štefan Gregorička Foto: archív autora

Prvou veľkou hviezdou, ktorá vyletela na športovú oblohu, bol práve plavecký samouk Ľudovít Komadel. V čase slávnostného otvorenia kúpaliska mal sedem rokov. Vtedy ešte netušil, že aj on bude raz plavcom. A to nie hocijakým. Prítom s plávaním začal až ako 14-ročný. Hoci nemal trénera, už v roku 1942 reprezentoval spolu s ďalšími piešťanskými plavcami - Glesom, Balážikom, Žlnayovou a Belányiovou - Slovensko na Európskych hrách v Miláne. Ďalšie Komadelove úspechy nenechali na seba dlho čakať. V rámci oddielových pretekov prekonal 16. decembra 1945 časom 5:35,9 minúty svetový rekord na 400 metrov prsia, ktorého držiteľom bol dovtedy Nemec Heine. Komadelov svetový rekord však nemohol byť uznaný, pretože jeho výkon nemeral dostatočný počet rozhodcov! Mladý piešťanský plavec sa cítil vo výbornej forme, preto sa rozhodol o štyri dni neskôr svoj pokus zopakovať. Hoci tento raz bolo k dispozícii dostatok rozhodcov, Komadelov výsledný čas 5:43,8 minúty znamenal iba vyrovnanie svetového maxima. V roku 1947 štartoval na ME v morskej vode v Monte Carlo. Ďalším cieľom tohto vynikajúceho plavca boli olympijské hry v Londýne v roku 1948. I keď mal šancu na dobré umiestnenie, nakoniec do Londýna necestoval. Prednosť dostal Linhart z Prahy, ktorého pravidelne v bazéne porážal...

Olympijský sen sa Ľudovítovi Komadelovi splnil o štyri roky neskôr, keď sa spolu s ďalším Piešťanom, Ladislavom Bačikom, predstavil na OH v Helsinkách. Hoci Komadel v rozplavbách prekonal na 200 metrov prsia olympijský rekord, vo finále sa musel uspokojiť s ôsmym miestom. Po skončení aktívnej činnosti sa venoval aj trénovaniu Ladislava Bačika, ktorý sa predstavil aj na svojich druhých OH v roku 1956 v austrálskom Melbourne.

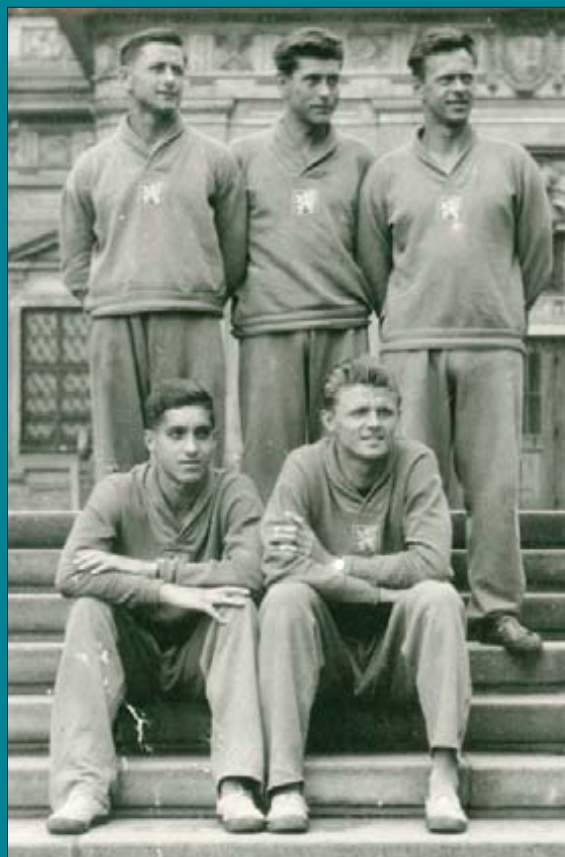
V civilnom živote sa z Ľudovíta Komadela stal výborný športový lekár. Pôsobil aj vo funkcii lekára výpravy čs. olympionikov na OH 1968 v Mexiku a osem rokov zastával funkciu predsedu lekárskej komisie FISU. Za jeho záslužnú prácu mu počas OH v Barcelone v roku 1992 vtedajší prezident MOV Antonio Samaranch udelil najvyššie vyznamenanie - Olympijský rad v striebre. Práve v Barcelone nadviazala na Komadelove úspechy ďalšia piešťanská plavecká hviezda Martina Moravcová. V čase svojej premiéry na OH mala 16 rokov a bola najmladšou členkou olympijskej výpravy vtedajšej ČSFR. Napriek tomu, že sa na medailové stupne nedostala, práve ona je prvou piešťanskou plavkyňou, ktorá získala na OH prvé olympijské medaily, keď v roku 2002 v Sydney bola dvakrát druhá. Martina má na svojom konte zatiaľ štyri olympiády, svetové i európske rekordy a množstvo medailí z vrcholných svetových a európskych podujatí. Jej cieľom je štartovať aj na piatej olympiáde, ktorá bude v auguste v čínskom Pekingu.

Taká je v stručnosti cesta vrcholového plaveckého športu v Piešťanoch od Komadela po Moravcovú, od Helsíniek po Peking. ■

The first big star that shot up to sport skies was just the swimming autodidact Ľudovít Komadel. He was seven at the time of the swimming pool ceremonial opening. Then, he didn't think he was to become a swimmer, and not just any swimmer. And he started to take seriously this sport late, as 14 years old. Despite not having any trainer, he represented Slovakia with other Piešťany swimmers - Gles, Balážik, Žlnayová and Belányiová at Europe Games in Milan, Italy already in 1942. Other Komadel's success didn't have to wait for long. On December 16, 1945 he broke the 400 m breaststroke world record in 5:35.9 minutes held to that day by German Heine. The Komadel's record though couldn't be recognised as his swim wasn't measured with

prescribed number of officials. The young Piešťany swimmer felt he was in a good form and he had decided to repeat his try after four days. Although there were enough officials at this time, Komadel's final time of 5:43.8 only equalled the world record. In 1947, he participated at the European Championship in open water in Monte Carlo. This excellent swimmer's next goal was Olympic Games in London in 1948. Although he had a chance for good placing he didn't travel to London after all. Linhart from Prague did get the chance

though Komadel was beating him in pool on regular basis... Ľudovít Komadel's Olympic dream was fulfilled in four years later when he presented himself with another Piešťany swimmer Ladislav Bačik at the Olympic Games in Helsinki, Finland. Although in 200 m breaststroke Komadel broke Olympic record in the heats, he had to be content with eighth place in the finals. After finishing with active sports, he concentrated on training and his disciple Ladislav Bačik took part at his

▶ Plavecké družstvo Československa na XV. olympijských hrách (1952) v Helsinkách. Ľ. Komadel stojaci prvý zľava. Pred ním sedí druhý piešťanský olympionik Ľ. Bačik.

Czechoslovakia's swimming team at XV. Olympic Games 1952 in Helsinki. Ľ. Komadel - first from left, standing. Ľ. Bačik - other Piešťany Olympian - is in front of him, sitting.

Die tschechoslowakische Schwimmermannschaft bei den XV. Olympischen Spielen (1952) in Helsinki. Ľ. Komadel steht als erster v.l. Vor ihm sitzt der zweite Olympiateilnehmer aus Piešťany, Ľ. Bačik.

mit Ladislav Bačík, einem weiteren Schwimmer aus Piešťany, bei den Olympischen Spielen in Helsinki startete. Obwohl Komadel in der Qualifikationsrunde über 200m Brust den olympischen Rekord aufstellte, musste er sich im Finale mit dem 8. Platz zufrieden geben. Nachdem er seine aktive Sportlaufbahn beendet hat, widmete er sich dem Training von Ladislav Bačík, der 1956 im australischen Melbourne zum zweiten Mal bei den Olympischen Spielen startete.

Einen Namen machte sich Ľudovít Komadel ebenfalls als hervorragender Sportmediziner. Als Mannschaftsarzt begleitete er das slowakische Team zu den Olympischen Spielen in Mexiko im Jahre 1968. Außerdem bekleidete er acht Jahre lang die Funktion als Vorsitzender der medizinischen Kommission (FISU). Für seine Verdienste erhielt er während der Olympischen Spiele in Barcelona, von dem damaligen Präsidenten des Internationalen Olympischen Komitees (IOC), Antonio Samaranch, die größte Ehrung – den Olympischen Orden in Silber. Gerade in Barcelona knüpfte an Komadels Erfolge ein weiterer Schwimmstar aus Piešťany an - Martina Moravcová. Zum Zeitpunkt ihrer Olympia-Premiere war sie 16 Jahre alt und das jüngste Mitglied im olympischen Team der damaligen ČSFR. Obwohl sie damals kein Siegetreppchen erreichte, ist gerade sie die erste Schwimmerin aus Piešťany, die bei den Olympischen Spielen die ersten Medaillen

1945 hat er im Rahmen eines Vereinswettkampfes, mit einer Zeit von 5:35,9 Minuten den Weltrekord über 400m Brust geknackt, dessen damaliger Halter der Deutsche Heine war. Komadels Weltrekord konnte jedoch nicht anerkannt werden, da seine Leistung durch eine zu geringe Anzahl von Schiedsrichtern gemessen wurde! Der junge Schwimmer aus Piešťany befand sich in Spitzenform und so beschloss er vier Tage später seinen Versuch zu wiederholen. Obwohl diesmal die vorgeschriebene Anzahl von Schiedsrichtern anwesend war, reichte Komadels Endzeit von

second Olympic Games in 1956 in Melbourne, Australia. In his civilian life, Ľudovít Komadel became superb sports doctor. He also was the Czechoslovak Olympians' doctor at the Olympic Games in 1968 in Mexico City, Mexico and he was the FISU Medical Commission Chairman. Juan Antonio Samaranch, the former IOC President, bestowed him the highest award – Olympic Order Silver Medal - for his meritorious work at the Barcelona Olympic Games in 1992.

The next swimming star from Piešťany - Martina Moravcová - had fastened onto Komadel's success right in Barcelona. Although she didn't get to the medal placing, she was just the first swimmer from Piešťany that won medals at the Olympic Games – she placed second two times in Sydney Games. Martina has four Olympic Games to her credit, world and European records, and great number of medals from the top world and European competitions. Her goal is to take part at her fifth Olympic Games in Beijing, China in August this year.

That is in short the journey of the top swimmers from Piešťany - from Komadel to Moravcová, from Helsinki to Beijing. ■

Der erste große Star am Sporthimmel war gerade der Laien-Schwimmer Ľudovít Komadel. Zum Zeitpunkt der feierlichen Eröffnung des Freibades war er sieben Jahre alt. Damals ahnte er noch nicht, dass aus ihm einmal ein Schwimmer werden wird. Und nicht nur irgendeiner. Dabei begann er mit dem Schwimmen bereits als 14-Jähriger. Obwohl er keinen Trainer hatte, repräsentierte er schon im Jahre 1942 zusammen mit weiteren Schwimmern aus Piešťany (Gleso, Balážik, Žlnayová und Belányiová) die Slowakei bei den Europäischen Spielen in Mailand. Weitere Erfolge Komadels ließen nicht lange auf sich warten. Am 16. Dezember

Na kúpalisku EVA vyrástli aj ďalší olympionici, z nich najúspešnejšia je Martina Moravcová.
Other Olympians grew up in Eva swimming pool, Martina Moravcová being the most successful.
Im Freibad EVA wuchsen auch weitere Olympiateilnehmer auf, die erfolgreichste unter ihnen ist Martina Moravcová.

5:43,8 Minuten nicht um den bestehenden Rekord zu brechen. Im Jahre 1947 startete er im Rahmen der Europameisterschaft im Meerwasser von Monte Carlo. Ein weiteres Ziel dieses Ausnahmeschwimmers waren die Olympischen Spiele in London im Jahre 1948. Obwohl er Chancen auf eine gute Platzierung hatte, reiste er am Ende doch nicht nach London. Den Vorrang erhielt Linhart aus Prag, den er im Schwimmbecken regelmäßig besiegte...

Der olympische Traum ging für Komadel vier Jahre später in Erfüllung, als er zusammen

gewann, als sie 2002 in Sydney zweimal den zweiten Platz belegte. Auf ihrem Konto hat Martina bisher vier Olympiaden, einige Welt- und Europarekorde und zahlreiche Medaillen, gewonnen bei Spitzenwettkämpfen in Europa und der ganzen Welt. Ihr Ziel ist es, im August im chinesischen Peking, zum fünften Mal bei den Olympischen Spielen zu starten.

So ist er, kurz zusammengefasst, der Weg des professionellen Schwimmsports in Piešťany - von Komadel bis Moravcová, von Helsinki bis Peking. ■

VÝZNAMNÍ LEKÁRI PIEŠŤAN

SPOMIENKA NA EMANUELA WOHLSTEINA

PIEŠŤANY DOCTORS
OF RENOWN

RECOLLECTION OF
EMANUEL WOHLSTEIN

BEDEUTENDE ÄRZTE
AUS PIEŠŤANY

ZUR ERINNERUNG AN
EMANUEL WOHLSTEIN

Robert Bača Reprofoto: autor

Po II. svetovej vojne šírilo dobré meno piešťanskej nemocnice najmä dermatovenerologické oddelenie (DVO). Na jeho čele stál dlhé roky rodák z Nového Mesta nad Váhom, MUDr. Emanuel Wohlstein (nar. 16. 1. 1896).

After the WW II, the Piešťany hospital good name was spread mainly thanks to the Dermatologic and Venereal Disease Department (DVDD). For many years, Emanuel Wohlstein, native from Nové Mesto nad Váhom (born on January 16, 1896) headed this department.

Nach dem 2. Weltkrieg sorgte für den guten Ruf des Krankenhauses von Piešťany vor allem die Abteilung für Dermatologie und Venerologie (DVO). Diese wurde über viele Jahre hinweg von MUDr. Emanuel Wohlstein (geb. 16. 1. 1896 in Nové Mesto nad Váhom) geleitet.

Piaristické gymnázium v Trenčíne absolvoval v čase, keď ešte výuka gréčtiny a latinčiny bola nevyhnutnou súčasťou vzdelania. Vďaka vynikajúcemu prospechu hravo zvládol štúdium medicíny na Lekárskej fakulte Nemeckej univerzity v Prahe (1921). Lekársky obzor si mal možnosť rozšíriť na študijných pobytoch vo Viedni, Berlíne, Paríži či Leydene. V roku 1925 si otvoril ordináciu lekára pre choroby kožné a pohlavné na dnešnej Rázusovej ulici vo vile Hungária. Druhú ordináciu sprevádzkoval v roku 1928 na prízemí vily Lívia, patriacej Eugenovi Feldmárovi. V roku 1936 si podľa projektov A. Szónyiho dal postaviť na dnešnej Nálepkej ulici č. 9 vilu, ktorej severné priečelie ešte i dnes nesie jeho meno. Od roku 1966 žil v dome už ako dôchodca aj známy politik činný v odborovom hnutí, František Zupka s manželkou Boženou.

V roku 1936 sa MUDr. Wohlsteinovi narodilo jediné dieťa - dcéra Monika, neskoršia výskumná pracovníčka Výskumného ústavu rastlinnej výroby v Piešťanoch. V roku 1948 ju počas svojho piešťanského pobytu zvečnil na plátne bansko-bystrický maliar Július Flache. V rovnakom čase maloval portrét manželky piešťanského lekárnika Ladislava Poláka - MUDr. Márie Polákovéj, rod. Kleinovej.

Manželka MUDr. Wohlsteina - Margita Bassa (1901-1964) - pracovala v Piešťanoch ako zubná lekárka. Pochádzala z mnohopočetnej rodiny z Lontova v okrese Levice. Vďaka svojej húževnatosti a talentu sa rozhodla i ona pre „biely plášť“ a nastúpila životnú dráhu dentistky.

MUDr. Wohlstein mal veľmi blízky vzťah k športu. Keďže bol bývalým aktívnym futbalistom, začal pôsobiť tiež ako športový funkcionár. V 30. rokoch 20. storočia bol zvolený za predsedu miestneho klubu. Okrem futbalu mal veľké vlohy pre stolný tenis, ktorý hrával rekreačne i v seniorskom veku. Fašistické zverstvá nemilosrdne zasiahli do života

Wohlsteinovcov a po deportácii do pracovného tábora v Seredi nasledovala ďalšia, do koncentračného tábora v Terezíne. Po návrate do Piešťan sa Emanuel Wohlstein pustil s veľkou vervou do budovania DVO v Štátnej nemocnici. Popritom pracoval vo Výskumnom ústave reumatických chorôb. Stal sa primárom a istý čas vykonával aj funkciu zástupcu riaditeľa nemocnice. Publikoval, cestoval, prednášal (Francúzsko, Maďarsko, Rakúsko) a vedecko-výskumne sa podieľal na technickom zdokonaľovaní diagnostických prístrojov. Len počas sviatkov sa dostal k čítaniu obľúbenej francúzskej a nemeckej beletrie či poézii. Rovnako ako manželka Margita mal vrúcny vzťah k výtvarnému umeniu. Priateľské puto ho viazalo najmä k rodine maliara Auréla Bernátha.

Dr. Wohlstein vychoval množstvo prvotriednych odborníkov akými boli lekári Jozef Nižnanský, Ivan Stodola ml., Karol Kleibl, František Vlček a ďalší. Hory ďakovných listov obdržal od uzdravených pacientov z celej Európy. Bol vyznamenaný medailou J. E. Purkyně, predsedal dermato-balneologickej komisii ČSLS, bol členom mnohých rád a komisii. Je autorom početných vedeckých prác, zverejnených v domáчих i zahraničných publikáciách a periodikách. Úsmevnú historiku z jeho lekárskej praxe zachytil Imrich Gürsching vo svojej knižke „Život píše...“ vydanú roku 1995 Mestským kultúrnym strediskom v Piešťanoch. Pre svoje filantropické vlastnosti nepoznal Dr. Wohlstein nepriateľov. Familiárne bol zdravotníckym personálom prezývaný „Náš pán primár“. Zomrel 20. mája 1970 a spolu s manželkou je pochovaný na cintoríne na Bratislavskej ceste. Jeho vnuk RNDr. Peter Lietava (15. 10. 1964) pôsobí v Českej republike ako expert pre jadrovú fyziku. Je prizývaný na početné európske i svetové kongresy, ale často zavíta i do rodných Piešťan. ■

▲ Manželia Wohlsteinovci s dcérou Monikou.
Wohlstein couple with daughter Monika.
Das Ehepaar Wohlstein mit Tochter Monika

He had finished the Piarist Grammar School in Trenčín when teaching Latin and Greek was necessary part of education. Due to his excellent marks, he easily managed his medical studies at the Medicine Faculty of German University in Prague (1921). He had chance to widen his professional horizon during his study sojourns in Vienna, Berlin, Paris or Leyden. In 1925, he came to Piešťany and opened his medical practice for dermatologic and venereal diseases in Villa Hungária, in present Rázusova Street. In 1928, he had started the second consultation room at the Villa Lívia ground floor owned by Eugen Feldmár. According to project by A. Szönyi, he had built a villa for himself in 1936 at today's 9 Nálepkova Street and the building northern façade still bears his name. From 1966, well known

▼ Villa Wohlstein na Nálepkovej ulici.
Villa Wohlstein today in Nálepkova Street.
Villa Wohlstein in der Nálepkova Straße heute

politician and union movement activist František Zupka with his wife Božena lived here their retirement.

In 1936, his only daughter Monika was born; later, she became researcher at Research Institute of Plant Production in Piešťany. Painter Július Flache have immortalised her on canvass during his stay in Piešťany in 1948. At the same time, he has painted a portrait of Piešťany pharmacist Ladislav Polák's spouse – Mária Poláková MD, nee Kleinová.

E. Wohlstein's wife – Margita Bassa (1901 – 1964) worked in Piešťany as dentist. She came from a large family from Lontovo in Levice County. Thanks to her talent and tenacity, she also has decided for "doctor's white coat" and started her professional life as dentist.

E. Wohlstein was very close to sports. As former football player he also became sports official. He was elected the local sports club chairman in 30' of

the last century. He possessed great gift for table tennis and he played it for fun even in senior's age.

Fascist savagery intruded mercilessly Wohlsteins' life and after deportation to a labour camp in Sered' another followed, this time to concentration camp in Terezín. After returning to Piešťany, Emanuel Wohlstein started with great zeal to build DVDD in the State Hospital. He has also worked in the Research Institute for Rheumatic Diseases. He became head doctor and, for some time, he also acted as the Hospital Director Deputy. He used to publish, travel, gave lectures in France, Hungary and Austria and he also participated at scientific research to perfect diagnostic equipment. He only was able to get to read beloved French and German belles-letters or poetry on holidays. Like his spouse Margita, he also held passionate relationship for visual arts. He had friendly relationship especially with the painter Aurél Bernáth's family. Doctor Wohlstein has educated number of first class experts like Doctors Jozef Nižnanský, Ivan Stodola Jr., Karol Kleibl, František Vlček and others. He received tons of letters of thanks from healed

patients from the whole Europe. He was awarded J. E. Purkyně Medal; he chaired the Czechoslovak Medical Society Dermatological and Balneal Committee, he was member of numerous boards and committees. He was author of many scientific works published in national and foreign publications and periodical press. In his booklet "Life writes..." published by Town Culture Centre in 1995, Imrich Gürsching depicted an amusing story from Doctor's professional work. Being a philanthropist, doctor Wohlstein didn't encounter any enemies. His medical personnel called him by familiar nickname - "our master head doctor". He died May 20, 1970 and he is buried along with his wife at the cemetery in Bratislavská Road. His grand son, RNDr. Peter Lietava (15.10.1964) works in Czech Republic as expert for atomic physics. He is called attend European and world congresses but he often comes to his native Piešťany. ■

Er absolvierte das sog. Piaristengymnasium in Trenčín zu Zeiten, in denen der Griechisch- und Lateinunterricht als ein notwendiger Bestandteil der Bildung galt. Mit exzellenten Noten bewältigte Wohlstein spielend das Studium an der Medizinischen Fakultät der Deutschen Universität in Prag (1921). Seinen Fachhorizont erweiterte er während der Studienaufenthalte in Wien, Berlin, Paris und Leyden. Im Jahre 1925 kam Dr. Wohlstein nach Piešťany und eröffnete in der Villa „Hungária“ in der Rázusova Straße eine eigene Praxis als Arzt für Haut- und Geschlechtskrankheiten. Eine zweite Praxis gründete er im Jahre 1928 im Erdgeschoss der Villa „Livia“, die Eugen Feldmár gehörte. Im Jahre 1936 ließ sich Wohlstein nach den Entwürfen von A. Szönyi, in der heutigen Nálepková Straße 9, eine eigene Villa erbauen. Auf deren nördlichen Frontseite befindet sich bis heute sein Name. Im selben Haus lebte seit 1966 – bereits als Rentner – der bekannte, in der Gewerkschaftsbewegung tätige Politiker František Zupka mit Ehefrau Božena.

Im Jahre 1936 wurde Wohlsteins einziges Kind, Tochter Monika, geboren, die später als wissenschaftliche Mitarbeiterin des Forschungsinstitutes für pflanzliche Produktion in Piešťany wirkte. Der Maler Július Flache aus Banská Bystrica verewigte sie während seines Piešťany-Aufenthaltes im Jahre 1948 auf der Leinwand. Zur gleichen Zeit portraitierte er auch die Ehefrau des Apothekers Ladislav Polák aus Piešťany - MUDr. Mária Poláková, geb. Klein. Die Ehefrau von MUDr. Wohlstein - Margita Bassa (1901-1964) - arbeitete in Piešťany als Zahnärztin. Sie entstammte einer kinderreichen Familie aus Lontov im Kreis Levice. Dank ihrer Ausdauer und ihres Talentes konnte auch sie sich für den „weißen Kittel“

▲ Portrét dcéry Moniky od maliara Júliusa Flacheho.
Daughter Monika portrait by painter Július Flache.
Portrait von Tochter Monika, ein Werk des Malers Július Flache

▼ Prednáška MUDr. E. Wohlsteina na lekárskej konferencii v Olomouci.
E. Wohlstein MD at a lecture, medical conference in Olomouc.
MUDr. E. Wohlstein während seines Vortrages im Rahmen einer
Ärztetkonferenz in Olomouc

entscheiden und trat die Laufbahn einer Zahnärztin an.

MUDr. Wohlstein hatte eine enge Beziehung zum Sport. Als ehemaliger aktiver Fußballspieler begann er als Sportfunktionär zu wirken. In den 30er Jahren des 20. Jh. wurde er zum Vorsitzenden des örtlichen Clubs gewählt. Neben Fußball besaß er auch eine große Begabung für Tischtennis, den er als Freizeitsport noch im Seniorenalter spielte.

Die Grausamkeit des Faschismus griff erbarmungslos auch in das Leben der Wohlsteins ein. Zuerst wurden sie in das Arbeitslager in Sereď, danach in das Konzentrationslager Theresienstadt deportiert. Nach seiner Rückkehr nach Piešťany begann Emanuel Wohlstein mit großem Elan den Aufbau der Abteilung für Dermatologie und Venerologie im Staatlichen Krankenhaus. Nebenbei wirkte er im Forschungsinstitut für Rheumakrankheiten. Er wurde Chefarzt und bekleidete zeitlang auch den Posten als stellvertretender Direktor des Krankenhauses. Er publizierte, reiste, hielt Vorträge (Frankreich, Ungarn, Österreich) beteiligte sich mit wissenschaftlicher Forschungsarbeit an der technischen Vervollkommnung von diagnostischen Geräten. Zeit zum Lesen seiner beliebten französischen und deutschen Belletristik oder Poesie blieb ihm nur an Feiertagen übrig. Ebenso wie seine Frau Margita, hegte Wohlstein auch eine tiefe Zuneigung zu bildenden Künsten. Eine freundschaftliche Bindung bestand vor allem zur Familie des Malers Aurél Bernáth.

Dr. Wohlstein zog viele erstklassige Spezialisten groß, darunter die Ärzte Jozef Nižnanský, Ivan Stodola jr., Karol Kleibl, František Vlček und weitere. Genesene Patienten aus ganz Europa schrieben ihm Berge von Dankesbriefen. Er wurde mit dem J. E. Purkyně-Orden ausgezeichnet, führte den Vorsitz der Kommission für Dermatologie und Balneologie an der ČSL, war Mitglied verschiedener Räte und Kommissionen.

Dr. Wohlstein ist Autor zahlreicher wissenschaftlicher Arbeiten, veröffentlicht in einheimischen und ausländischen Publikationen und Periodika. Eine heitere Geschichte aus seiner beruflichen Praxis präsentiert Imrich Gürsching in seinem Buch „Život píše...“ (Das Leben schreibt...), herausgegeben 1995 vom Städtischen

Kulturzentrum in Piešťany. Aufgrund seiner philanthropischen Wesenszüge kannte Dr. Wohlstein keine Feinde. Unter dem Personal wurde er familiär „unser Herr Chefarzt“ genannt. Dr. Wohlstein starb am 20. Mai 1970. Seine letzte Ruhe fand er neben seiner Ehefrau auf dem Friedhof in der Bratislavská Straße. Sein Enkelsohn RNDr. Peter Lietava (15. 10. 1964) wirkt in der Tschechischen Republik als Experte im Bereich der Kernphysik. Er wird zu zahlreichen europäischen- und Weltkongressen geladen, besucht jedoch oft auch seine Heimatstadt Piešťany. ■